

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1150) 1972 VASARIO-FEBRUARY 17

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Tautos aušra

Tarp daugelio pilkų dienų sutyksa ir labai reikšmingų. Tokių dienų tarpe yra ir Vasario 16. Ji mums nebėra paprasta kalendorinė diena ar para, reiškianti tik 24 valandas. Tai kondensuota diena, kuria prasiveržė tautos ryžtas, tai tautos aušra, kuri nušvitę pro šimtmetines sutemas, tai istorinis posūkis, išvedęs tautą laisvės iš rusiškojo Babilono vergijos. Pergvenusiem tą momentą gal Vasario 16 ir neatrodo tokia reikšminga, tačiau žvelgiant iš tolimesnės perspektyvos jos prasmė darosi juo didesnė. Juk tautai, turėjusiai tokią garbingą, valdovišką praeitį, šimtmečiais laisvai gyvenusiai, patekti vergijon yra tikra tragedija, reiškianti kolektyvinį žlugimą. Išbūti 122 metus rusiškojo Babilono vergijoj ir per keturias kartas nematyti aušros, reiške išgyventi slogią naktį. Ir kai viltis staiga atsirado, kai babiloniška vergija ėmė griūti, horizonte pasirodė laisvės aušra, kurios simboliu ir tapo Vasario 16. Valstybinis ir tautinis atgimimas sklido per visą kraštą labai staigiu kilimu. Daug buvo prarasta rusiškos vergijos metais, daug nustota karo ugnyje, tačiau visi griuvėsiai išnyko per keliolika metų. Atgijusi tautos energija intensyviai kūrė visose srityse, užsimojusi pasivyti toliau nužengusius Vakarų tautas. "Pasukti laikrodį 100 metų pirmyn!" — aidėjo prof. K. Pakšto žodžiai. Jie galbūt ne tiek skatino, kiek išreiškė tą lietuvių tautos dinamizmą, įsisiūbavusį nepriklausomo gyvenimo metais. Tai buvo tikras tautos pavasaris, atėjęs po labai ilgios žiemos.

Ką davė tautai tas laisvo gyvenimo dinamizmas per 22 metus, dar ir šiandieną sunku tiksliai pasverti. Nėra kondensuotos studijos, apimančios visas Lietuvos valstybinio bei tautinio gyvenimo sritis ir atskleidžiančios visus laimėjimus. Tačiau pergyvenusiem ano laikotarpio dinamizmą ir be to aišku, kad tų dviejų dešimtmečių įnašas bendrajam Lietuvos lobynui yra nepaprastos reikšmės. Galimas dalykas, jis prilygsta praeities šimtmečio įnašui ar net daugiau. Tiesa, tarptautinių mastu tas įnašas nėra toks jau svarus, nes trumpas laikas neleidžia jo labiau subrandinti, tačiau tautos mastu jis yra kartinis akmuo, į kurį atsirėmė ir tolimesnė krašto statyba bei kūryba. Net ir tada, kai grįžo Lietuvon ir vėl ta nelemtoji rusiško Babilono vergija, nepriklausomybės laikotarpio dinamizmas nebuvo palaikytas. Visose srityse buvo rasta į ką atsiremti atstatant kraštą ir po II D. karo. Okupacinės valdžios pirmūnai dabar nuolat trimituoja apie padarytą pažangą per 30 sovietinio režimo metų, bet jie niekad nedrįsta pažvelgti į tai, kas nuveikta per 20 laisvės metų, kai reikėjo atstatyti kraštą ne po kelerių metų karo, o po 122 metų vergijos ir visus nusiaubusio I D. karo. Sovietinė valdžia rado į ką atsiremti, o nepriklausomos Lietuvos kūrėjai viską turėjo pradėti beveik iš nieko. Ir jei ne sovietinė okupacija, šiandieną Lietuva, minėdama 54-ąsias atgimimo metines, stovėtų pasaulyje kaip reikšmingas švyturys bendrojo tautų mozaikoje. Dabargi ji turi visur rodytis su maskvine vėliava, nusilepančia Lietuvos egzistencijai.

Ar tokioj tad būklėj Vasario 16 tebeturi prasmę? Jei kas tuo abejoja, kyla klausimas, ar jo lietuviškumas yra autentiškas. Kaip šeimose, taip ir tautos yra parazitinio elemento. Kas išeina prieš savo šeimą, nėra vertas būti jos nariu, o kas išeina prieš savo tautą, nėra vertas jos vardo. Argi nuoširdus, autentiškas lietuvis gali trokšti tautai svetimos vergijos? Ar gali jis norėti savo tautos sunaikinimo? Niekaip. To gali norėti tikrai nenormalus, išsigimęs žmogus arba samoningas kenkėjas, įsikabinęs į klaidingus idealus, reikalaujančius tautos pajungimo svetimiems dievam. Tiesa, yra ir šiokių, ir tokių. Bet tai apgailėtina mažuma, randama beveik kiekvienoje tautoje. Bendrajam tautos balsui ji neturi jokios įtakos. Lietuvių tautos balsas, aidis per ilgus šimtmečius, yra balsas, ryškiausiai prakalbėjęs 1918 metų vasario 16 dieną. Jo negali pakeisti jokia okupacija, jokia vergija. Pastaroji gali sunaikinti daug žmonių, sukludyti jų laisvę, laikyti izoliacijoje, bet negali sunaikinti tautos vėrimosi ir laisvą gyvenimą. Sakoma, kiekviena tauta turi laisvo apsisprendimo teisę. Girdi, reikia kovoti ir už lietuvių tautos teisę apsispręsti. Bet kuo mūsų tauta seniai yra apsisprendusi. Vasario 16 yra jos apsisprendimas, pareikštas visu 100%. Reikia tad kovoti prieš tuos, kurie tą teisę sutrypė, ir reikalauti jos atstatymo. Dėlto Vasario 16 yra didžios prasmės diena, ypač užsienio lietuviams, kuriems tenka pareiga būti pavergtos tautos šaukliais. Vasario 16 ryžtas teišveria iki jos vainikavimo nauja laisvės aušra.

VERGIJA IPAREIGOJA LAISVUOSIUS

LIETUVIAI,

NEPRIKLAUSOMYBĖS šventės išvakarėse su pagarba ir nuostaba prisimename praėjusius metus per visą pasaulį nuskaubėjusius beginklio kalinio Simo Kudirkos jo sovietiniams teisėjams pasakytus žodžius: "aš neišdaviau savo tėvynės Lietuvos". Tai žodžiai, kurie sukelia pasididžiavimą, žadina viltį ir įpareigoja.

Laisvės troškimas pavergtę tėvynę tebėra gyvas, nežiūrint daugelio sovietinės sprespaudos metų. Jis kalba į pasaulio sąžinę per tuos, kurie nepaisydami pavojų, rinkosi laisvę, per tuos, kurių tiesios žodis sukurė sovietinę cenzūrą lietuvių kūrėjų darbuose.

Laisvės šauksmas iš pavergtos tėvynės yra neįkainojamas įnašas į bendrą mūsų tautos kovą už Lietuvos laisvę. Esančius gi laisvėje jis įpareigoja mums įmanomais būdais veikti ir aukotis, kad pagaliau ir Lietuva galėtų pasinaudoti tautų apsisprendimo teise.

Su dėmesiu sekame vis dažnėjančius sovietų imperijos viduje laisvės reikalavimų bei tautinio išsilaivsinimo aspiracijų prasiveržimus. Tarptautinėje arenoje pastaruoju metu esame liudininkais epochinio masto didžiųjų pasaulio jėgų persigrupavimo.

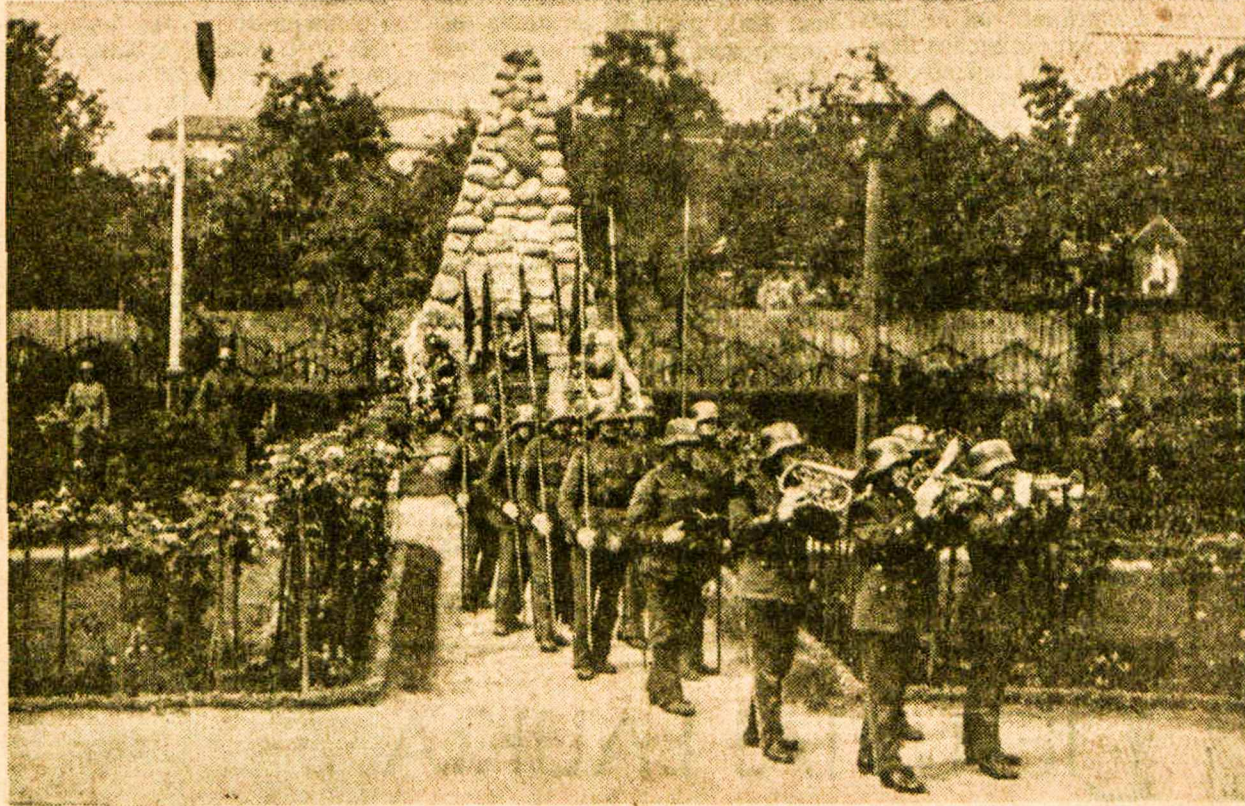
Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ne tik stropiai seka visus šiuos reiškinius, bet ir aktyviai veikia, kad tarptautinių įvykių sraulte Lietuvos interesai nebūtų pažeisti ir kad jos suvereninių teisių vykdymas kuo greičiau būtų atstatytas.

Augštai vertiname kiekvieno lietuvių ar organizacijos darbus bei laimėjimus, kuriais vienu ar kitu būdu prisidedama prie Lietuvos laisvinimo pastangų. Ypatingas dėmesys krypst į mūsų jaunimą, kuris šių metų kongrese bandys išryškinti savo paskirtį ir vietą lietuvių tautos likiminių uždavinių vykdyme. Linkime jam sėkmės ir tikime, kad jis įsijungs į VLIKo struktūrą ir darbus.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga kviečiame visą lietuvių tautą į suderintą ir prasmingą Lietuvos laisvinimo talką.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Nepriklausomos Lietuvos nežinomojo kario paminklas Kaune, prie kurio vykdavo įspūdingos apeigos, dalyvaujant laisvės kovų invalidams su orkestru. Tai Lietuvos atkovotos laisvės simbolis, pastatytas iš akmenų, surinktų nepriklausomybės kovų laukuose. Sovietinė rusų okupacija šį paminklą sugriovė, kad jis neprimintų lietuviams laisvės dienų

Grumtynės su sovietiniais pavergėjais

Sovietinė rusų vergijon patekusios tautos mato didelę fizine pavergėjo galybę, tačiau, kiek galėdamas, grumiasi su ja dviejose-moralinėje srityje. Tai matyti iš daugelio reiškinų, kurių tik dalis pasiekia Vakarų. Vienas tokių naujų ženklių yra kratos bei suėmimai Lietuvoje, Ukrainoje ir pačioje Rusijoje.

"New York Times" korespondentas Maskvoje Hedrick Smith vasario 3 d. pranešė, kad Sovietų Sąjungos kompartijos centro komitetas 1971 m. gruodžio 30 d. paskelbė įsaką sušabdyti pagrindinio leidinį "Dabartinį įvykių kroniką", leidžiamą nuo 1968 m. pradžios. Paskutinioji jo laida buvo išplatinama vasario 3 d. Nesenai padarytos kratos, suėmimai bei apklausinėjimai Maskvoje, Leningrade, Ukrainoje ir Lietuvoje. Esą KGB rado nemažą pogrindžio mėsą, reikia įrodinėti, kad Sov. Sąjungoje tebėra vergija. Už tai esą turėtų būti sveikinama sovietų propagandinė mašina. Stai A. Kuznecovo žodžiai:

"Kronikos", bet ir dėl dar dviejų pogrindžio leidinių — žurnalo "dvi laidas jau išleisime" ("Vecher" (Tribuna) ir dėl Ukrainų, kių "Viestnik", pogrindžio žurnalo, leidžiamo nuo 1970 m. sausio mėn.

Latvių komunistų raštas

Daug kas užsienyje mano, kad kovoti reikia ne su komunizmu, o tik su rusizmu. Geriausias kelias — stoti į komunistų partiją. Tuo būdu busiant išspręsta problema, t.y. užtikrinta Pabaltijo kraštų ateitis. Kitaip betgi kalba faktai. Jau pradeda šaukti net ir tie, kurie nusilenkė kompartijai. Š.m. pradžioje Vakarų pasiekė 17 latvių komunistų ilgas raštas, kuris buvo atspausdintas Švedijoje išsekančiame la t v i u socialistų laikraštyje "Brivība" 1972 m. sausio numeryje. Kaip tas raštas gautas ir ar jis autentiškas, tuo tarpu nežinoma, bet iš sumintų faktų matyti, kad jame atvaizduota tikroji būklė Latvijoje". Pz. primename, kad latvių krašte beliko 57%, o Rygoje — tik 40%. Rašto autoriai esą senieji kompartijos veikėjai, dirbę joje 25-35 metus. Jie per tą laikotarpį kreipėsi į valdancias įstaigas, neišskiriant nė Sov. Sąjungos kompartijos centro komiteto, bet visur radę prorusiką laikyseną. Visi jie buvę persekiojami "buržuazinėje Latvijoje", bet komunistinė Latvija dar labiau nusivylė, nes "leninizmas pas mus tapo didrusiškoio š o v i n i z m o priedanga". Anksčiau rašto autoriai manė, kad tai paskirų rusų komunistų veikėjų klaidos, bet vėliau išitiki, kad tai "apgavota Sovietų Sąjungos kompartijos kryptis, kad toje Sąjungoje mažųjų tautų asimiliacija yra vienas svarbiausių vidaus politikos uždavinių". Tai politikai naryškinti rašto autoriai pateikia visą

eilę faktų, kaip kraštas kolonizuojamas rusais, gudaš ir ukrainiečiais. Nors tai esą priešinga marksizmo-leninizmo dėsniams, tačiau kompartija nepaiso. Jos konferencijos, suvažiavimai, mitingai esą iš anksto surežisuoti spektakliai. Jei kas drįsta pasipriešinti, n e t e n k a tarnybos, baudžiamas kalėjimu ir t.t. Tokia politika esanti, žalinga pasaulio komunistiniam judėjimui, bet naudinga kolonijinei Kremliaus politikai.

Rašytojas liudija

I grumtynės už individų ir tautų laisvę jungiasi ir šviesesnieji pačios Sov. Sąjungos protai. Vienas tokių yra rašytojas Anatolis Kuznecovas, prieš porą metų pabėgęs Britanijon. Ten įsiai 1971 m. gruodžio 10 d. kalbėjo Britų Lygos už Europos laisvę susirinkime. Ten jis išreiškė nusistebėjimą, kad Vakaruose, kur nestokojama žodžio laisvės, reikia įrodinėti, kad Sov. Sąjungoje tebėra vergija. Už tai esą turėtų būti sveikinama sovietų propagandinė mašina. Stai A. Kuznecovo žodžiai:

Cia sužinojau, kad prieš dvidešimt ar trisdešimt metų daugumas žmonių Vakaruose nežinojo, jog yra tokia Stalino kalėjimų — stovyklų imperija, jog milijonai buvo išžudyti, nieko apie visus baistuosius trisdešimtųjų metų veiksmus — jokio supratimo jie neturėjo.

Ivykūžius kolektyvizacija, kuri ankstyvaisiais Sov. Sąjungos metais pareikalavo apie 10 milijonų gyvūbių — sakau: dešimt milijonų gy-

vybių, nes keletas milijonų žmonių buvo vien Ukrainoje, kai buvo sudaryta dirbtinė bado padėtis, po tokio bjauraus žudymo Stalinas pasirodė partijos kongrese, ir prancūzų komunistai — partijos kongreso svečiai — apsisverkė iš džiaugsmo, kad pasaulyje yra toks laimingas kraštas, kaip Sov. Sąjunga.

Vokiečių rašytojas Furtwangeris lankė Kievo kalėjimą, kur kaliniai nebuvo saugomi, jie buvo tokie sąžiningi ir gyveno tokiose sąlygose, kurios panašios ir prabangų viešbuti. Tai buvo įstaiga, kurion mažesnieji nusikaltėliai būdavo atgabunami atbūti paskutinės savaitės savo bausmės, tai nebuvo reikalo juos saugoti, jie neturėjo noro pabėgti, ir taip buvo tyčia patvarkyta lankytojams parodyti.

Prancūzų rašytojas André Barbusse išleisdo knygą, pilną pagyrų, išaugstinančių Stalina, kaip vyriausią vairininką, o Nobelio premiją laimėjęs šilietis poetas Stalino garbei parašė himną.

1947 m. Viktoras Kravčenko išleisdo garsiąją savo knygą "Aš pasirinkau laisvę", kurią, beje, perskaičiau tiksliai čia, Vakaruose, kai į juos patekau. Jis turėjo eiti per teismą, norėdamas įrodyti, kad jo knyga nėra šmeižtas, o aš galu patvirtinti kiekvieną jo parašytą žodį, kaip visiską tiesą...

Dėl visai tai, ką esu sakęs, jaučiu ypatingą pasigėrėjimą tais, kurie, nepaisydami 50 metų vykdomųjų žudymų, laikymų stovyklose, visos priespaudos, vis dar tebekovoja prieš tą nežmonišką režimą, prieš juos iki žemės lenkiuos ("E. Lietuvis", 1972 m. 1 nr.). Ms.

KANADOS IVYKIAI

NESUTARIMAI SU AMERIKA

Kanados ir JAV santykius gali sudrumsti nutrukusios prekybos sutarties derybos. JAV izdo sekr. J. Connally Kanados padarytas nuolaidas prekybiniam balansui išlyginti laiko nepakankamomis ir nepriimtiniomis. Ryšium su amerikietiško dolerio nuvertinimu visi su JAV prekiaujantys kraštai padidino savo piniginių vienetų vertę ir padarė kitų nuolaidų, kurios Vašingtonui padės išlyginti deficitinį biudžetą. Tuo tarpu Kanada savo dolerio nepabrangino, nors JAV prekybinis biudžetas su Kanada turi bilijono dolerių metinį deficitą. Nutrukusių derybų dėmesio centre, atrodo, buvo 1965 m. pasirašyta automobilių sutartis ir karinių reikmenų gamyba. Abi pusės šiuo metu dar neskelbia nesutarimo detalių. Premjeras P. E. Trudeau reiškia viltį, kad derybos bus atnaujintos. Vašingtone kalbama, kad kongrese gali kilti nepalanki reakcija Kanadai, importo suvaržymas. Tai būtų skaudus smūgis, nes pernai Kanada į JAV eksportavo \$11 bilijonų vertės žaliavų ir gaminių. Kaikurie komentatoriai snėioja, jog Vašingtonas deryboms atnaujinti gali laukti Kanados federacinio parlamento rinki-

mų, tikėdamasis premjero P. E. Trudeau pralaimėjimo. Vilties teikia Vašingtone jaučiamas susiskaldymas — nevisi politikai pritaria izdo sekretoriaus J. Connally linijai Kanados atžvilgiu.

Kanados statistikos duomenimis, bedarbių skaičius sausio mėnesį padidėjo 135.000. Gruodžio mėnesį bedarbių buvo 530.000, o sausio mėnesį — 665.000. Tai sudaro net 7,7% visos darbinės jėgos. Lyginant su 1971 m. sausiu, šiemetiniame bedarbių yra mažiau tik 3.000. Tai, žinoma liudija, kad premjero P. E. Trudeau vyriausybės nepavyko išspręsti nedarbo klausimo, kaip ji buvo žadėjusi. Kainų kilimas pranašauja infliacijos atsinaujinimą, nors nedarbą kaip tik ir padidino Otavos panaudotos priemonės infliacijai sustabdyti. Darbo jėgos ir imigracijos ministerio B. Mackasey teigimu, sekanciais mėnesiais tenka laukti dar didesnio bedarbių skaičiaus, nes vyriausybė neturi kitų papildomų planų nedarbui sumažinti. Statistikos duomenys rodo, kad ketvirtadalis visų dirbančių kanadiečių nėra baigę daugiaiau kaip 8 skyrius. Šią kategoriją skaudžiausiai paliečia ne (Nukelta į 10-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

ILGAI PLANUOTA PREZ. R. NIKSONO KELIONĖ Į KOMUNISTINĘ Kiniją gali sudrumsti S. Vietnamo kariuomenės dalinių ir komunistų partizanų ofenzivą P. Vietname. Pasienvyje prie demilitarizuotos zonos S. Vietnamas turi sutelkęs keturias pėstininkų divizijas, o dvi yra pasijusios į pietinį Laosą ir Kambodiją. Vasario 15 d. budistai švenčia savo naujuosius metus. Šią šventę 1968 m. Hanojaus kariuomenė ir partizanai panaudojo masiniams P. Vietnamo miestų puolimams, sukeldami paniką Saigone ir Vašingtone. Tais laikais P. Vietname buvo apie 500.000 amerikiečių karių, o dabar jų ten tėra likę 133.000. Galimos ofenzivos atveju karius turės pakeisti JAV aviacija. Prez. R. Niksonas jau yra pasijusęs tris lėktuvnešius į Tonkino įlanką ir padvigubinęs didžiųjų B-52 bombonešių skaičių Guamo saloje.

Daug kam atrodo, kad komunistai propagandinę ofenzivą gali pradėti vasario 21-28 d.d., kai prez. R. Niksonas viesės Kinijoje ir kai erdvių satelitai perduos jo viešnagės vaizdus dešimties milijonų televizijos žiūrovų. Pekingė ir Sanghajuje Radio City of America bendrovė jau yra įrengusi kilnojamus televizijos siustuvus. Komunistų ofenzivą P. Vietname nukreiptų pasaulio dėmesį nuo prez. R. Niksono istorinės kelionės ir, galimas dalykas, sumenkintų jo prestižą, kuris yra taip svarbus artėjančiuose prezidento rinkimuose. S. Vietnamo komunistų nuo tokio propagandinio žygio gali sulaukyti komunistinė Kinija, nes jai taip pat rūpi prez. R. Niksono viešnagės propagandinė nauda ideologiniame susikirtime su Sovietų Sąjunga. Kremliaus vadai, be abejonės, būtų patenkinti komunistų ofenzivą P. Vietname. Kyla klausimas, kieno įtaka šiandien yra didesnė Hanojuje? Pekingio ar Maskvos? Nesenai paskelbtoje politinėje apžvalgoje prez. R. Niksonas daugiausia prieštaiškai padarė Sovietų Sąjungai už Indijai suteiktą karinę paramą ir nuolat didinamą jėgos demonstravimą visuose pasaulio kampuose.

ATMETE SUTARTIS

V. Vokietijos kanclerio W. Brandto su Maskva ir Varšuva pasirašytos sutartys susilaukė pirmo pralaimėjimo Bundesratt, augstuosiuose parlamento rūmuose. Jų ratifikavimą dabartinėje formoje vieno balso dauguma atmetė opozicija — krikščionys demokratai ir Bavarijos krikščioniškoji socialistinė sąjunga. Bundestagas, žemesnieji parlamento rūmai, sutarčių ratifikavimo klausimą padėdė svarstyti vasario 23 d. Cia kancleris W. Brandto koalicinė vyriausybė turi šešių atstovų daugumą. W. Brandto pralaimėjimas Bundesrate nėra esminis, nes jis gali pakeisti Bundestago sprendimas.

SVEČIAS IS INDOZEZIJOS

Australijoje lankėsi seniai lauktas svečias — Indonezijos prez. Suharto. Britanijos įsijungimas į Europos Bendrąją Rinką, sumažėjęs eksportas į Japoniją ir komunistinės Kinijos atsisakymas pirkti kviečius Australiją verčia gerinti santykius su Indonezija. Pernai Australija Jakartoje buvo surenęsi didžiulę prekybos mugę. Australų firmos Indonezijoje jau yra pastatčiusios keletą fabriku. Indonezija yra nusivylusi Sovietų Sąjunga, kuri ją 1966 m. paliko su \$2 bilijonu skola ir fantastine 968% infliacija. Prez. Suharto taip pat norėtų, kad JAV ir Japonijos įtaką Indonezijoje pakeistų Australija, kuri, deja, turi tik 13 milijonų gyventojų ir nėra pajėgi tokio masto įsipaileigėjimams.

ATITRAUKS KARIUOMENE

Bengalijos premjeras M. Rahmanas Kalkutoje susitiko su Indijos premjere I. Gandhi. Pasitarimas buvo užbaigtas oficialiu pranešimu, kad Indija iki š.m. kovo 25 d. atitrauks savo kariuomenės dalinius iš Bengalijos. Abu kraštai žadėjo laikytis nuosirdaus politinio ir ekonominio bendradarbiavimo. Neturtingoji Indija pažadėjo Bengalijai \$14,7 milijono paramą. Daccos priemiestyje Mirpure, kur gyvena apie 200.000 kare V. Pakistaną rėmusių biharų, Bengalijos kariuomenė vis dar jiesko ginklų, bet jau atsaukė po susisaudymo praėjusią savaitę paskelbtą karo stovį. Pakistano prez. Z. A. Bhutto pradėjo kovoti su nuolatiniiais streikais. Dėl atlyginimo padidinimų kairiosiose vietovėse streikavo policija ir uostų darbininkai. Vi-

sutinis 24 valandų streikas buvo paskelbtas protestuojant prieš biharų žudymą Bengalijoje. Iš tikrųjų ten beveik kasdien atrandami masiniai Pakistano kariuomenės n u ž u d y t ų bengalų kapai, o susisaudymas su biharais Mirpure tepareikalaavo 350 gyvybės aukų. Bengalijos premjeras M. Rahmanas jau yra įsakęs praversti visuotinį gyventojų surašymą. Tik tada bus sužinotas tikrasis Pakistano karių nužudytų bengalų skaičius, kuris, spėjama, gali siekti apie 3 milijonus. Pakistano prez. Z. A. Bhutto, paskelbęs kovą streikininkams, darbininkams paliko dabartinį minimalų atlyginimą, bet pažadėjo įsileisti įmoninių vadovybes jų atstovus ir mokėti algų priedus iš gauto pelno.

NAUJAS PREMJEAS

Iš tautininkų partijos vado ir premjero pareigų pasitraukė N. Zelandiją beveik 12 metų valdęs K. Holyoake. Naujuoju vadu ir premjeru buvo išrinktas jo ligišolinis pavaduotojas J. Marshall, politinę karjerą pradėjęs 1946 m. Pensijon išėjęs ir iš politikos pasitraukęs K. Holyoake yra jau 67 metų amžiaus.

KVIEČIA KANCLERĮ

Izraelio premjerė G. Meir pakvietė oficialiam vizitui V. Vokietijos kanclerį W. Brandtą. Dėl galimų demonstracijų sprendimą šiuo klausimu padarė ministerijų kabinetas. Premjerė G. Meir tikisi, kad bus išvengta incidentų, nes visi gerai žino, kad W. Brandtas yra antifasistas, buvęs A. Hitlerio priešas. Premjerė G. Meir, atrod, rūpi patirti iš W. Brandto Kremliaus vadų planus Artimuosiuose R y t u o s e. Netikėtą problemą Izraeliui dabar sudaro didėjančias žydų atplūdis iš Sovietų Sąjungos. Pernai Izraelin jų atvyko 15.000, šiemet laukiama 45.000. Žydų įkurdinimui naujajame \$4 bilijonų vertės biudžete numatyta net \$450 milijonų. Dėl šios sumos netgi teko šiek tiek apkarpyti numatytas išlaidas kariniams reikalams. Kiekvienai iš Sovietų Sąjungos atvykusiai žydų šeimai įjungti į Izraelio gyvenimą reikia apie \$35.000, įskaitant naujai pastatytą butą, darbo kvalifikacijos pakeitimą ir hebrajų kalbos kursą. Dėl šios sumos triukšmą jau pradeda kelti anksčiau Izraelin imigravę neturtingi Azijos ir Afrikos kraštų žydai, nesulaukę tokios paramos. Dalis sovietų žydų nusivilia Izraeliu ir grįžta atgal. Cia greičiausiai turi įtakos kaikiurių profesijų nepripažinimas. Pz. dantų gydytojo studijos Sovietų Sąjungoje yra laikomos peržemo lygio. Jokios vertės Izraelyje neturi sovietinis teisininko diplomats. Grįžtančiuosius Maskva naudoja propagandos reikalams. Nesenai Maskvos televizija transliavo pasikalbėjimą su 18 žydu, kurie Vienoje laukia leidimo grįžti. Vienas jų buvo Latvijos žydas, teigęs, kad jam Rygoje buvo geriau, nes jis ten turėjo nuosavą namą ir automobilį.

ZVARIŲ SVIESA

Penkias savaites trukęs angliakasių streikas Britanijon grąžino viduramžių žvakės. Akmens anglis naudojančios elektros jėgainės buvo priverstos srovės gamybą sumažinti 10%. Keliom valandom elektros srovė yra išjungama ištisiems rajonams. Su žvakių šviesa jau teko susipažinti premjero E. Heath įstaigai ir net karalienės Elzbiotos Buckinghamo rūmams. Angliakasiai reikalauja padidinti atlyginimus 47%, o kasyklas tvarkanti vyriausybė įstaiga siūlo tik 7,9%. Dėl akmens anglies ir elektros srovės trūkumo fabrikai pusiau sumažino darbus. Jei su streikas truks dar porą savaičių, jiems teks užsidaryti.

Tėviškės Ziburiai – lietuvių savaitraštis

Uždėjimas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
 Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
 turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostūra.
 Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland – Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for
 advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

Atlik pareigą tėvynei – aukok Tautos Fondui

Pradedamas lėšų telkimo vėjus per
 Vasario 16

Jau eilė metų Vasario 16 mi-
 nėjimu pradedamas Tautos Fon-
 dui lėšų telkimo vėjus. Tautos
 Fondo lėšos skiriamos išimtinai
 Vyriausiam Lietuvos Išlaisvini-
 mo Komitetui (VLKui), kuris
 vadovauja Lietuvos nepriklausom-
 ybės atstatymo pastangoms.

VLKio darbų apimtis labai
 plati. Jis kalba pavergtos Tėvy-
 nės vardu, demaskuoja piktus
 okupanto kėslus ir piktus, ku-
 riuos nori mūsų tautos laisvę
 amžinai palaidoti. Tam tikslui
 VLKas leidžia aštuoniomis kal-
 bomis ELTOS biuletenius,
 spausdina brošiūras ir specialius
 leidinius, kuriais supažindinama
 laisvojo pasaulio spauda su oku-
 panto teroro ir priepauidos
 veiksmais, tautiniu bei religiniu
 persekiojimu. VLKas išlaiko
 Romos, Vatikano, Madrido ir
 Manilos (Filipinuose) radijo va-
 landėles, per kurias perduoda ži-
 nias iš laisvojo pasaulio paver-

tiesiems lietuviams Lietuvoje ir
 Sibire. VLKas, susitaręs su Lie-
 tuvos diplomatinė tarnyba, sten-
 giasi pakreipti Lietuvos bylą ge-
 resne linkme, ypač šiuo laiku,
 artėjant Europos saugumo kon-
 ferencijai, kurioje okupantas
 norės mūsų laisvės bylą visiškai
 palaidoti. Brazilų byla Turkij-
 oje dar nebaigta. Tuo reikalu
 VLKas yra padaręs daug rei-
 kalingų tai bylai laimėti veiks-
 mų.

Visiems tiems darbams ir už-
 daviniams atlikti, šalia geros va-
 lios asmenų, kurie aukoja laiką
 ir patyrimą, dar reikia stambių
 lėšų, kurias sutelkti tenka
 mums, laisvėje gyvenantiems
 lietuviams. Todėl Tautos Fondo
 Atstovybė Kanadoje prašo visus
 lietuvius prisidėti savo didesne
 ar mažesne auka prie VLKio
 siekiamų tikslų priartinimo.

Tautos Fondo Atstovybė
 Kanadoje

A + A**Onai Elenai Stanevičienei**

mirus Lietuvoje, dukrą JUZĘ VALAITIENĘ ir visą

Valaičių šeimą nuoširdžiai užjaučia —

"Baltijos" ansamblis
 ir vadovybė

Mielą JUZĘ VALAITIENĘ,

jos brangiai Mamytei

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia —

V. Narkevičius

P A D Ė K A

Tik nelaimėje ir ligoje žmogus ryš-
 kiai pamatai savo gėruios draugus
 ir tinkamai įvertinti jų nuosirdumą.
 Būnant ligoninėje daug ištermės su-
 teikė man /gausybė bičiulių, aplan-
 kiusių mane, apdovanojusių gėleimis
 ir dovanomis, rašiusių laiškus, siun-
 tusių užuojautas ir ramiusius žo-
 džius. Visa tai padėjo man pasveik-
 ti ir sugrįžti į namus. Už tai nuošir-
 diai dėkoju:

Mons. dr. J. Tadauskui, kun. P.
 Azubaliui, kun. J. Staškevičiui, kun.
 A. Simanavičiui, OFM, kun. A. Pra-
 kapui, OFM, dr. A. Valadkai, dr. A.
 Pacevičiui, dr. J. Yčiui, lietuviams
 gail. seserims — P. L. Novogrods-
 kienei, p. Budrienei, N. Pečiulytei,
 stud. Černiauskaitėi ir sanitarui J.
 Jotautiui; raštinės tarnautojoms p.
 Petraitienei, Bajorinienei, Akelaitei-
 nei ir Valaitienei; Sv. Jono Pašalpi-
 nės Draugijos nariams, L. K. Moterų
 Draugijos Sv. Jono Kr. ir Prisikėlimo
 parapijų skyrių nariams, KLB To-
 ronto apylinkės atstovams ir skau-
 tams; V. J. Aleknavičiams, S. V.
 Aušrotams, Pr. Alšėnui, M. J.
 Astrauskams, E. J. Beinoriams, G.
 V. Balčiūnams, S. Batulevičienei, P.
 I. Čiurliams, Pr. Čėčiui, J. Černiaus-
 kui, K. Činčikams, M. Čeprinskaitėi,
 M. P. Daugėloms, M. K. Daukams, O.
 J. Dementavičiams, M. J. Dunčikams,
 E. Dikson, O. Eičinienei, A. Al. Gu-
 džauskams, E. Gikiui, J. Griškų še-
 mai, L. Garbaciauskiui, J. Gataveckui,
 O. Jonaitiui, O. A. Jakimavičiams,
 Stp. Juozapavičiui, P. Jarašiūnui, B.

I. Jonynams, A. Jurgutaičiui, St. Ja-
 gelai, O. A. Kuniačiūnams, B. A. Kava-
 liūnams, O. J. Kirvačiūnams, A. V.
 Katelėms, E. P. Karpams, J. S. Kui-
 siams, J. Kuktoriui, L. D. Laurina-
 vičiūnams, G. V. Lukšams, L. V. Mor-
 kūnams, Julijai ir O. J. Margo, B.
 Manglicienei, A. J. Mazey, A. A. Mi-
 lašiams, A. Masui, J. Mažeikai, J.
 Markūnui, V. Matoniui, Ch. Morū-
 nui, V. Mikšui, V. Misičienėi, A. Ma-
 ckevičiui, M. B. Norkams, V. K.
 Ottams, E. V. Puodžiūnams, M. P.
 Peterson, E. V. Penkauskams, O. J.
 Paviloniams, P. Pačėsai, A. Pyragiui,
 A. K. M. Rusinams, K. J. Rugiams,
 Z. Rukienai, J. J. Sinkūnams, B. Ste-
 ponaičiui, V. Samulevičienei, A. Sim-
 kevičienei, S. Stankienei, A. Stankui,
 Ed. Sileikiui, V. Streitui, R. Siru-
 čiams, J. Sarūnui, J. Stroliams, M.
 Seferlienei, J. Sasnauskienėi ir duk-
 rams, G. B. Trinkoms, B. Trukana-
 vičiui, M. Yokybinienei, V. A. Vait-
 kevičiams, M. Zekienėi, A. Zekoniui,
 Pr. Zuliui, Z. I. Liutkevičiams, S. A.
 Gindrenams ir O. J. Balaišiams iš
 Tillsonburgo, G. Groh, A. A. Baro-
 nams, Zlotkams ir F. Rimkutei iš Ro-
 česterio, N. Y., Z. A. Masačiūnams, N.
 J., O. Matulevičienei iš Seranton, Pa.
 O. J. Zuliams. Taip pat nuoširdi pa-
 dėka sūnui Jonui, mairiai Irenai,
 anūkams ir žmonai Bronei, kuri per
 dienų dienas išbuvojo prie manęs
 ligoninėje.

Visiems dar kartą labai nuošir-
 dus ačiū —

Antanas Čirūnas

(Tęsinys iš praeito numerio)

Pažvelkime toliau. Eilė faktų
 iš ateistų elgesio dvelkia aiškia
 apgaulė, klasta prieš sąžinės
 laisvę. Ir kodėl visa tai nebūna
 baudžiama? Nekartą ateistų el-
 sena prieš tikinčiųjų visuomenę
 būna panaši į Sekspyro raštuose
 nupieštą hercogo Glosterio el-
 seną iš XV amžiaus, kuris, siek-
 damas Anglijos karaliaus sosto,
 visus konkurentus slaptaį žudy-
 davo, o prieš visuomenę sugebė-
 jo pasirodyti net su maldaknyge
 rankose.

1. Ar nepažeidžia klastingai
 sąžinės laisvės ateistų pastanga,
 kad studijuoti Romoj ir į vysku-
 patus patektų ateistų parinkti
 asmenys? Koks kitas tiks-
 las gali čia glūdėti, jei ne klas-
 tinga mintis šalyje, kurios kons-
 titucija garantuoja sąžinės lais-
 vę, griauti Bažnyčią iš vidaus,
 kad būtų matyti, jog vyskupai
 yra savo postuose, potvarkiai iš-
 eina iš vyskupo kanceliarijos, o
 tuo tarpu kunigų skirstymas į
 darbovietes ir visi kiti potvar-
 kiai būtų ateistų diktuojami? Kad
 ir Lietuvoje Katalikų Baž-
 nyčios padėtis būtų panaši į pro-
 voslavų Bažnyčios būklę?

2. Ar nedvelkia klasta pastan-
 ga kairiuosius kunigus ir net
 vyskopus kompromituoti tikin-
 čiujų ir net Vatikano akyse? Pz.
 ar tik tikinčiųjų pastanga,
 kad energingas ir sveikas Jo
 Ekscel. vysk. Slatkevičius Vati-
 kano pasauliniame vyskupo sąra-
 še būtų tituluojamas "sedi da-
 tus"?

Drąsi kalba Kauno teisme

Kun. Juozo Zdebskio byla ir jo kudirkiška kalba, pasakyta 1971 m. lapkričio 11 d. teisme

3. Ar ne klasta dvelkia faktai,
 kad kunigų seminarija egzistuo-
 ja, bet ji ją leidžiama priimti, o
 tuo pačiu ir išleisti tik po 4—5,
 kai tuo tarpu Lietuvoje kasmet
 miršta po 20—30 kunigų? Taip
 pat pastanga, kad į seminariją
 nepatektų ypatingai gabūs,
 augštos vidinės kultūros stude-
 ntai ir profesorai?

4. Panašiai ir su vaikų moky-
 mu. Ar ne klasta, kad prie pir-
 mos Komunijos leidžiama eiti,
 bet ką reiškia reikalavimas kla-
 sinėti po vieną? (Nors juridiskai
 apiforminto tokio įstatymo nėra).
 Kaip paruošti po vieną tose
 parapijose, kur per vasarą vai-
 kučių būna keli šimtai? Tėvai
 teigėtai laukia šiam reikalavimui
 patalbos iš mūsų — kunigų. Ir
 kas lieka daryti? Leisti vaikus
 pirmosios Komunijos neparuoš-
 tus? Tai, ko žmogus nepažįsta,
 negali pamilti. Ar čia neslypi
 pastanga tyliai atimti iš tėvų
 vaikus? Tada ateistai galės sa-
 kyti: "Pas mus sąžinės laisvė.
 Žmonės patys tikėjimo atsisa-
 ko". Tada tikėjimo laisvė tampa
 panaši į leidimą gyventi, bet
 draudimą gimti...

Gerbiami teisėjai, norisi gal-
 voti, kad ir Jūs, kaip ir daugelis
 jaunosios kartos žmonių, šian-
 dieną Dievą pažįstate iš "Bibli-
 jos linksmynių" ir pan. knygu, o
 ne tą, kuris dėl mūsų ant kry-

žiaus mirė. Ir kažin dabar, turė-
 dami augštojo mokslo diplomus
 savo specialybėse, ar išlaikytu-
 mėtė iš tikėjimo dalykų bent to-
 kį egzaminą, kaip laiko vaikai
 prieš pirmąją išpažintį? Jau
 vien šitai prisimenant, kadangi
 Rachmanovas žodžiais tarant,
 jūs esate žmonės "Naujo žmonių
 fabriko" pagaminti, mes priva-
 lome jums atleisti už šį teismą ir
 melst Dievą jums atleidimo. Tą
 dieną, kai bažnyčioje, kaip mi-
 nėjų buvo sukeltas triukšmas,
 paskui vaikus paklausiau:
 "Vaikučiai, ar reikia šitų žmo-
 nių neapkęsti?" Jie atsakė —
 "Ne"! "O koks svarbiausias Jė-
 zaus reikalavimas?" — "Nė vie-
 no žmogaus nelaikyti savo prie-
 šu", atsakė jie.

Tokius ir pan. faktus, kurių
 vieną kitą pavyzdžio dėlei pami-
 nėjom, kuriuos plačiai žino vi-
 suomenė, negali nežinoti ir pro-
 kuratūros. Kodėl visa tai tole-
 ruojama? Aš esu teisiamas, kal-
 tinamas sąžinės laisvės pažeidi-
 mu? Kaip gali būti pilietis bau-
 džiamas pagal reikalavimus, ku-
 rių, kaip matėme, daugelyje at-
 vejų nesilaiko net paskiros val-
 stybės institucijos. Ir pats faktas,
 kad keliama kunigui šitokia by-
 la, ar nėra nusikaltimas prieš są-
 žinės laisvę, kaip ir pastanga at-
 imti iš tėvų vaikus? Turbūt ga-
 lima būtų kaltinti sąžinės laisvės
 pažeidimu, jei tai būtų daroma

tėvams nežinant. Nejaugi pati
 valstybė pamiršta savo konstitu-
 cijos reikalavimus, visa tai tole-
 ruodama? * * *

Išsiūrejus į gyvenimo faktus,
 pats š-fas, pagal kurį esu teisiamas,
 atrodo lyg ir be aiškių
 kontūrų. Pz. prisiminus kad ir
 tokią pačią bylą iš 1964 m., ku-
 rioje taip pat už vaikelių moky-
 mą buvau nuteistas metams ka-
 lėti. Paskui, praėjus keliems me-
 nesiams, atėjo vyriausybės iš-
 kymas paleisti ir teistumą nu-
 imti. Išteisinamajame akte buvo
 motyvas: "Išstirta, kad prievar-
 tos vaikams nebuvo". Bet šitai
 teismas žinojo ir nuteisdamas
 kalėti; apie prievartą vaikams
 teisme nebuvo net užsiminta.
 O BK § 143 byloje buvo aiškina-
 mas taip: "Draudžiama organi-
 zuoti ir dėti religijos tiesas
 mokyklų" (ne bažnyčių!). Ne-
 žiūrint to, kad šituo nebuvau
 kaltinamas, teismas vistiek nu-
 teisė. Kaip tai suprasti? Ir, jei
 paskui išteisinio, kodėl dabar vėl
 esu tuo pačiu paragrafu teisiamas?

Kad vaikai buvo mokomi
 ne mokykloje, o bažnyčioje ir
 mokomi pagal tėvų valią, tai liu-
 dija ir tėvų kreipimasis dėl šio
 reikalo į TSRS vyriausybę. Įsta-
 tymas juk negali būti suprantas
 mas tose pačiose aplinkybėse
 vieną kartą vienaip, kitą — ki-
 taip. Taip pat nepavyko išsiaiš-
 kinti, kur paskelbtos "įstaty-
 mais numatytos taisyklės" —
 nei tarydytos, nei Vilniaus juri-
 dinė konsultacija į šį klausimą
 neatsakė.

III

Kokia iš visa to išvada?

Zmoniška, trumparegiškai
 žvelgiant, visada panašiais atve-
 jais norėtųsi pakartoti Jėzaus
 žodžius: "Tėve, jei galima, te-
 praeina ši taurė". Tačiau iš tik-
 rųjų mes, kunigai, turėtume dė-
 koti jums už šį ir panašius teis-
 mus. Šis faktas priverčia mūsų
 sąžinės prakalbėti, neleidžia už-
 migti, priverčia apsispręsti. Jūs
 pastatote mus prieš dvi galimy-
 bes.

Viena jų: būti kunigu pagal
 Kristaus mintį, ryžtantis eiti pa-
 reigas, kurių reikalauja Kristus,
 Bažnyčios teisė, tuo pačiu priim-
 ti visa, ką Apvaizda leis išgy-
 venti.

Kita išeitis: rinktis vadinamą
 "taikaus bendradarbiavimu su
 ateistais kelią", bandyti laviruoti.
 Bandyti tarnauti dviem val-
 dovams. Pataikauti ateistų pa-
 rangom. Būti kunigu savo pa-
 reigoje, bet ateizmui būti nepa-
 vojingu. Pačiam išvaikyti iš baž-
 nyčios jaunimą, kad jis nedaly-

vautų Mišiose. Net nereikalau-
 ti, kad jis dalyvautų Mišiose, ka-
 dangi tai esą negalima... Vai-
 kelius ruošiant pirmajai Komu-
 nijai, pasitenkinti tik poterių
 mokėjimu, nieko nesuprantant
 apie šv. Mišių paslaptį — viso
 krikščioniškojo gyvenimo cen-
 trą, negalvojant kokia padėtis
 krašte bus po 10 — 20 metų.
 Reiškia: neišpildyti savo tiesio-
 ginių kunigo pareigų, eiti į kon-
 fliktą su sąžine, rūpintis kokio
 sąstato bus šiandien pietūs, pa-
 sistengti užmiršti, kad vaikel-
 liams vistiek bus kalbama apie
 Dievą, bet apie toki, kokio iš
 tikrųjų nėra. Aš ir pats netikiu
 tokiu dievu, kokį perša mūsų ap-
 linkoj spauda ir radijas.

Jūs man parodėte 1000-čius
 jaunimo už groty. Jų ne vienas
 nepažįsta Dievo tokio, kokį my-
 lėti reikia, kuris myli mus.
 Jiems niekas nekaltėjo apie to-
 kį Dievą. Jų niekas nemokė sa-
 vo laimę rasti kiekvieno žmo-
 gaus, net prieš, akys, jam ge-
 ra darant. Gerai žinau, jei mes,
 kunigai, jiems apie tai nekaltė-
 sim, akmenys šaukti pradės.
 Dievas iš mūsų pareikalaus jų
 likimo!

Štai ką reiškia mūsų aplinkoj
 "taikus bendradarbiavimas su
 ateizmu", ko niekad negali su-
 prasti užsienyje gyveną tikin-
 tieji.

Ar dėl to nėra kalti ateistai?
 Arba, kaip šiuo atveju ma-
 tom, rinkitis langus su grotom,
 kaip tarydytojas pasakė: "Neno-
 rėjai valgyti keptos anties, tai
 dabar kalėjimo duoną valgysi."

Ir jei mūsų, kunigų, neteis-
 teismas šiandien, mes teis tau-
 ta! Pagaliau ateis Augščiausio-
 jo teisingumo valanda. Šito bijo-
 ti mums, kunigams, tepadeda
 Dievas labiau kaip jūsų teismo!

Man vėl prisimena 1000-čiai
 jaunimo už groty. Jie nepajėgė
 vaikystėje klausyti tėvų... Man
 brangi šalis prie Nemuno kran-
 tų. Gerai žinau, kad jos ten ne-
 bus, jei jos vaikai nepajėgs kla-
 usyti tėvų...

Apie tai aš jiems kalbėjau.
 Pasakiau jiems, kad tai Dievo
 reikalavimas. Jeigu tai, pagal
 jūsų sąžinę, nusikaltimas, pri-
 pažinkite mane fanatikui ir teis-
 kite mane, bet tuo pačiu ir save!

Prašau teismą: atsiveltgi
 suminėtas psichologines aplin-
 kybes, nepamiršti, kad teismo
 sprendimas neverstų tikinčiųjų
 visuomenę galvoti, kad kairurie
 konstitucijos š-fai yra tik pro-
 paganda. Ar gali likti pagarba
 reikalavimui, verčiančiam eiti į
 konfliktą su sąžine? Ar gali likti
 pagarbos įstatymui, jei jis bau-
 džia už savo pareigos atlikimą.

"Dievo reikia labiau klausyti
 kaip žmonių."

A + A**Albinai Kazlauskienėi**

mirus, dukrelę BIRUTĘ ir kitus artimuosius

nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto lietuvių choras
 "VARPAS"

A + A**Albinai Kazlauskienėi**

mirus, šeimos narius ir artimuosius nuoširdžiai

užjaučiame —

Buvę žibintiečiai

A + A**Albinai Kazlauskienėi**

mirus, jos vyrą JONĄ, dukrą BIRUTĘ, sūnų dr. SIGITĄ
 su žmona, brolį, seseris ir visus gimines nuoširdžiai už-
 jaučia ir kartu liūdi —

Punkrių, Olių ir Arlauskų šeimos

Mielai Mamytei

Lietuvoje mirus, ponį JUZĘ VALAITIENĘ su

šeima nuoširdžiai užjaučiame —

O. K. Kudukiai

P. J. Butkai

E. Br. Keburiai

A. P. Stygai

Saulius — J. ROVA, jo motinai ONAI mirus Lietuvoje,
 ir J. KAZLAUSKA, žmonai ALBINAI mirus, giliai už-
 jaučia ir kartu liūdi —

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIŽIOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIROUS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DUNDAS Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Laisvės deklaracijos autorių žodžiai

Du Lietuvos nepriklausomybės aktų pasirašę veikėjai taip rašė 1958 metais

Prof. prel. Kazimieras Šaulys:

"Lietuvių tautos valia sukūrė, senais laikais, savą nepriklausomą valstybę. Amžių gėbyje nesųjki teko vesti sunkias kovas, saugojant ar ginant valstybės nepriklausomybę ir laisvę. Tvirta susipratusios tautos valia atlaikė, kad ir skaudžius politikos smūgius ir įvykius.

Labai skaudus smūgis ištiko Lietuvą, įvykus buvusios senosios Lietuvių-Lenkų Respublikos padalinimui 1795 metais. Padalinimų aktai išbraukė Lietuvą, kaip politinį vienetą, iš nepriklausomų valstybių skaičiaus, bet Lietuvos žmonių sąmonėje ir širdyje išliko gyva, tvirta nepriklausomybės ir valstybingumo sąvoka ir tradicija. Gyva tėvų žemės meilė ir laisvės atgavimo troškimas buvo galingas veiksnys, stojant į kovą dėl nepriklausomybės grąžinimo. Budėjusieji tautos sąjūgyje veikusiai stebėjo politikos įvykius ir laukė tinkamos progos pradėti kovai, imtis griežtesnių žygių.

Laisvės atstatymo veiksniai žengė laipsniais. Pirmas stambesnis žygis buvo Didysis Vilniaus Seimas, įvykęs daugiau kaip prieš penkias dešimtis metų (1905). Seimas nutarė, tarp kitko, reikalauti kraštui politinės laisvės ir demokratiškai išrinkto seimo. Tai buvo po rusų pralaimėjimo kare su japonais.

Tuo istorijos ratas pajudėjo nauja kryptimi: prasidėjo pirmasis pasaulinis karas. Tas karas, iš vienos pusės, buvo Lietuvai bausis, kaip kiekvieno karo nelaimė, bet iš kitos pusės karas baigėsi mūsų kraštui laimėjimais. Karo sudarytos sąlygos leido tautai nekiludomai, laisvai išrinkti atstovus į Lietuvių Konferenciją Vilniuje (1917). Konferencija gi išrinko dvidešimties narių Lietuvos Tarybą.

Cia vėl pasireiškė kūrybinė tautos valia.

Lietuvos Taryba savo istoriniame posėdyje, įvykusiame prieš 40 metų vasario 16 dieną, paskelbė žinomą nepriklausomybės nutarimo aktą, atstatantį Lietuvos nepriklausomą valstybę.

Lietuvos žmonės paskelbtąjį aktą sutiko kupini džiaugsmo ir vilčių. Taryba, neminint kitų jos stambių ir naudingų darbų ir žygių, paruošė sąlygas suaukinti Steigiamąjį Seimą. Seimas, tarp kitų nuveiktų svarbių kraštui darbų, parashė ir paskelbė Lietuvos konstituciją, pripažintą anuomet kaip vieną geriausių demokratiškos valstybės aktų.

Atstatytoji Lietuvos suverenen valstybė, laisvai egzistavusi daugiau nei dvidešimt metų, sėkmingai atliko naudingą tautai uždavinį visose krašto gyvenimo srityse.

Bet istorijos ratas netrukus pariedėjo nepalankia Lietuvai kryptimi. Prasidėjus antrajam pasauliniam karui, Lietuvos žemė užplūdo rusišką komunizmą bei bolševizmo bangą ir tai dviem atvejais: 1940 metais, kuomet rusų armija įsiveržė į Lietuvos valstybės teritoriją ir laikė kraštą okupuotą ligi 1941 m. birželio 22 dienos, kuomet prasidėjo karas su Hitlerio nacių, ir rusams teko pasitraukti. Mažne ketverius metus Lietuvos žemė laikė užimta hitlerininkais. 1944 metais, pasiėliaus vokiečiams, bolševikai vėl užplūdo Lietuvą, o krašto valdžią, kaip ir pirmuoju atveju, pavėdė Maskvos pastatytiems ir palaikiams komunistams-bolševikams, kurie valdė ir vargino Lietuvos žmones prieš jų norą.

Tautos uždavinys ir tikslas šiandien yra įmanomai greičiau atgauti tikrąją politinę laisvę neįsėtai užpultam ir valdomam kraštui, pašalinus svetimų okupantų pastatytuosius valdžios žmones.

Lietuvių tautos valia sukūrė savo nepriklausomą valstybę; tautos valia saugojo ir gynė per ilgus amžius ir išlaikė gyvą, tvirtą valstybingumo tradiciją ir neįveikiamą tėvų žemės meilę. Tautos valia nugalės ir dabartinės neteisėtios ir neteisingos okupacijos žiaurią valdžią. Svetimiems okupantams neturi būti vietos laisvos Lietuvos krašte." E.

Prof. Mykolas Biržiška:

"Kai prieš 40 metų — 1918 m. vasario 16 d. — skelbėme Lietuvos nepriklausomybę, mes, 20 senų ir jaunų Lietuvos vyrų, reikėme ne vien savo, šio mažo būrelio, ar kad ir kiekvienas tik savo asmeninį, politinį nusistatymą ir siekimą, ne vien net su viršum 200 Vilniaus Konferencijon iš visos Lietuvos suvažiavusių dalyvių pavestą mums uždavinį vykdėme, bet atlikome šį Lietuvos valstybės atkūrimo žygį, suprasdami ir jausdami visą gilią istorinę ir tautinę reikšmę. Ir neapsirinkome!

Lietuvių tauta mus palaikė. Ūkininkai ir ūkininkaičiai, darbininkai, moksleiviai, kas tik jautėsi pajėgus, sudarė Lietuvos savanorių pulkus ir ištįsa jų armiją, kuri kruvinomis savo aukomis nutūmė nuo Lietuvos Jon bežygiuojančius alkanus raudonmaskolius, neleido bermontininkams vokiečiams jos paglemžti, nei to pat siekusiems varšuviniams ponuliams, tad ginklų nusitorijon įrėdama Tautos nusistatymą. O kai laisvų ir visuotinių, lygių ir betarpiškų balsavimu, tada demokratiškai tautos išrinktas Steigiamasis Lietuvos Respublikos Seimas 1920 m. gegužės 15 d. visais balsais patvirtino 1918 m. vasario 16 d. mūsų paskelbtą nutarimą, tuo pat aiškiai ir neginčijamai lietuvų tauta, Lietuvos Respublika, įstojo į laisvų, nepriklausomą valstybių tarpą, pradėjo naują istorijos lapą.

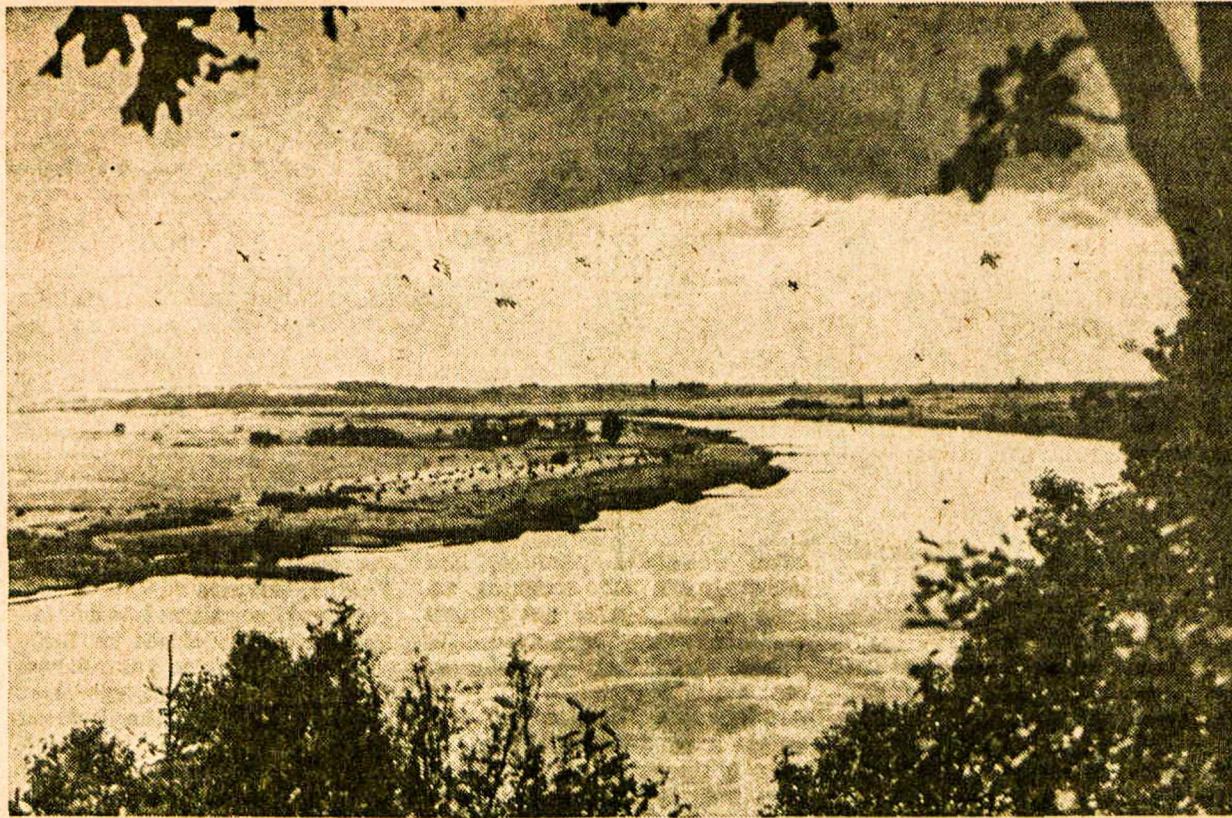
Lietuva po to išgyveno ištisus 20 metų laisvę ir gerbiavę, įveikdama vidurines ir išorines sunkenybes bei kliūtis, kildama iš nieko ir stebindama pasaulį savo ekonominiams ir kultūriniais atsiekimais, garsėdama kaimynuose "Mažosios Amerikos" vardu... Tuo pat ji ne vien ginklų, ne vien seiminių sprendimų patvirtino mūsų Vasario 16-sios aktą, bet ir tikrovėje — pilkoje, kasdieninėje tikrovėje — vaizdžiai įrodė to akto teisingumą ir įspėjimams pamokę, jog tam, kad tauta tikrai laimingai ir tikrai kultūringai augtų ir gyvuotų, jai būtina tvirta laisvė ir tikra nepriklausomybė nuo bet kurių, ypačiai nuo stipresnių jų savo kaimynų. Tai dar skaudžiai patvirtina žiaurių kaimynų 1940 m. jai primestas įjungimai ir svetima valstybinė kūna, susietas ne tik su svetima tvarka, bet ir su žiauriomis aukomis — kruvinomis, kačtinėmis ir sibirinėmis — politinė, visuomeninė ir kultūrinė vergija, ekonominis nusikundimas ir visuotinio priverstinio ir šlykščio įsi-melavimo.

Laisvasis pasaulis kvėpuoja laisve ir jos kuriama gerove, gerbia tautų nepriklausomybę, žino Pabaltijo kraštų, tad ir Lietuvos 1918—1940 nepriklausomybės atsiėktus laimėjimus, užjaucia sunkią, žiaurią jų dabartinę būklę ir... laukia.

Kai mūsų tautoje pribręs įsisąmonins nebesuvaldomas laisvės pasiilgimas ir nepriklausomybės troškimas, tuomet mūsų tautos krašte ir už jos sienų — ir didžiųjų laisvojo pasaulio galybių pastango-mis Lietuvoje bus vėliau įtvirtinta Vasario Sešioliktosios diena.

Budėkime ir veikime." E.

("Draugas" 1958. II. 25)

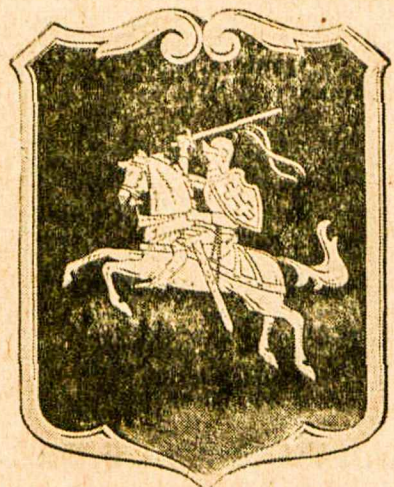

Žvilgsnis į Mažąją Lietuvą nuo Rambynų kalno, kurį globojo Martynas Jankus. Tolumoje matyti Tilžės bokštai

Tikrasis Lietuvos valstybinis ženklas

"Kieviene tauta, kada nors gyvenusi valstybinį gyvenimą arba jį pretenduojanti, turi savąjį herbą, savąjį valstybės ženklą. Ir mes jį turime. Tik kažin ar yra pasauliu kur nors kita tauta, kuri nežinotų, kaip jos valstybinis herbas atrodo".

Taip rašė prieš 22 metus mūsų istorikas — dr. A. Šapoka.

Autentiškas Lietuvos valstybės ženklas — vytis

Per tą laiką susilaukėme "Lietuvių Enciklopedijos", J. K. Kario veikalo "Senovės lietuvių pinigai" ir keleto straipsnių periodinėje spaudoje apie mūsų valstybinius ženklus. Bet koks gi yra tikrasis Lietuvos herbas, taip ir liko neaišku. Net mūsų vyriausybės tremties organizacijų vadovai to nežino. Tik pavartykime šių dienų mūsų periodinę spaudą ir pažūrėkime į tautinių švenčių bei kitomis progomis padarytas nuotraukas. Jose matyti salės, papuoštos vyčiais. Bet jie taip iškraipyti, kad palyginus jų kelis ar kelioika negalima pasakyti, jog visi vaizduoja tą patį Lietuvos valstybės herbą. Dažnai valstybės ženklo vietoje matome dekoraciją-figūrą, kuri oficialiai niekada nebuvo ir nėra mūsų valstybinis ar tautinis ženklas. Tai taip vadinamas stilizuotas vytis.

Oficialus natūralistinis vytis turi skydelį, kuriame atvaizduotas dvigubas kryžius. Tautinis mūsų ženklas — neišskiriama Lietuvos herbo dalis. Stilizuotame vytyje nėra jokio tautinio ženklo, o žirgo ir raitelio kontūrai nežinančiam sunkiai ar net visai neatpažįjami. Toks valstybės ženklo vaizdavimas prieštarauja augščiausiajam Lietuvos įstatymui — konstitucijai, kurioje aiškiai pasakyta: "v a l s t y b ė s ženklas — baltas vytis raudona name dugne". Argi galime savo valstybės herbą vaizduoti taip, kad reiktų spėlioti kas jame vaizduojama?

Nepriklausomoje Lietuvoje toks ženklelis pradžioje buvo žinomas tik valstybės teatre Kaune. Ten buvo platunami teatro leidiniai ir programos, papuoštos tokiu ženkleliu. Vienas pirmųjų su tokia figūra ženkleliu (su raidėmis V.D.T.), buvo valstybės dramos teatro garbės rožetė. Tokia figūra buvo papuošti keli kariniai ordinaai bei ženkleliai. Buvo ir du pašto ženklų variantai. Tada tokie "vyčiai" buvo vaizduojami lekių priešingame mūsų herbu kryptimi. Dabar jau pastoviai šis ženklelis nukreiptas į kairę (heraldiškai dešinė) pusę, taip pat kaip ir tikrojo mūsų herbo. Oficialiai vyriausybės įstaigos, kariuomenė, policija, teismai ir mokyklos Lietuvoje tokio ženklo nevertavo nei antspauduose, nei sienu pamuošimui. Palyginus su tikruoju valstybės herbu, šio ženklo istorija trumpa ir nereikšminga. Kaip galime leisti, kad šis ženklelis ištumtų mūsų herbą ir užimtų jo vietą?

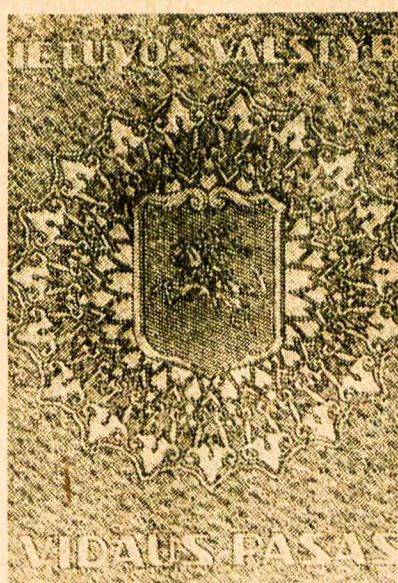
Standartinis vytis

Lietuvoje nebuvo vieno standartinio valstybės ženklo. Plačiausiai vartojamas ir žinomas buvo dail. A. Žmuidzinavičiaus

nupieštas natūralistinis vytis. Jo išskirtinė žymė — žirgas, apdengtas gūnia, kurios trys ilgėsi galai nusitęsia žemiau žirgo kojų. Toks vytis buvo vartojamas ir istaigu antspauduose, bet be skydo. Vėliau pradėta vis daugiau vartoti vyti apskritime pagal 1925 m. skulpt. J. Zikaro padarytą modelį monetose. Šis valstybės ženklas vaizdavo žirgą be gūnios. Atsirado du visai skirtingi valstybės ženklo variantai. Buvo vartojami ir kitokie vyčio variantai, panašūs į vieną ar kitą minėtą modelį. Vyriausybė ryžosi nustatyti standartinį valstybės herbą-ženkla. Tam reikalui sudarė valstybės ženkliui nustatyti komisiją. Jos narys valstybės teatro dekoratorius dail. M. Dobužinskis važinėjo net į užsienį rinkti medžiagos apie vyti ir susipažinti su kitų valstybių ženklais. 1933 m. komisija pateikė vyriausybei valstybės ženklo projektą. Tai buvo visai naujas, stilizuotas valstybės ženklas, labai skirtingas nuo įprasto istorinio, natūralistinio vyčio. Projektas susilaukė kritikos, ir vyriausybė jo netvirtino. Apie šį projektą Lietuvių Enciklopedijos 15 tomo 67 psl. rašoma: komisija "nustatė tikslų grynai heraldinio charakterio vyti ir paruošė herbo projektą. Šis projektas laukė patvirtinimo, bet nesulaukė". Daugiau apie valstybės ženkliui nustatyti komisijos darbą mūsų spaudoje nieko nebuvo rašyta.

Vyriausybės priimtasis projektas

Tačiau komisija darbo nebajė ir paruošė kitą projektą (žiūr. atvaizdą). Šiame projekte istorikai tiksliai natūralistinė vyčio forma išlaikyta. Padaryta tik nauja skydo forma. Kaip ir pirmame projekte, paliktos tos pa-

Lietuvos valstybės ženklas — vytis 1939 metų pasuose

čios trys ženklo spalvos: žirgo ir raitelio — balta, skydo — raudona, skydo rėmu — geltona. Kontūrai visur apvedžioti stambia juoda linija. Šis projektas Lietuvos vyriausybės priėmė. Jo atvaizdą ir aprašymą piliečiams paskelbė 1939 m. (1938?) "Lietuvos Aids". Kadangi tuo laiku valdžios potvarkius skelbti spaudai buvo privaloma, tai toks pat pranešimas galėjo būti tuo pačiu laiku paskelbtas ir kituose dienraščiuose — "XX Amžius" ir "Lietuvos Žinios". Jei kam prieinami šių dienraščių komplektai, reiktų pakartotinai paskelbti šią istorinę medžiagą mūsų dienų spaudoje.

Netrukus vyriausybė oficialiai panaudojo šį valstybės ženkla naujuose vidaus pasuose. Tokius pasus 1939 m. pabaigoje gavo Vilniaus krašto gyventojai. Taip pat buvo pradėta keisti senus vidaus pasus naujais visiems Lietuvos piliečiams. Buvo platina (39 cm x 53 cm) skydo dydžio vyčiai nupuoti ištaisoms. Papuoštus tokiu nauju valstybės ženklu teko matyti Lietuvos garvežius (spalvotomis geležinėmis

plokštėmis). Dėl tragiškų to laiko politinių įvykių šis ženklas plačiau nebuvo paplitęs.

Istorikai nepastebėjo

Nebuvo jį pastebėtas ir mūsų istorikų. Kai tremtyje tautinių švenčių metu salės pradėta puošti "stogo žirgeliais" ir stilizuotais "vyčiais", istorikas A. Šapoka 1948 m. "Žiburių" 22, 23 nr. paskelbė straipsnį "Vyčiai ir mūsų heraldika". Ten jis nurodė, kad mūsų vytiš žinomas jau XIV š. antroje pusėje. Kestučio pinigėliuose ir Lietuvos kunigaikščių antspauduose išliko stilizacijos nepaliestas. Vakarose riterių kultas ir heraldikos žydėjimo amžius 100 metų prieš tai jau buvo pasibaigęs. Tad netikslu dabar mūsų vyčiui taikyti seniai nebeegzistuojančios heraldikos stilizacijos taisykles. Istor. A. Šapoka tikruoj mūsų herbu laiko "įstatyminių natūralistinių vyti", bet nenurodo vyčio formos. Taip ir šiuo straipsniu valstybės ženklas liko neišaiškintas. Ir toliau buvo kuriami nauji "vyčiai".

Nedaug tuo reikalu sužinome ir "Lietuvių Enciklopedijoje". 15 tomo 65 psl. straipsnyje "Herbas ir vėliava" randame istorinį vyčio pasikeitimų aprašymą ir keletą istorinių vyčio atvaizdų. Pridėtas prie aprašymo Lietuvos pasiuntynybės Vašingtone antspaudas atvaizdas neparodo tikrojo valstybės herbo. Vytiš ir antspauduose privalo būti vaizduojamas skyde, o ne apskritime. Be to, žirgas turi būti be nutisusios trim galais gūnios.

Liet. Enciklopedijos 24 tomo 407 psl. randame žodį "vytis". Cia autorius J. K. Karys taip aptaria tikrąjį Lietuvos valstybės ženkla-vyti: "Tiksliausiai vytiš iki šiol pavaizduotas ir įamžintas geriausių pavyzdžių ateičiai Lietuvos Respublikos monetose, kaldintose 1925 ir 1936. Joms modelius sukūrė įžymus lietuvių skulptorius J. Zikaras." Taip, iš visų vartotų nepriklausomoje Lietuvoje vyčių šis buvo istoriškai tiksliausias ir gražiausias apipavidalinimas. Bet toks, koks jis yra monetose, dar nėra pilnas valstybės ženklas. Jam trūksta skydo. Savo knygoje "Senovės lietuvių pinigai" 224 psl. autorius J. K. Karys pateikia tokį valstybės ženklo projektą. Monetose atvaizduotas vytis įdėtas į paprastą lygiais kraštais skydą, panašų į smailia viršūne kastuvą. Skydo forma dar neiškraipyta amžių įtakos, panaši į vartotą Jogailos ir Vytauto laikais monetose bei antspaudė. Toks ženklas, be abejonės, mums taip pat būtų priimtinas, bet tai tik projektas, tokiam pavidale oficialiai Lietuvos vyriausybės nevertotas.

Grįžkime prie oficialaus vyčio

Tad turime grįžti prie minėto ir Lietuvos vyriausybės 1939 m. įteisinto ženklo. Jis turi pirmenybę prieš visus kitus nepriklausomoje Lietuvoje vartotus net pačios vyriausybės ženklus. Oficialiai pavartojusi šį naują valstybės ženkliui nustatyti komisija spaudai buvo privaloma, tai toks pat pranešimas galėjo būti tuo pačiu laiku paskelbtas ir kituose dienraščiuose — "XX Amžius" ir "Lietuvos Žinios". Jei kam prieinami šių dienraščių komplektai, reiktų pakartotinai paskelbti šią istorinę medžiagą mūsų dienų spaudoje.

Radęs taip nepakankamai aiškiai užbaigtą vyčio istoriją "Lietuvių Enciklopedijoje", parašiau laiška jos leidėjui, pridėdamas tikrojo valstybės ženklo atvaizdą. Tikėjau, kad enciklopedijos redaktoriai suras tuo reikalu daugiau medžiagos ir visa patikslins papildymu tome. Redakcija "LE" papildymu tome 526 psl. vyčio atvaizdą idėjo, bet trumpas priedas išėjo klaidintantis. Rašoma: "Nors valst. ženkliui nust. komisijos 1933 nu-statytas vytis ir nesulaukė oficialaus patvirtinimo, bet fakti-

DU LIETUVOS LAISVĖS ŠVYTURIAI

Vasario 16 ir sausio 15 dienų minėjimai, jų kilmė ir reikšmė
DR. M. ANYSAS

Vasario 16 ir sausio 15 minėjimai nepriklausomoje Lietuvoje buvo žymiausi įvykiai naujojo Lietuvos istorijoje. Jie buvo kasmet minimi, nes sudarė moderniąją, nepriklausomą Lietuvą ir buvo nepaprastai glaudžiai susiję su nepriklausomos Lietuvos valstybės egzistencija.

Vokiečių imperijos pralaimėto pirmojo pasaulinio karo nutejioje Lietuvoje susitelkę Lietuvos patriotai bei veikėjai ir 1918 m. vasario 16 d. oficialiu dokumentu paskelbė Lietuvos nepriklausomybę, ją puoselėjo per paskutinius karo mėnesius ir iškovojo naujai susikūrusiai valstybei laisvę kovose prieš lenkus ir bolševikus. Ne mano užduotis po 50 metų duoti šiame straipsnyje smulkias žinias apie įvairias kovas frontuose. Noriu čia išskirti tik Lietuvos išlaisvinimo faktą kaip pradžią Lietuvos valstybės atstatymo ir jos tolimo gyvenimo.

Kasmetiniai nepriklausomybės minėjimai mums akivaizdžiai parodo Lietuvos valstybės egzistenciją, jos augimą, stiprėjimą viduje ir užsienyje. Išklausę kalbas apie dabartį ir ateitį, grįžtame pakilusia nuotaika, kuri mus ilgai gaivina. Tai primta visų tautų, ir man nėra žinoma valstybė, kuri savo valstybinio likimu nesirūpintų.

Kai vokiečių riterių ordinas 13 š. pirmoje dalyje ėmė puldinti senprūsus (prutenų gimines), per 50 metų užkariavo ne tik visą prutenų žemę, bet ir toje šiaurinėje dalyje lietuviškas gimines: skalvius, šalavius ir nadruvius. Šis kraštas buvusioje Rytų Prūsijoje liko apgyventas lietuviškų giminių ir iki vėliausių laikų jų buvo vadinamas Mažąja Lietuva. Nors daug šimtmečių gyveno po svetimu jungu, kraštas iki pirmojo pasaulinio karo galo liko gana tirštai apgyventas lietuvininkų ir dar lietuviškai tebekalbantių gyventojų. Išskyrus tikybinius klausimus, daug šimtmečių jie nesisėdėjo politiniais dalykais. Nors D. Lietuva buvo sudariusi imperiją, bet prisijungti Mažosios Lietuvos neįstengė.

Tautinis klauimas: Mažosioje Lietuvoje iškilo tik 19 š. antroje pusėje. Patriotai, kurie iš pradžių budino tautiečius paskaitomis, dainomis, vaidinimais bei patriotine literatūra, Vokietijai

Paskutinis vėliavos nuleidimas Vilniuje

S. SETKUS

Neramios buvo 1940 metų dienos Vilniuje. Niekas nežinojo kaip gyventi. Vieną valandą galėjai būti laisvas, kitą — kalėjime. Daugelis jau buvo sumiti — statė kalėjimams priestatus. Geriausia buvo pasidėti prie lovos ryšuliuką einant nakty miegot. Keisti gyvenama vieta. Buvo galima miegoti Neries parkrante. Maskolius nesnaudė ir tvarkė žiauria ranka.

Visa, kas priminė Lietuvos laikus, buvo pašalinta. Tik Lietuvos vėliava dar plevėsavė Gedimino kalno bokšte. Bet ir jai ši diena turėjo būti paskutinė. Mat, Lietuva jau tapo "priimta" į kitų sovietinių respublikų eilę, todėl rytoj jau turėjo pakilti raudonoji Sov. Sąjungos vėliava. Šiandieną reikėjo pasiryžti atsiveikinti su lietuviškąja trispalve. Pasiryžom ir nuėjom prie katedros dar gerokai prieš saulės nusileidimą.

Žmonės rinkosi iš visų pusių, nors gatvės dar prieš pusvalandį atrodė kaip iššluotos. Apie "didelį džiaugsmą" Lietuvoje skelbė sovietų garsiakalbiai tuščiose gatvėse. Bet dabar žmonės skubėjo komisijos priimtas vytis buvo vis plačiau naudojamas valstybiniu mastu... Išeitu, kad 1933 m. vyriausybės atmetas ženklo projektas buvo vėl jos pačios vartojamas. Tikruoju atmetasis projektas vyriausybės niekur nebuvo vartojamas. Net spaudoje jo neteko matyti. Panaudotas ir įteisintas buvo antrasis komisijos 1939 m. ženklas.

Šis oficialus vytis, žinoma, nevisiems vienodai patiks, ypač naujos didžiojo ir mažojo skydelio formos. Neturėdami šiuo metu suverenių valstybės organų, turime tenkintis tuo, ką paliko mums nepriklausomos Lietuvos vyriausybė.

Kritiškai vertinant, šis mūsų herbas skirtingas prie rinktinio valstybės herbu. Paprastas, neapkrautas smulkmenomis vytiš gražiai derinasi su puošniu skydu ir spalvų harmonija. Metus žvilgsnį, tuojau matyti, jog tai valstybinis herbas. Tokį jį turime vartoti tautinių švenčių dienomis ir visur kitur, kur reikiama suvereniš Lietuvos idėja. Toks jis turi būti žinomas ir jaunajai kartai, kad išlaikytų jį ateičiai neiškraipytą.

J. V.

pralaimint karą, vis griežčiau pradėjo reikalauti Mažosios Lietuvos prijungimo prie D. Lietuvos. Pastaroji, paskatinta Mažosios Lietuvos patriotų reikalavimų, darė atitinkamus žygius pas sąjungininkus. Pagaliau Klaipėdos kraštas Versalio sutartimi buvo atskirtas nuo Vokietijos ir laikinai perduotas Prancūzijos suverenitetui. Tas faktas pagyveno ir mažlietuvių pastangas, kurie vis stipriau organizavosi politškai, kad galėtų veiksmingiau savo balsą pakelti. Kai po keleto metų ir lenkai pradėjo reikšti pretenzijas į Klaipėdos uostą, lietuviui pajuto pavojų, ir susiorganizavo dar Gelbėjimo Komitetas su pirmininku Martynu Jankumi ir nariais — Erdmonu Simonaičiu, sukilėlių vadu Jonu Budriu, partizanų vadu Jurgiu Bruvelaičiu ir žurnalistu Juozu Pronskumi.

Su D. Lietuvos pagalba 1923 sausio pradžioje įvyko sukilimas, ir kraštas be didesnio pasipriešinimo buvo paimtas, nes krašto lietuvių dauguma prijungimo žygiams pritarė, o vokiečių mažuma dar nebuvo suorganizuota ir iš Berlyno nedriežuolama. Po pusantrų metų derybų Paryžiuje Klaipėdos kraštas buvo perduotas Lietuvai, kurios ribose jis išliko iki antro pasaulinio karo pradžios.

Trečiasis Reichas, nacionalistų partijos valdomas, sutelkė visą fizinę ir psichologinę jėgą Klaipėdos kraštui nuo Lietuvos atplėšti. Dar mums tebėra atmintyje pavardės Jono Navako, Otto Boettcherio, Vlodo Kurkausio ir Augusto Balčiaus. Vokietijos spaudimas pasiekė toki laipsnį, kad Lietuva 1939 m. sausio pabaigoje buvo priversta atiduoti Klaipėdos kraštą, kuris kartu su Vokietija nuėjo į pradžią.

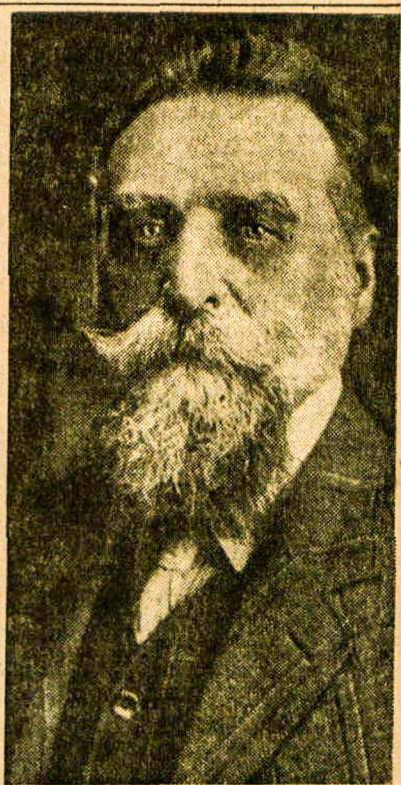
Tai buvo didelis smūgis Lietuvos valstybei ir tautai, nes su Klaipėda ji neteko teritorijos, laisvo pajūrio ir prestižo. Po metu to paties likimo susilaukė ir Lietuvos valstybė, kai ją užpuolė klastingas kaimynas iš rytu.

Lietuvai ir šiandien vasario 16 ir sausio 15 yra du tautiniai švyturiai, šviečia iš netolimų praeities. Švenčiausia mūsų tautinė pareiga — kasmet oržiti prie jų šviesos, kuri mums akivaizdžiai rodo buvusius Lietuvos laikus.

bėjo katedros link, nes jos kairėje pusėje buvo iškilmių centras. Čia sustodavo būrys lietuvių karių, atžygiavusių iš Antakalnio kareivinių. Jie atžygiuodavo labai darniai, išsiblizginę, švintaisiais šalmais, vedami šaunsaus orkestro.

Šiandieną kariai nustebo pamatę laukiančią didelę minią, prasidedančią prie Vrublevskio bibliotekos ir nusitiesusią iki Gedimino gatvės. Minia plojo ir šaukė valio. Būrys sustojo įprastoje vietoje veidu į Gedimino kalno bokštą. Sugaudė trimitai bokšte ir apačioje prie katedros. Maldi kariai ir visa minia nusiėmė kepures. Giesmė "Marija, Marija" šį kartą skambėjo galingai ir kartu labai gaudžiai.

Įprasta tvarka turėjo sekti Lietuvos himnas, bet būri atvedęs karininkas sukomandavo pasisukti dešinėn. Tuo momentu kažkas iš minios pradėjo giedoti Lietuvos himną. Bematant įsijungė visa minia. Kariai ir policija pagarbiai stovėjo. Baigus himną, kažkas vėl užtraukė "Marius" (Nukelta į 9-tą psl.)

Dr. Jonas Basanavičius, vienas didžiųjų tautos veikėjų, Vasario 16 akto autorio. Nuo jo gimimo neseniai suėjo 120, o nuo mirties — 45 metai (1851. XI. 23 — 1927. II. 16)

Lietuviškoji mokykla — didžioji mūsų tautinės gyvybės atrama. Tenelieka nė viena šeima be jos!

Canadian Art Memorials Ltd.

Louis Temporale, oficialus skulptorius Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus.
176 Lakeshore Road West — Port Credit, Ont. Tel. CR 8-2757
Namų tel. CR 8-4529

Dabar pats geriausias laikas užsakyti, nes nesame priversti skubinti išpildyti užsakymus, todėl galime daug atidžiau atlikti darbą savo dirbtuvėje.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

STIPRINA PROPAGANDA

"Tiesa" sausio 26 d. laidoje paskelbė filosofijos mokslų kandidato A. Gaidžio rašinį "Nuodais užtaisytas ginklas". Iš įvado sužinome, kad vilniškė kompanija savo XVI suvažiavime nutarė skirti didesni dėsni, jos pačios žodžiais tariant, "buržuazinės ir smulkiaburžuazinės ideologijos, lietuviškosios nacionalistinės emigracijos veiklos demaskavimui, reakcinės klerikalizmo esmės ir jo ryšio su buržuaziniu nacionalizmu atskleidimui". A. Gaidys rašo: "Siekiant koordinuoti darbą šioje srityje, įsteigta Užsienio ideologinių srovių tyrinėjimo probleminė taryba, įeinanti į Gamtos ir visuomenės mokslų koordinavimo tarybą prie Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidento. Filosofijos, teisės ir sociologijos skyrius prie MA Istorijos instituto filosofijos sektoriuje sudaryta probleminė grupė, nagrinėjanti užsienio ideologines sroves bei antikomunizmo kritikos klausimus..." Vadovų paskirtas Mokslų Akademijos narys korespondentas Vladas Niunka. Neseniai Vilniuje buvo surengta "moksline" konferencija, kurioje jis ragino komunizmo propagandistus pasitempti: "Savo koncepcijas antikomunistai stengiasi paremti statistinių duomenų bei faktų pseudoanalize. Todėl kova prieš antikomunizmą kelia naujus, didesnius reikalavimus visuomenės mokslų atstovams. Reikalinga gili, moksline, argumentuota mūsų ideologinių priešų teiginių kritika..."

DEMESYS ISEIVIJAI

V. Niunkos vadovaujamoji "moksline" konferencija pagrindinis dėmesys buvo skirtas Lietuvai laisvės reikalaujančiai isėivijai. Istorijos mokslų kandidatas Jonas Aničas skaitė pranešimą apie dešinių isėivijos sparną, kurį jis vadina klerikaliniu antikomunizmu ir laiko vėliau raudonajai antikomunistine grupe isėivijoje. Pasak J. Aničo, čia daug itakos turi religija, Katalikų Bendrijos išsiskolijimas, gerokai platesnis už kitas isėivijos lietuvių ideologines organizacijas ir... Vatikano vadovavimas lietuvių katalikų organizacijoms. J. Aničas netgi bandė irodinėti, kad į katalikišką antikomunizmą srovę yra įsijungę visokie buvę hitlerininkų talkininkai, puldamas vysk. V. Brizgį ir jau mirusį BALFO reikalių vedėją kun. L. Jankų. Daugiau "įrodymų" rašinio autorius A. Gaidys nepateikia. Jis pats toje konferencijoje skaitė pranešimą "Metodologiniai lietuviškojo liberalizmo antikomunistinių koncepcijų pagrindai". A. Gaidžio nuomone, mūsų isėivijos liberalai taip pat yra antikomunistai: "Jų visuomeninės pažiūros susipynę įvairių antikomunistinių, buržuazinių liberalinių, reformistinių bei revizionistinių srovių idėjos..." A. Gaidys užaugia, kad liberalai "blaiiviai vertina pietą, kartais gana objektyviai atsiliepią apie Tarybų Lietuvos kultūrinis laimėjimas, pasisako už bendradarbiavimą su savo gimtojo krašto žmonėmis". Su jais, girdi, galimas tam tikras dialogas. Istorijos mokslų kandidatas Antanas Balsys ir Valerijus Portnaginas savo pranešimus skyrė lietuvių isėivijos antikomunizmo propagandos stereotipams, priemonėms ir taktikai, o filosofijos mokslų kandidatas Valentinas Lazutka bandė analizuoti lietuvių isėivijos literatūroje vartojama tautos sąvoką: "Visų pirma — tai idealistinis tautos supratimas, apsirėikšias objektyvių tautos sąvųjų ignoravimu ir įvairių moralinių, religinių, ideologinių ir kitų subjektyvių veiksnų suabsolūtinimu, neistorinis tautos aiškinimas, griežtas nusiteikimas prieš marksistinį lenininių nacijos supratimą..." V. Lazutka atrodė, kad isėivija išlaikytų lietuviybę, jeigu tautą pakeistų komunistinė nacija ir visiems leistų bendrauti su Tarybų Lietuva, t.y. sovietų okupuota Lietuva. Žurnalistas Stasys Laurinaitis šnekėjo apie rezistencijos klausimus isėivijos istoriografijoje. Rašinio autorius A. Gaidys giria S. Laurinaitį išimone: "Remdamasis gausiais archyviniais dokumentais, jis įtikinamai įrodė, kad buržuazinių emigrantų laipsinama vadinamoji pokarinė "rezistencija" buvo ne kas kita, kaip buržuazinio nacionalistinio požiūrio, jo ginkluotų gaujų teroras prieš Lietuvos darbo žmones..." Tokiomis mintimis apie pokario partizanų ir buvo užbaigta ši "moksline"

kompartijos gudrausių propagandistų konferencija.

SACHMATININKŲ PERGALE

Lietuvos sachmatininkų rinktinė pirmosiose neakivaizdinėse komandinėse Europos varžybose laimėjo pirmą vietą ir Wilhelmo Elerhardo prizą — Europos taure. Varžybos susirašinėjimo būdu buvo pradėtos 1963 m. Lietuviai sachmatininkai, po grupėje įveiktos čekoslovakijos ir šveicarijos atstovų, pateko į devynių komandų baigmę. Stipriausiu lietuvių varžovu buvo Maskvos rinktinė. Lietuviai ir maskviečiai, įveikę visas kitas komandas, savo susitikimą baigė lygtimis 6:6. Pergalę lietuviams sachmatininkams atnešė didesnis surinkti taškų skaičius. Varžybų lentelėje komandos išsiriškavo šia tvarka: I. Lietuva, surinkusi 66,5 taško iš galimų 96 taškų, II. Maskva — 62,5, III. Estija — 53,5, IV. V. Vokietija — 52, V. R. Vokietija — 47, VI. Vengrija — 45, VII. Rusijos respublika — 44,5, VIII. Latvija — 33,5, IX. Belgija — 28,4. Vlado Mikėno vadovaujamoji Lietuvos komanda žaidė: vilniečiai I. Vistanekis, J. Krimeris, D. Lapienis, šiaulietis A. Uogėlė, kaunietis G. Lakiūnas, panevėžiečiai J. Butkus, G. Plungė, klaidėdijietis M. Kozlovas, vilniečiai A. Vladimirovas, G. Milvydas ir L. Kalvelis.

MOTORIZUOTI ŽVEJAI

Lietuvos upėse ir ežeruose šia žiemą jau žuvo daugiau kaip 30 žuonėlių ir šešeriotųjų, jų tarpe — 17 vaikų. Škestančių Gelbėjimo Draugijos respublikinio komiteto sekret. R. Sukys "Komjaunimo Tiesos" sausio 29 d. rašo: "Sausio 25 dieną penktas bičiulių išsiruosė žvejoti — ne trūkus Kuršių mariomis riedėjo sunkvežimiai. Iki kranto buvo pusantro kilometro, kai pokštelėjo ledas. Vyrai nespėjo nė riktelti, o šešiatonė mašina jau buvo po ledu. Kažkokiu stebuklu keturiems pavyko išsikapti ir pavaršyti. Lediniame vandenyje penkių metrų gylėje liko jų bičiulis Nidos žuvininkystės ūkio žvejas Vitoldas Laurinaitis. Iš Klaipėdos atskubėjo narių po kiek laiko ištraukti žuvusį. Mašinoje nari rado butelį į degtinę ir butelį alaus..." Ta dieną Kuršių marių ledas buvo tik 24 cm storio, o sunkvežimiu leidžiamą važiuoti neplonesniu kaip 45 cm ledu.

HONG KONGO GRIPAS

Vyr. epidemiologo T. Podsedlovs-kio pranešimu "Tiesos" 25 nr., 1971 m. gruodžio pradžioje Lietuva trečią kartą apkanė Hong Kongo gripas. Pirmieji pradėjo sirgti Vilniaus gyventojai, nes gripo virusas čia atvežė svečiai iš gripu užkrėstų vietovių. Daugiausia vilniečių sirgo gruodžio 20 d., praėjus beveik dviem savaitėms nuo epidemijos pradžios. Iš Vilniaus Hong Kongo gripas persimetė į dižūstus miestus — Kauną, Klaipėdą, Panevėžį ir Šiaulius. Jų ligoninėse 500 lovų buvo rezervuota sergančiam gripu. Epidemija padėjo įveikti masinis miestų gyventojų skiepėjimas, kurio pasinaudojo net 40% miestiečių.

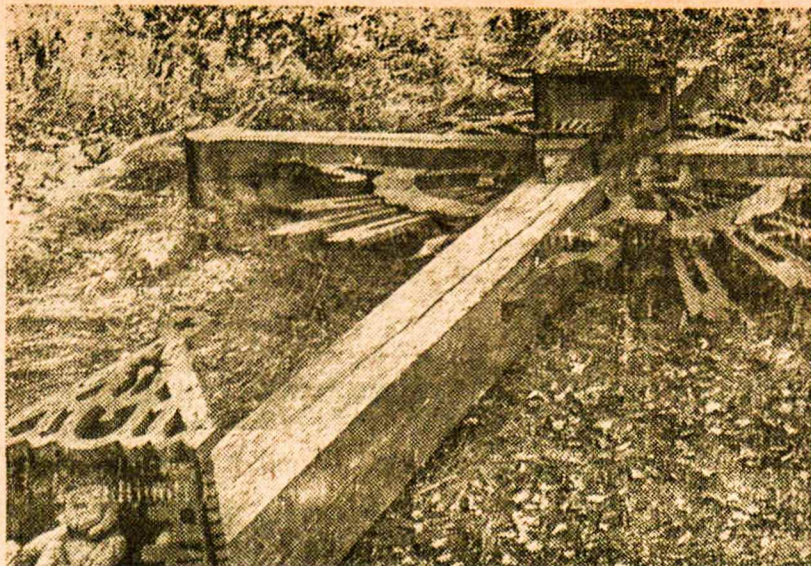
MOKA JAPONŲ KALBA

Vienintelis lietuvis, mokantis japonų kalbą, yra Kauno "Bangos" radijo gamyklos konstruktorius inž. Arvydas Ališauskas. Susidomėti šia kalba jį paskatino Maskvos patentų bibliotekoje rastas patentas japonų kalba. A. Ališauskas japonų kalbą studijavo Maskvoje, Rytų Kalbų Institute. Šiuo metu A. Ališauskas dirba "Bangos" techninės informacijos ir patentų skyriuje, kur jam taip pat praverčia ir anglų kalbos mokėjimas. Jis dabar turi daugiausia informaciją apie japonų elektronika. Perna A. Ališauskas išvertė iš japonų kalbos Ogavos Pimei knyga "Laikinės rožės", šiemet verčia moksline fantastiką Sakio Kumacu romaną "Rytidienos grobikai".

PALANGOS ESTRADA

R. Vainickio vadovaujami Palangos statybininkai, talkinami klaidėdijų, pagaliau pastatė seniai žadėtą 1.400 vietų estradą vasarotojams. Čia galės būti rengiami koncertai, sporto varžybos, rodomi filmai. Scena yra gerai apšviesta, radiofikuota, įrengti kambariai programos dalyviams. Oras neturės reikšmės, nes estrada esanti dengta, tačiau "Komjaunimo Tiesos" įdėtoji nuotrauka nematyti jokios dangos. Turbūt įrengimas dar nėra galutiniai užbaigtas.

V. Kst.

Seligenstadto, V. Vokietijoje, nugriautas lietuvių kryžius, nes reikėjo toje vietoje praversti kelią. Be to, jis reikalingas atnaujinimo. Netrukus bus nugabentas į Romą prie Vasario 16 gimnazijos ir ten pastatytas

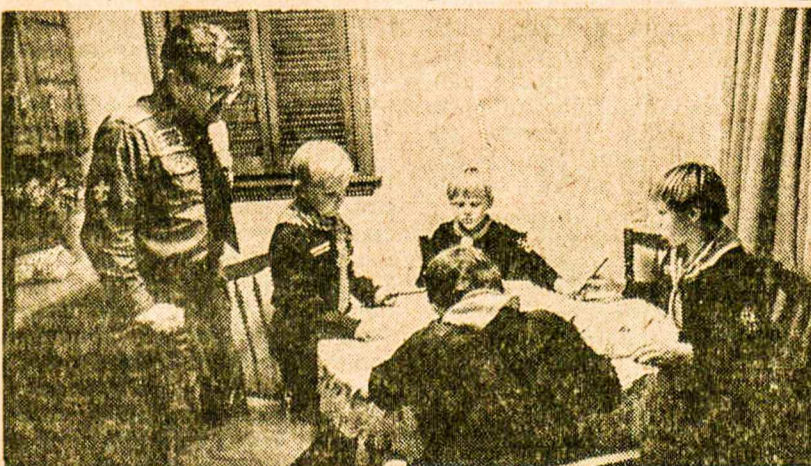
Nuotr. V. J. Damijonaičio

Stambūs ekonominiai laimėjimai

HAMILTON, ONT. Bankelis "Talka" savo 17-tuosius gyvavimo metus užbaigė pasiekęs virš 3 mil. 47 tūkst. dolerių balansą. Palyginus su praėjusiais metais, balansas padidėjo virš \$800.000. Hamiltoniečiai galutinai įsitikino "Talkos" naudingumu ir spon-taniškai parėmė "Talką" savo indėliais. Tačiau, atrodo, mokėjimas už indėlius augstesnių palūkanų, negu moka viešieji bankai, finansinės pa-staigos bendrovės, buvo motyvas tokio staigaus bankelio ūgtelėjimo. Šiuo metu bankelis mokėjo už taupymo indėlius 6% metinių, už terminuo-tus vienu metų indėlius 6,5% met. ir virš 10 tūkst. — 3 metų indė-liams — 7%. Šėrams už 1971 m. iš-lūoma visuotiniame susirinkimei nu-tarti mokėti: už 4 mėn. 6,5%, o už likusius 8 mėn. — 6% dividendų. Bankelio metinis užbaigos balansas rodo gražų pelną. Kaikas gali pasakyti, kad reikia dar didinti palūkan-ų už indėlius. Valdyba laikosi nu-sistatymo: taikytis prie bendros krašto finansinės padėties ir nešok-ti augščiau diržo. Turimi pinigai laikytini įvairiuose fonduose. Niekas nežino kada gali ateiti "sausio me-tai". Tada bankelis ir toliau mokės savo nariams didesnes palūkanas, ne-gu kitur.

Sukaupimas didelio laisvo kapitalo bankelyje sudaro didelių galvosiųkių valdybą dėl jo panaudojimo ir iš-skolinimo, nes bankelio augimas pri-klauso daugiausia nuo skolininkų — jie yra tie asmenys, kurie duoda pelną ir kartu geras palūkanas indė-lininkams. Reikia pasakyti, kad lie-tuviai nemėgsta skolintis, jie nori gauti tik dideles palūkanas. Iki šiol bankelio vadovybei pavyko turimus kapitalus leisti apyvartoti ir plėsti bankelio operacijas. Ryšium su tuo kyla reikalas didinti tarnautojų skai-čių, nes sunku yra aprepti visus bankelio reikalus, turint tik 2 tar-nautojus ir vedėją.

Nuosavų namų įsigijimas įnešė į

Londono, Ont., jaunųjų skautų būrelis: "Čia mes dirbam suiegos metu. Mūsų vadovas A. Elmantas žiūri. Darom suiegas kas trys savaitės trečia-dieniais. Kalbam lietuviškai, žaidžiam ir kartais surengiam lauzus. Mums patinka būti lietuviams".

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais	nekiln. turto paskolas iš 8½%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardavome "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.800.000.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

SVIEŽIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI

R. Denninger Limited

284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113 Hamilton — Ontario Nemokamos autoaikštės

LONDON, ONT.

LLSK TAURAS narių metinis visuotinis susirinkimas įvyks parapijos salėje, 1414 Dundas St. E., sekmdienį, vasario 20 d., 12 v. Darbotvarkėje — pranešimai, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kiti aktualūs klausimai. Visus registruotus narius klubo valdyba prašo susirinkime dalyvauti. D. E.

K. IR J. VALAICŲ šeima pasiekė skaudų žinla iš Lietuvos, kur sausio 31 d. mirė p. Valaitienės motina Ona Elena Stanevičienė. Velionei ir jos dukrai Valaitienei dar teko vos prieš penkias savaites pasimatyti pi-mą kartą po 1944 m. išsiskyrimo. P. Valaitienė su jauniausia dukrele Vida prieš 1971 m. Kalėdas buvo išvykusi aplankyti mamos ir giminių Lietuvoje. Tai buvo pirmas anūks Vidos ir močiutės pasimatymas. Vasario 3 d., t. y. laidavotų dieną Lietu-vioje, atlaikytos gedulingos Mišios Šiluvos Marijos bažnyčioje. Dalyva-vio didelė grupė Londono ir kaimyni-nių apylinkių lietuvių, kurie po pa-maldų parapijos salėje įvykusioje priėmimo vakarienėje išreiškė užuo-jautą. A.

St. Catharines, Ont.

PADEKIME JAUNIMUI. Siemet įvyksta pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Mums svarbu, kad tame kongrese dalyvautų kuo didesnis mū-sų jaunimo skaičius. Neretas galvoja, kad tai yra tik jaunimo reikalas, bet toks galvojimas, nors ir dažnas, iš pagrindų klaidingas. Jaunimas tu-ri jausti visų mūsų paramą, interesą, globą. Jis pats vienas ir geriausias norus turėdamas daug ko nepada-rys. Laikydamiems nušaliau nuo šio svarbaus tautinio sąjūdžio ta jauni-mo darbą tik kritikuosime. Jauni-mas išrinktas savo atstovą, bet mūsų pareiga yra pasirūpinti, kad nė vie-nas jaunuolis nepasiklystų namie kongreso metu ir nesėdėtų liūdnada-mis prie lango. Skautų rėmėjų drau-gija kasmet iš Joninių lauzų siūnčia visus skautus, norinčius vykti į sto-vyklas. Siemet ta stovykla bus ypa-tinai didelė. Neskaityti irgi neturė-tų būti pamiršti. Bendruomenė turė-ti ateiti ir pagalba, o taip pat ir ki-tos organizacijos. Padėdami lietuviš-kam jaunimui, be kurio pagalbos ne-įvyksta nė vienas didesnis lietuviš-kas renginys, padėsime patys sau ir savo tautai. Kor.

Sault Ste. Marie, Ont. VYKSTA Į AUSTRALIJA. Medžio-tojų ir žuvautojų klubo pirm. An-tanas Simkevičius — Antony Sims yra ne tik geras verslininkas (Luck City viešbučio savininkas), bet ir puikus šaulys. 1971 m. puikiai ap-gynė Ontario garb B. Kolumbijoje įvykusiose Kanados 12 numerio me-džioklinių šautuvų varžybose. Kovo 6 d. išvyksta per Los Angeles, kur susijungs su Amerikos šauliais, ir Australiją atstovauti Kanadai. Iš Los Angeles išskris į Havajų salas kovo 7 d. Kelias dienas praleis ten ir į Sydney miestą atskris 9.15 v. ryto. Ten trumpai pabuvę išskris į Grif-fith miestą, kur įvyks valstybinės šaudymo varžybos. Kovo 16 d. at-vyks į Melburną, kur praleis porą dienų. Iš ten vyks į Sydney, kur pra-leis 3 dienas. Kovo 21 d. atskris į N. Zelandiją, kur taip pat bus šau-dymo varžybos. Ten praleids porą dienų, per Tahiti kovo 26 d. grįs į Los Angeles. A. Simkevičius turi Australijoje pažįstamų iš Vokietijos laikų, bet yra praradęs jų adresus ir norėtų juos pamatyti. Melburne Antanas apsisistos Hotel Southern Cross, o Sydney — Kola Kingsgate Motel. Kelionėje Antaną lydys jo žmona. Linkime laimingos kelionės ir sėkmės šaudyme. Stėbėtojas

Sault Ste. Marie, Ont.

JAUNIMAS RUOSIASI Vasario 16 minėjimui vasario 26 d. ukrainiečių parapijos salėje. Ši kartą pasiruošė-mas vyksta visai be senimo pagal-bos. Planuose numatyti į talką pasi-kiavisti ir latvių jaunimą. Vadovau-ja stud. Rūta Galinytė. JADVYGA STASKŪNIENE artim draugu ratelėje atšventė savo gimtadienį. Mūsų mieste ji žinoma kaip gera šeimininkė, kuri padeda ir Bendruomenėi ruošti vakarienes ar minėjimus. Daug kartų yra pa-ruošusi mūsų jaunimą įvairiems mi-nėjimams. ŽUVAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubo "Briedis" valdyba vasario 6 turėjo posėdį. Iš žuvautojų sekcijos vadovės Reginos Galinienės teko gir-dėti, kad netolimoj ateityje bus ruo-šiamas žuvasimas ant ledų. Stb.

RODNEY, ONT.

RENGIAMAS MINEJIMAS. Šioje mažoje lietuvių tabakininkų apylin-kėje naujai išrinktoji KLB apylinkės valdyba pasiskirstė pareigoms: Sta-sė Gaidauskienė — pirm., Aleksas Kojalaitis — sekr. ir Stasys Paketu-ras — išd. Pirmame savo posėdyje nutarė surengti Vasario 16 minėjimą vasario 27 d., 3 v.p.p., Rodney Lie-tuvių Klubu patalpose. Tai pragai iš kaimyninių apylinkių pakviesta stu-dentė J. Kuraitė iš Windsor, Ont., ir studentė įkvartas "Rasa" iš Londo-no, Ont. Programoje ruošiasi pa-sirodyti vietos jaunimas ir šeštad. mokykla. Minėjime Londono lietuvių studentų atstovės pardavinės naujaus-ias lietuviškas knygas ir plokšteles. Vasario 20 d., 12 v., West Lorne ka-talikų bažnyčioje užprašytos Mišios už nukankintus lietuvius ir kenčian-čią Lietuvą. Tikimasi, kad minėjime ir pamaldose atsilankys ne tik visi vietos, bet ir kaimyninių apylinkių lietuviavės. A. K.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

A. A. KUN. P. VALUKEVICIUS mirė nuo širdies smūgio š. m. vasario 2 d. Ročestery, kur klebonavo Lietu-vių parapijoj nuo 1956 m. Gimė 1911 m. Ročestery, kunigu įšventintas 1938 m. Perėmęs lietuvių parapiją iš kun. J. Bakšio, uoliai darbovosi lie-tuviams religinėje ir visuomeninėje srityje. Sušlubavus sveikatai, susilpė-nė ir veikla. Palaidotas vasario 5 d. Sv. Kapo kapinėse. Parapija per-duota lietuviams pranciškonams, ku-rie šiuo metu tvarko perėmimo rei-kalus.

VALSTYBES DEPARTAMENTO sausio 27 — 28 d.d. surengtoje konfe-rencijoje dalyvavo apie 500 laikraš-čių, radijo ir televizijos laidų redak-torių. Jų tarpe buvo ir keturi lie-tuviai: "Amerikos Balso" lietuvių skru-lybos atstovas dr. K. Jurgėla, "Drau-go" atstovas dr. J. Genys, "Naujie-nų" atstovai M. A. Valvados. Užsie-nio politikos reikalais pranešimus pa-darė sekr. W. P. Rogers bei kiti šio departamento pareigūnai. Jie taip pat atsakinėjo į konferencijos daly-vių klausimus. Baltijos kraštų okupa-cija priminė dr. J. Genys, norėjęs ži-noti, ar Valstybės Departamentas tės ligišiolinė savo politiką ir nepripa-žins šių kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Jam buvo atsakyta, kad įjungimas tebėra nepripažintas ir kad nėra jokių priežasčių šiai poli-tikai keisti. Valstybės sekretoriui W. P. Rogers, optimistiškai apžvelgusiam dabartinį pasaulį, savotiška staigmena buvo dr. J. Genio primini-ta Jaltos konferencija, kurios dėka devynios demokratinės valstybės su 100 milijonų gyventojų prarado tel-sę pasirinkti valdymosi formą. Jų tarpe buvo ir Baltijos respublikos. Dr. J. Genys norėjo žinoti, ar esama planų šiai klaidai atitaistyti ir teisin-gai taikait R. Europoje įgyvendinti. Sekr. W. P. Rogers atsakė, kad šiuo klausimu reikėtų tartis, nes pasitari-mai gali sušvelninti daug įtam-pų. Konferencijos dalyvių priėmimo dr. J. Genys turėjo progą priminti sekr. W.P. Rogers S. Kudirkos išlaivavinimą.

KUN. MYKOLAS VALADKA, Serantono lietuvių "nezaalėninkų" tau-tinės Dievo Apvaizdos klebonas nuo 1929 m., mirė sausio 30 d. po opera-cijos. Jis ilgokai dirbo šiame anglika-sių mieste, kur lietuviams teko ko-voti su lenkų dvasininkais dėl savo teisių. Šios kovos juos ir paskatino įsteigti tautinę parapiją, atsikuru-sią nuo Romos. Vėlonis pranešė ke-lėta knygų, ginančių savo pasirinktą kelią.

NOVELISTUI BALIUI GRAŽU. LIUI Flint ligoninėje padaryta še-sias valandas trukusio komplikuoto širdies operacija. Ligonis stiprėja, gydytojai operaciją laiko sėkminga.

NIUJORKE JAU ILGUS METUS veikia Jadvogos Matalaitienės vado-vaujama tautinių šokių grupė, susi-laukusį plataus pripažinimo. Ją su-daro vyresnio amžiaus jaunimas. Bi-rutė Radzivanienė nutarė suorganizuoti "Satrijos" grupę, darbą pradė-dama su jauniais. Ji taip pat vado-vauja Lietuvos vyčių tautinių šokių grupei, kurios nariai dabar galės įsi-jungti "Satrijon". Naująją grupę su-tiko globoti Niujorko Lietuvių Bend-ruomenės apygarda. Repeticijos vyksta Brooklyne, Kultūros židinyje.

PROF. RIMAS IR DR. ELONA VAISINIAI su vaikais išvyko į V. Vo-kietiją, kur profesorius ilgesnį laiką dirbs mokslineje srityje.

HOT SPRINGS, ARK., lietuviav sausio 20 d. posėdyje nutarė suorga-nizuoti radijo pusvalandį "Laisvės Varpai", kuris pradžioje bus trans-luojamas tik kartą į mėnesį — kiek-vieno mėnesio trečią šeštadienį 4 v. p. p. iš KBHS stoties banga 590. Pussvalandžio rūpinis Lietuvių Radi-o Klubu valdyba: pirm. J. Bružas, vicepirmininkai P. Balčiūnas ir B. Gudonis, sekr. K. Rūkas ir išd. K. Plepys. Muzikinės dalies patarėjų bus kviečiamas čia gyvenantis muz. J. Zdanis. Pusvalandis bus be ko-mercinių skelbimų — išlaidas tikima-si padengti mėnesinių klubo narių mokesčiu.

NIUJORKE LEIDŽIAMAS žurna-las "American Girl" savo skaitytojus supažindino su lietuviu Laima Si-manavičiūte, pasižymėjusia iš Azijos į JAV atkeliavusiam karacio (ka-rate) savignyos sporte. J. Rhee var-dą Tae Kwon Do Institute Vašing-tone ji yra laimėjusi juodąją juostą, kuri duoda šio sporto augščiausios klasės nariams. Įvairiose varžybose Laima jau yra gavusi apie 30 dovanų ir pažymėjimų, nors tėra paauglės amžiaus. Laima yra gimusi Sibire, kur šeima buvo ištremta dėl motinos partizaninės veiklos. Kadangi moti-na buvo JAV piliētė, Valstybės De-partamentui pavyko gauti leidimą jai ir dukrai atvykti į JAV.

Venecuela KALEDU IR N. METŲ SVENTE Caracas mieste sausio 2 d. surengė LB apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. dr. J. Klovaite. Ji buvo pra-grėdita kun. A. Perkumo atlaikytomis pamaldomis. Kalėdinės giesmės giedo visi pamaldų dalyviai, vargonais grojant A. Dugnui. Lietuvių Centro salėje susirinkusių šventės dalyvių Kaledu ir naujų 1972 metų progą pa-sveikino LB Caracas apylinkės pirm. dr. J. Klovaite. Salės sienas egliučių ir pušų šakelėmis buvo papuošęs kun. A. Perkumas, o R. Jarmalavi-čiūtė ir P. Kriščiūnas, jaun., scenoje

buvo irenę gražią prakartėlę. Lietu-viškus eileraščius deklamavo ir dai-neles dainavo kolonijos mažieji, pa-ruošti R. Jarmalavičiūtės, J. Statkū-tės-Rosales ir St. Jankausko. Pastara-sis, vaidindamas Kalėdų senelį, vai-kams išdalyjo krepių saldinaui, ku-riuos iš saldumynų gamyklų buvo ga-vusi LB apylinkės pirm. dr. J. Klo-vaitė. Caracas lietuvių šventėje daly-vavo ir keli svečiai iš Maracay — Venecuelos LB centro valdybos pirm. inž. V. Venckus, H. Gavorskas ir J. Kukanausa su šeimomis.

Brazilija

JAUNIMO KONGRESO KOMITE-TAS yra sudarytas Sao Paulo mieste. Prezidiuman išrinkti — pirm. Aristas Steponaitis, kun. P. Gavėnas, M. Cer-niauskaitė, V. Aleknavičiūtė, L. Jo-delytė; finansų komisijon — pirm. Jonas Bagdžius, J. Dimša, J. Baužys, J. Antanaitis, J. Guzikauskas, P. But-rimavičius; programų komisijon — kun. A. Saulaitis, SJ, kun. S. Šileika, J. Bajorinas, J. Lukoševičius, O. Petraitytė, R. Mikuckytė, A. Alekna-vičius, V. Pilipavičiūtė, L. Vosyliūtė, J. Silikas; kontrolės komisijon — Z. Bačelis, P. Šimonis, M. Vinkšnaitienė, A. Triubienė ir A. Valavičius. Orga-nizacinio komiteto sąrašą gausi jauni-mo, netruksta ir vyresnės kartos atstovų. Tai liudija glaudų visų kar-tų bendradarbiavimą kongreso reika-lais.

KUN. JONAS BRUŽIKAS, SJ, labai norėtų su Brazilijos lietuvių jaunimo atstovais atvykti Čikagon, bet vis dar nėra įveiktas širdies su-negalavimo. Pernai jam teko penkis mėnesius praleisti lovoje. Siemet kun. J. Bružiko, SJ, laukia dvigubas jubilėjus: gegužės 20 d. — amžiaus 75 metų sukaktis, gegužės 17 dieną — kunigystės aukšnė sukaktis. Jei-gu sveikata pagerės, sukaktuvininkas galės švesti trigubą jubilėjų, nes iki tūkstantio praverstų misijų liet-uviams jam trūksta tik šešiolikos.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ Organi-zacijų ir Spaudos Taryba Buenos Aires jau yra gavusi Kanados banko sutikimą surengti jo patalpose lietu-vių tautodailės parodą kovo 13—24 d. Parodos reikalais rūpinasi ko-mitetas: A. Mičiūnas, L. Sruoga, A. Miklonienė, A. Jablonskytė ir O. Kairelienė. Paskutiniame ALOS Ta-rybos posėdyje paaiškėjo, kad jos prašyma leisti Argentinos lietuviams jų tapatybės dokumentuose gimtinę įrašyti ne Sovietų Sąjungą, o Lietu-va, užsienio reikalų ministerija yra perdavusi vidaus reikalų ministeri-jai. Posėdyje nutarta šį klausimą ju-dinti dažnai apsilankymais vidaus reikalų ministerijoje ir policijos de-partamente.

LAIKRASTIS "LAIKAS" vasario 1 d. pradėjo iki vasario 20 d. truksian-čias vasaros atostogas. Sekantis "Lai-ko" numeris išeis vasario pabaigoje.

Australija

PO AUSTRALIJOS LIETUVIŲ Katalikų Federacijos suvažiavimu Melburne sielovados reikalus lietuvių parapijos Kensington namuose ap-tarė lietuviai kunigai. Posėdyje da-lyvavo Australijos lietuvių kunigų sekretoriato vadovas kun. Petras Butkus, nariai kun. Pr. Daukyns, kun. dr. Petras Bačinskas, kun. Al-binas Spurgis, MIC, ir kun. Pr. Va-seris. Jie nutarė Gavėnios rekolek-cijon šiemet nekviesti vedėjų iš už-jūrio, bet keistis vietiniais kunigais. Plačiau buvo paliestas 1973 m. vasario 16—25 d. d. Melburne rengiamas XXXX tarptautinis eucharistinis kongresas. Kongreso rengėjų centri-niam komitetui kun. Pr. Vaseris yra pasiūlęs pakviesti vysk. V. Brizgį, vysk. A. Deksnį, Sv. Kazimiero kole-gijos rektorių prel. L. Tulabą, vice-rektorių prel. P. Jatulį ir prel. J. Balčuką. Po eucharistinio kongreso lietuvių vyskupai turėtų progą aplan-kyti Australijos lietuvių kolonijas. Kongrese dalyvaujančios tautybės vieną dieną turės atskiras pamaldas su savais vyskupais. Lietuviams jos yra numatytos vasario 18 d. rytinia-me Melburne, Sv. Jono šventovėje.

SIMO KUDIRKOS vardo stovyklą sausio 6—15 d. d. Basfordo prie upi-uo užtvankos surengė Geelongo "Sat-rijos" ir Melburno "Diūgo" skautų rinktų. Atidarymo žodį tarė LB Ge-longo pirm. dr. St. Skapinskas. Sto-vyklavo apie 60 skautų ir skaučių, įskaitant svečius ir viešnius iš Ade-laidės, Sidnėjaus ir Tasmanijos sa-lės. Stovyklos vadovybė sudarė: vir-šininkas S. Algis Karpavičius, adju-tantas psl. Vytautas Didelis, dvasios vadas s. kun. P. Daukyns, mergaičių pastovyklės viršininkė vyr. sk. Rasa Mitvaiditė, berniukų pastovyklės viršininkas Valdas Elmuitis, užsiėmi-mo vadovas s. v. Elmutis Šutas, tie-kimo ir ūkio viršininkas s. v. vyr. skilt. Vytas Mačiulis.

AUSTRALIJOS CHIRURGU DRAUGIJON buvo priimtas pernai šia specialybę įsigijęs dr. Bernardas Jarašius. Jis yra pirmas lietuvis chi-rurgas Melburne, medicinos studijas baigęs šio miesto universitete su D. Lewis stipendija. Dvejus metus dr. B. Jarašius praleido P. Vietname kaip Australijos aviacijos gydytojas. Dr. R. Jarašius yra vedęs lietuviavė Vidą Kuncaitę, kuri yra baigusi filosofijos studijas Melburno universitete ir dėsto Melburno technologijos insti-tute. Jiedu augina dukrą Daivą. Naujasis chirurgas porą metų pla-nuoja tobulintis Britanijoje.

Nesutinku su Jagevičiaus nuomone

Jaunimo ansamblio "Birbynė" byloje ne visuomenė kalta

Laikui bėgant, vis dažniau matau, kaip žmonių nuomonės skiriasi. Tikiuosi, kad kils pasipriešinimo ir mano čia pateiktam mintim.

Toronto "Birbynės" ansamblio praeitis yra visiems labai įdomi diskusijų tema. Daug jau kas yra nagrinėję tą klausimą: kodėl "Birbynė" susvyrovo? Čia norėčiau pridėti ir savo nuomonę. Andrius Jagevičius, pasirašęs kaip ansamblio dalyvis, savo laisvą "Tėviškės Ziburiams" suvertė kaltę visuomenei. Bet "Birbynės" eilėse Andrius Jagevičius nežinomas. Pripažįstu, kad visi turi teisę pareikšti savo nuomonę. Dėlto šiame rašinėlyje pasisakau ir aš.

Man rodos, dalyvis, suradęs "Birbynės" susilpnėjimo priežastį ir taip stipriai pasisakęs, turėtų atvirai pasirašyti. Nesutinku su A. J. metodu, jo nuomone. Suvertus kaltę visuomenei, ansamblio dalyviams nelieka jokios atsakomybės. Aš manau, kad ansamblio problemos buvo sudėtingos. Naujai susikūrus ansambliui pirmiausia susilaukė kritikos, kad esąs sudarytas iš vienos Toronto egzistuojančios organizacijos narių ir neprileidžia "svetimo" jaunimo. Tiesa, kad daugumas dalyvių priklausė vienai organizacijai, bet tik tai ta prasme, kad draugas atsivėdė draugą, o tas antras draugas dar kitą. Ir kur draugystės sudarytos, jei ne organizacijose, kuriose dalyvaujame nuo jaunų dienų? Vis dėlto pradėjo augti neigiamas nusiteikimas jaunajam ansambliui.

Bet kažkaip "Birbynė" augo ir sutelkė daug mišraus jaunimo. Šis faktas nutildė minėtą gądą, bet pačiame ansamblyje atsirado problemų. Nebuvo vieningas! Sudarytas iš daugelio "socialinių" būrelių, kurių santykiai su kitais buvo artimesni, draugiškesni. Mano nuomone,

šis faktas gana stipriai pasireiškė "Birbynės" silpnėjime. Vienam draugui iškritus, pasitraukė antras ir trečias, pagaliau ir visos būrelės. Taip jau supuolė, kad daugumas "būrelių" iškrito kartu. Be to, daugelis pasiekė universitetinį amžių tuo pačiu metu ir atsirado sunkumų su repeticijomis.

Minėjau, kad jaunoji "Birbynė" augo. Kodėl? Dar ir dabar atsimenu jos pirmąjį koncertą, kai dar nepriklausiau ansambliui. Sutinku, kad visuomenei nelabai patiko repertuaras, tačiau pranašavo didesnius pasiekimus bei jų laukė. Ir ansamblis neapvyly. Atsimenu, kad publika parėmė ansamblį gausiai atsilankydama į sekančiuosius koncertuose. Ji buvo sužavėta pažangumu ir ansamblio gražumu. Tai ar visuomenė mus ardė? Ypatingai piktos kritikos susilaukėme tiksliai po nepasisekimų, kurie galėjo būti išvengti.

Mūsų dainomis nusiskundė daug kas. Labai puikų dalyką mes bandėme išlaikyti — seną liaudies dainą. Deja, mes jos nesupratome. Atvirai pasakius, dažnai ir mum į jai nepatiko. Taip, kaip su šių dienų muzika, taip ir su sena daina. Buvo ir gražesnių ir menkesnių. Ar neatsimenate, kaip publika plojo, mūm gyvai ir su noru padainavus "Pasidėjau žalią rūtą"?

Trūkio griežtas "diktatūrinės" drausmės, o mes patys nemokėjom be jos elgtis. Nusivylėm mūsų pačių parodytais nepasisekimais ir praradome norą tolimiesiems darbui.

Mano pareikštos mintys parodo, kad visuomenė beveik nekaltai "Birbynės" byloje. Bet ne šiuo tikslu rašiau. Norėjau bent iš dalies parodyti, kad ir vadaus reikalai sunkiai (jei ne sunkiausiai) lėmė "Birbynės" kelią.

Ramutė Birgelytė

Narsus jaunimas, bet bijo pasirašyti

Buvau labai nusiminęs, kai pamaniau š.m. sausio mėnesio "Jaunimo Žiburius". Kur tik žvilgtelėjau, po kiekvieno straipsnio buvo tik inicialai. Nors keliose vietose galėjau spėti, kas tą straipsnį parašė, bet man buvo liūdna matyti, kad šių dienų jaunimas bando slėptis.

Gal kas pasakys, kad skaitytojai reikia įvertinti straipsnį, o ne rašytoją, ir dėlto nereikia pilnų pavardžių. Bet koks tas straipsnis, jei pats autorius nedrįsta po jį pasirašyti? Ar jis netiki tuo, ką rašo? Užtat laikraščiai reikalauja, kad jiems atsiųstos nuomonės būtų pasirašytos vardais ir pavardėmis.

Gal būti įvairių aiškinimų, kodėl nėra parašų. Gal tie autoriai jaučiasi neverti matyti savo vardą laikraštyje. Gal jie gėdijasi savo pavardės. Gal bijo. (Bet ko? Man neaišku). O gal jie nenori pasirodyti draugams, kad gerai moka rašyti lietuviškai? Gėdijasi savo kalbos?

Algis Čepas

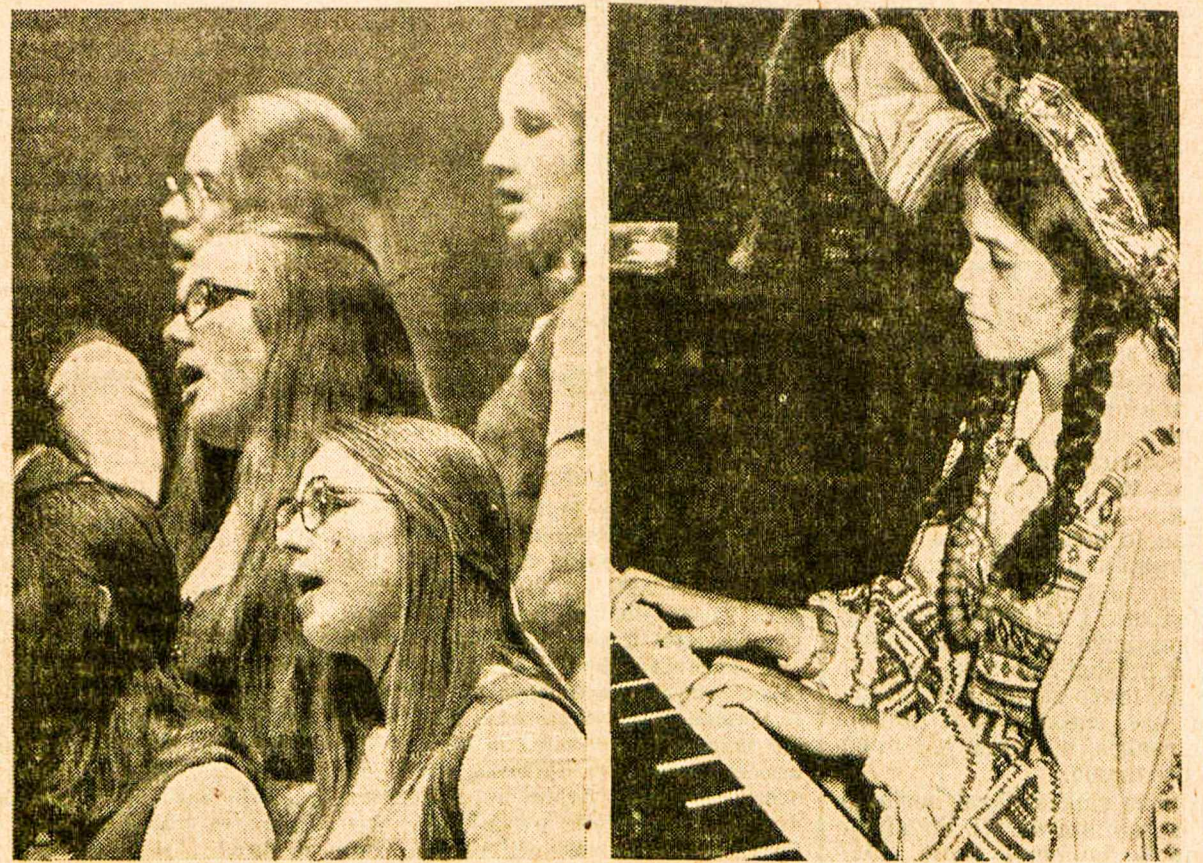
KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDA STOJA!

Moksleivių ateitininkų žiemos kursuose Dainavoje, kur po paskaitų netrūko ir pokštų. Pirmajame susipažinimo vakare reikėjo nuslauti vieną batelį ir sumesti krūvon. Paskui Kalėdų senis gražino juos, bet kiekvienam reikėjo vaikštinėti bei klausinėti ir susirasti savąjį batelį. Šiam galvosūkiui vadovavo Marytė Dambriūnaitė (stovi) ir Zita Starkaitė

Nuotr. R. Ignatė

Redaguoja R. Sakalaitė, talkinama kolektyvo • Jaunimo Ziburiai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Mergaitės visur dalyvauja — dainuoja, deklamuoja, muzikuoja, o kūr berniukai?

Kokie atstovai, toks bus ir kongresas

Nors jau seniai vyksta jaunimo kongreso planavimas, bet žinios apie jį pradeda sklįsti tik dabar. Lengvai galima spėti, kaip reaguoją daugelis žmonių į šio įvykio pranešimą. Vienur iš anksto sakoma, kad kongresas nepavyks, kad išlaidos nepateisinamai didelės; kitur girdisi, kad bus "taip, kaip anksčiau" — suskris, suvažiuos, pabus, pranyks ir užmirš. Vieni mato progą tik paūti, kiti ruošiasi užmegzti naujas pajuntas.

Jau vien noras pabendrauti su pasaulio lietuvių jaunimo atstovais yra teigiamas dalykas. Susipažinimas su įvairių kraštų žmonėmis bus labai įdomus ir naudingas. Lietuvių kalbos vartojimas (vargiai kitaip susikalbėjus) aiškiai svarbus ir naudingas ne tik mūsų lietuistikos pagilimui, bet ir tautiškiui. Juk kalba yra stipriausias branduolys tautos išlaikymui. Nauji draugai bus reikalingi ne tik prašto ženklams rinkti, bet ir keliaujant kada nors "po svetį" — bus lengviau nakvyne rast. Gal taip buvo ir praejusiame jaunimo kongrese, o gal nebuvo konkrečiai apibrėžtų tikslų.

Norėčiau, kad tokios milžiniškos pastangos, išlaidos, komisių ir paskirų žmonių darbas, begalines detales, kurias matom kiek susipažinę su kongreso ruošos eiga, — neliktų tuščios. Tikrai neįsivaizduoju, jei po ateinančio kongreso turėtų pasikartoti tie patys komentarai apie lietuvių jaunimo girtuokliavimą ir augstiesnių tikslų ignoravimą, jei vėl jaunumomėne atsidurtų bendroj apatijoj.

Pagal kongreso komiteto reikalavimus ir paties jaunimo pareikšimus, šio kongreso atstovai turi būti susipratę jauni lietuviai, pasirodę iš anksto spresti jaunimo problemas, nustatyti gaires ir konkrečius darbus ateities lietuviškai veiklai ir juos vykdyti po kongreso. Susipratęs lietuvis, ateit, yra gerai pasiruošęs darbiui, kūrybingas, turintis idėjų, linkęs plėsti savo akiraštį. Savo pasiruošimu bei įsitikinimu jis uždegis ir kitus.

Tad galima daryt išvadą, kad kongreso komitetas, susaukdamas tokius atstovus, suburs veiklą grupę to lygio jaunų veikėjų, kurių mums S. Amerikoje verčiau reikia. Visos ilgos trafaletiškos diskusijos apie apatišką jaunimą galų gale prieina šią išvadą: mums reikia vadų!

Atsilepimai apie kongresą, ypač iš Australijos ir Pietų Amerikos, kur rengiami suvažiavimai ir net studijų dienos kon-

gresui pasirodę, rodo kiek idealizmo ir dinamikos jie atsi-
veš. Mūsų entuziazmas ir pasi-
ryžimas turi prilygti jų pavyz-
džiui, kad galėtumėm ką nors
pasiekti. Mums taip pat svarbu
pradėt intensyvią ruošos darbą.

Apsvarstę ir išrinkę atstovus, mes paliekam iniciatyvos atsak-
sinamai didelės; kitur girdisi,
kad bus "taip, kaip anksčiau" —
suskris, suvažiuos, pabus, pra-
nyks ir užmirš. Vieni mato progą
tik paūti, kiti ruošiasi užmegzti
naujas pajuntas.

Pažanga ir žmonijos ateitis

Kažkas pavadina šeimą visuomenės "giant shock absorber". Žmogus gali sugrižti į savo šeimą po sunkios dienos darbo visuomenėje. Jis grįžęs gali pasiskus-

Studentiškas "Pasakų vakaras"

Pasakishkas "Pasakų vakaras", įvykęs Londone vasario 5 d. Siluvos Marijos parapijos salėje, užburė jaunatvišku linksmumu tiek senus, tiek jaunos. Delhi šokių ir dainos ansamblio "Palanga", vadovaujamas Glen Lawson, atliko pagrindinę programos dalį. O "Rasa", tu keturių žavingųjų londoniškių studentų įkūninti, atliko kvartetas, leido publikai apsivilti tik tiek, kad dėl "dromų" nedrįso scenon antrą ar trečią kartą grįžti. Bet ko "moteriškos" nesugebėjo, naujas Londono vyru sekstetas grįžo pakartoti savo debiuto, palydėdavo gausių katėčių bei juoko. Almis Kuolas, tas didmiesčio Toronto studentas, taipogi visą salę juokino artistiškiu perduodamas "moksliškus" patarimus, kaip elgtis lietuviškoje politikoje scenoje, kaip patikrinti namų patogumų įrangą ir kaip lietuviškai žodį praplešti. Orkestrui grojant, sukosi linksmos poros. Matėsi svečių iš Londonui artimų Delhi ir Rodney apylinkių, Toronto, Detroito ir t.t.

Šių šokių rengėjai, Londono lietuvių studentų klubas, gražiai išpuoštoje salėje vaišino svečius visokiais skanėstais. Tai buvo vienas iš promonijų šio Londono studentų klubo parengimų, kuris yra tik viena fazė jų studentiškos veiklos, besireiškiančios vis didėjančiu aktyvumu tiek lietuviškoje, tiek studentiškoje universiteto aplinkoje. B.

Smagi iškyla

Sausio 30 d. mes važiuojame į Black Creek Pioneer Village. Tai buvo gražus ir šaltas sekmadienio rytas. Mano tėvelis vežė mane ir dar 3 mergaites. Tėvelis prašė, kad mes kalbėtume tik lietuviškai, arba jis sustos ir mes turėsime eiti pėsčios. Mes ir kalbėjome tik lietuviškai. Nuvažiuojame paskutinėje į netrukus sėdome ir ilgas roges, kuriose buvo pakinkyti du arkliai. Arkliams bėgant, skambėjo varpelis. Nebuvau pasiruošusi tokiai pradžiai ir nukritau nuo rogių ant sniego. Gerai pasivoliojau. Tai nieko, man visvien buvo smagu. Po to leidomės rogtėmis nuo kalnelio.

Kiek pasivažinėjusios jautėmis alkanos ir su didžiausiu apetitu valgėme priešpiečius. Pavalgę dar ėjome čiuožti.

Apie antrą valandą sėdome į automobilį ir važiuojame namo. Nors buvo šalta, buvom labai patenkintos ta smaria iškyla. Norėčiau daugiau tokių iškylų turėti.

Kristina Dambartaitė

intensyviai ruošiasi kongresui

Visų kraštų lietuvių jaunimas

Siuo momentu aktualiausias kongreso darbas yra atstovų rinkimas. Jau išrinkto atstovų Australijos jaunimas, kuris dabar spausdina "kongresienas" laikraštįje "Mūsų Pastogė". Didelį susidomėjimą rodo ir Brazilijos jaunimas, jau sudaręs PLJK reikalų komitetą ir planą nuomotį lėktuvui į II PLJK, kaip ir Britanijos lietuviai. Taip pat jau komitetas sudarė, rengia suvažiavimus ir studijų dienas kongresui pasiruošti Argentinos, Kolumbijos ir Australijos jaunimas. Jungtinėse Amerikos Valstybėse iki šiol atsiliepi Bostono, Los Angeles, Ročesterio, Lemonto, Milwaukee, Detroito, Filadelfijos, Omahos, Ke-nošos ir Racine miestai, susirūpinę II PLJK ruošos darbu.

Kongrese galės dalyvauti jaunimas nuo 18 iki 30 m. amžiaus, tačiau balsuoti, dalyvauti studijose dienoje galės tiksliai rinkti atstovai. Atstovų skaičius šiam didžiam įvykiui yra ribotas — 250. Jų amžius taip pat ribotas — tarp 18 ir 30 metų, o atstovus renkantys jaunuoliai gali turėti tarp 16 ir 30 metų amžiaus. Kitos sąlygos atstovams: gerai mokėti lietuvių kalbą, nes ji bus oficiali kongreso kalba, aktyviai dalyvauti jaunimo ir apskritai lietuvių veikloje. Toliau apie rinkimus II PLJK žiniaraštis aiškina, kad "Kana-dos atstovai skirstomi jaunimo organizacijoms ir apylinkėms. Po du atstovus paskirta Kanados LB jaunimo sekcijai, ateitininkams ir skautams; sporto sąjungai skiriamas vienas atstovas. Kiti atstovai bus renkami Kanados LB apylinkėms."

Išrinktieji atstovai turi būti susipažinę su rinkėjų klausimais ir interesais, kad būtų iš anksto pasiruošę spresti jaunimo problemas, iš anksto pasiruošę pilnai dalyvauti kongreso darbe ir veikloje, siekiančioje "nustatyti ateities gaires ir išdirbti

R. Sakalaitė

Banguoja "Baltija" Kanadoje

Ziemos sekmadienio trumpos popietės šviesa pilkėja saulei slenkant į tamsių debesų užspautą horizontą. Kai dauguma tokiu laiku išsėdamiesi apgaili sekmadienio bei savaitgalio atėjimą pabaiga, prie Londono (Ontario) Siluvos Marijos bažnyčios vakaras darosi panašesnis į bityną, kuriame telkiamas ne medus, bet mūsų tautai išievi-
joje kur kas svarbesnis lobis — mūsų gražusis, čia gimęs lietuviškas jaunimas.

Jaunieji šokėjai

Jau nuo penktos valandos vakaro automobiliais atvyksta jaunieji Londono "Baltijos" ansamblio nariai tautinių šokių repeticijomis. Jie net bėgte palieka juos atvežusių tėvų automobilius. Nepaisydami ledų nuklotos aikštės, šie aptūloti bundulukai ritasi per durų slenksčius į parapijos salės šilumą, į savo grupės eiles, į užsimojimą lietuviškai pašokti, garsiai "pačirkėti" abiejom kalbom, kol šokių mokytojai nenutildo. Ir taip šešiolika porų kojų pina lietuviško šokio audinį. Laikas eina greitai — valanda praskrija nejuokiomis. Šių jaunesniųjų "Baltijos" ansamblių mokytojai yra patys dar jauni V. Ontario universiteto studentai, "Baltijos" vyresniosios grupės šokėjai ir dainininkai — Liucija Petrašūnaitė ir Marius Chainauskas.

Penkeri metai

"Baltijos" ansambliui š. m. balandžio 8 d. sueina penkmečio sukaktis. Penkmetyje daug šokta ir dainuota, pavargta kelionėse. Daug valandų lietuviška dvasia buvo gaivinamas jaunimas, užsiėmęs, dirbęs, atitrauktas nuo gatvės. Atrodė trumpas laikas, bet išėjo visa eilė "abiturientų", kurie, baigę studijas ir išvykę iš Londono, yra pakankamai pajėgūs mokyti kitus dainų ir tautinių šokių. Taigi, "Baltija" paruošia dainininkus ir šokėjus, o iš jų, kam netrūkstą noro ir laiko, paruošia ir naujuosius būsimuosius mokytojus.

Vyresniųjų "Baltija"

Jauniesiems baigus vienos valandos repeticiją, prieš šeštą valandą jau renkasi vyresniųjų "Baltija" — šiuo metu 37-nių jaunatvės grožio pasipuošusių studentų-moksleivių grupė. Ansambliuokams buriantis lyg ma-loniam vakarojimui ir dalinantis savaitės reikalais, nuomonėmis ir draugišku-humoru, skamba s o d r ū s Vidos Petrašūnaitės piano akordai. Tokioj nuotaikoj dainos pajautimas ateina natūraliai. Kad dainavimas būtų mė-niškas, tai jau kun. B. Pacevičiaus, vieno iš "Baltijai" vadovaujančių, ja parengiančios tre-jukės rūpestis. Skambios, greitos ir lėtos, jau gerai išmoktos ir tik pradėtos dainos riša visus šioje "ražioje grupėje į vieną lietuvišką šeimą.

"Vyrai, greičiau!"

Tada, nutilus dainom, be raginimų, lyg savaitgalio pavaka-

rojimui suėjusi grupė pradeda pinti tautinių - liaudies šokių grakščias figūras. Muzika vėl užpildo patalpą. Girdisi naujai susstatomų šokių takto skaičiavimas "viens, du — viens ir du", tarpais juokas, matosi jaunatviški šypsniukai, miklios kojos. Lyg to dar neužtektų, "Baltijos" šokių vadovai Danutė ir Miras Chainauskai didina tempą, sakydami: "bėga, bėga — vyrai bėga, greičiau bėga..." Vyrai gi, kad merginoms paskubėtų, dar greičiau paspaudžia. Juokas ir džiaugsmas spinduliuoja iš visų naują šokių bei klaidos pagaliau sušokus.

Didžiosios iškilmės

Taip "Baltija" vakaroja jau penkeri metai. Džiaugsmas ir energija šios jaunos grupės neapleido ne tik šokant, bet ir dainuojant. Tai pasididžiavimas kun. B. Pacevičiui kartu su D. ir M. Chainauskais, kurie sudaro kartu "Baltijos" meninę vadovybę. O dainuoja baltiečiai, kaip prie Maironio Dubysos: jų daina banguoja kaip Baltijos jūra.

Darbo daug, nes artėja Vasario 16-jį, artėja "Baltijos" penkmečio didysis vakaras balandžio 15 gražiojoje reprezentacinėje Centennial salėje, ne už kalnų ir IV tautinių šokių šventė Cika-goje liepos mėnesį. "Baltijos" tėvų komitetas, sudarytas iš J. Lukšos, B. Kerienės ir J. Valaitienės, dirba, planuoja, telkia lėšas. Londono lietuvių organizacijos, ypač lėšų telkimo skyrius, visad įvertino ir supra-to jaunimo pastangas bei sutelkdavo reikalingą paramą. Reikala-larpe ne vien kelionė — didelis rūpestis yra ir tinkamų tautinių drabužių įsigijimas. Tikimasi, kad nesuabejos nei tėvai, nei bendruomenė. Ir kas gi būtų labiau vertas paramos, jei ne mūsų pačių taip nuostabiai grynai lietuviškam menui ir darbui atsidavę jaunimas?

Baltija banguoja ne tik prie Palangos ir Klaipėdos. Ji banguoja ir Londone, Kanadoje, lietuviškose širdyse, jaunose sie-lose.

Banga

"Baltijos" ansamblio nariai J. Valaitis ir L. Keraitė su Kanados anđėnu tautybių festivalyje Londone, Ont.

Nuotr. Stasio Kero

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Vasario 16

Sveikinu Tėvyne
ten už jūrų marių,
savo meilę jai siunčiu
debesų taku.

Baltu rūbu šventei
pasipuošus žemė,
aš trispalvę šviesia
Lietuvai keliu.

Linkiu laisvės ryto
saulėto, laimingo,
lyg pavasario
po šalios žiemos.

Broliams ir sesutėms
ryžto lai nestinga —
meilė ir vienybė
šalį išvaduos.

B. Vytienė

Angliukas ir lietuviukas

Kartą draugui angliukui tariau:

— Yra toli gražus, nuostabus kraštas...

— Kas yra tasai kraštas? — angliukas mane klausia.

— Tai mano tėvų tėvynė — Lietuva. Ji yra prie Baltijos jūros.

— Kodėl žemėlapyje jos nėra? — domisi draugas.

— Vargšė mano tėvų tėvynė, atskliau. — Jos nerasi nė ant didžiausio žemėlapijo, nes rusai ją pagrobė.

— Kodėl rusai ją pagrobė? — susirūpinęs klausia angliukas Donius.

Senovės lietuvių šventadienio pramogos Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos IX skyriaus mokiniai

Senovėje lietuviai šventadienį po darbų ilsėdavosi. Seni žmonės po medžių sėdėdavo ir kalbėdavosi. Klausydavo muzikos, žiūrėdavo kaip jaunesni šoka.

Dainius skambindavo kanklėmis, o senieji trepsėjo. Vyrai ir vaikai žaisdavo įvairius žaidimus. Mergaitės verpdavo, siuvinėdavo ir šokdavo. Vyrai mėgdavo gerti alų.

Vida Kamaitytė

Mes galime pamatyti, kaip senovės lietuviai praleisdavo savo šventadienius iš Vinco Pietario rašto „Algimantas“. Čia yra atvaizduotas XIII šimtmetis. Pievoje suaugę tarp savęs šneka, vaikai žaidžia, jaunimas dainuoja. Ir kai senelis kanklėmis pradeda skambinti, jaunimas šoka, seneliai trepsia. Pašokę du šokius, vyrai sueina į vieną grupę, geria alų ir kalbasi. Moterys sueina į kitą būrį kalbėtis.

Kai dainius vėl pradeda skambinti kanklėmis, seniai ima dainuoti įvairias dainas. Vienas jaunuolis prieina prie dainiaus ir klausia: „Kaip pasidaryti dainium?“ Dainius atsako: „Reikia dainuoti apie gamtą, mūsų praeitį ir visa, kas yra gražu, didinga.“

Vytautas Kezys

Senieji lietuviai praleisdavo šventadienius žaisdami ir dainuodami. Jaunos mergaitės pindavo vainikus, o berniukai žaisdavo. Vyrai kalbėdavosi ir pasakodavo apie savo jaunystę.

Gamtą buvo labai graži: dideliuose miškuose paukščiai čilbėdavo, peteliušės skrajodavo, gyvuliai bėgiodavo po miškus.

Kai ateidavo dainius ir pradėdavo skambinti kanklėmis, visas jaunimas pradėdavo šokti tautinius šokius. Seniai gerdavo alų ir dainuodavo. Kai jaunimas paklausė, kaip galima tapti dainiumi, jis paaiškino, kad reikia mylėti savo tėvyne.

Dalia Kronaitė

Sventadienio žmonės laukia todėl, kad vyrai tada nedirba ir po sunkios savaitės darbų gali pailsėti. Visi vyresnieji ir jaunesnieji susirinkdavo pievoje. Būdavo labai linksma diena: jaunesnieji šokdavo, vyrai ir moterys kalbėdavo apie praeitį.

Kartą vienas senas vyras — dainius atėjo ir skambino kanklėmis, dainavo gražias dainas apie gamtą. Susirinkusieji norėjo žinoti, kaip jis išmoko tiek daug dainų. Atsakė, kad reikia daryti ant sniego. Kartais mes einame slidinėti ant sniego.

Irena Povilauskaitė

Jauni veideliai, jaunos rankelės, smulkūs darbeliai Nuotr. M. Borsienės

Mano Vytis ir trispalvė

Tėvelis nupiešė man Vytį, Aš vėliavėlę nudažiau — Ji popierinė ir mažytė, Bet man už viską švies gražiau.

Geltona, žalia ir raudona Vėjeliiu pučiant mirguliuos — Viena primins rugelių duoną, Kita kaip sodai mūs žaliuos.

O ta trečioji, tartum kraujas, Vis neramins ilgai manęs, Kol švies tėvynei rytas naujas, Kol Vytis laisvę jai parneš.

Vytė Nemunėlis

— Todėl, kad rusai yra grobuonys, o Lietuva buvo graži ir turtinga. Mano tėvai nuo grobių pabėgo...

— Kodėl tavo tėvai anksti mirė?

— Klausimą taip atsakiau:

— Nes jie prarado savo tėvyne... Tau, Doniau, laisvoje šalyje, Kanadoje, yra gerai. Tau ruskių nereikia bijoti.

— Būkime draugai, — pasiūlė angliukas Donius.

— Taip, dėl tėvų tėvynės — Lietuvos, — atsakiau džiaugsmingai.

Petras Viržintas („Saltinėlis“)

Senovės lietuviai ramiai praleisdavo savo šventadienius. Jaunimas šokdavo ir žaisdavo. Seneliai kalbėdavosi pavėsyje, prisimindami savo jaunystę. Jie atsišėdavo alaus ir midaus.

Stai, dainius atsineša kanklės ir skambina jaunimui. Jis paaiškina, kaip reikia jausti gyvenimą. Reikia žiūrėti į gamtą ir stebėti, kaip upelio vanduo banguoja ir medžiai ošia ir iš to sukurti dainas. Jaunimui patikdavo muzika. Jie prašydavo dar pagroti. Taip visi labai ramiai ir gražiai praleisdavo šventadienį.

Rūta Šiulytė

Senovės lietuviai labai linksmiai praleisdavo savo šventadienius. Visi pievoje linksmindavosi. Vaikai žaisdavo, mergaitės vainikus pindavo, moterys šnekėdavosi, vyrai žaisdavo, seniai kalbėdavo apie savo jaunystę. Paskiau ateidavo dainius su kanklėmis, ir visi jo klausydavosi. Mergaitės šokdavo, seniai trepsėdavo, kiti dainuodavo. Vaikai susidomėję klausydavo, kaip tapti dainiumi. Jis jiems atsakydavo, kad reikia dainuoti apie gamtą.

Ina Vainauskaitė

Lietuvos ūkis

Nepriklausomybės laikais Lietuvoje ūkininkas buvo labai reikalingas, nes jis užaugindavo užtenkamai maisto visiems lietuviams ir net likdavo parduoti kitiems. Ūkininkas labai sunkiai dirbdavo. Jis augindavo javus, linus, daržoves, laikydavo karves, avis, kiaules, vištas. Kiekvienam ūkyje būdavo prisodinta daug gėlių. Prie kelio dažnai būdavo pastatytas kryžius su gražiai aptverta tvorele. Lietuvos ūkininkas keldavosi anksti ir dirbdavo iki vėlaus vakaro. Daug kas iš miesto važiuodavo vasaros praleisti į kaimą, nes ten būdavo labai gražu. Man irgi patiktų ten gyventi, nes aš mėgstu bėgioti po pievas.

Bernardas Keras, V sk., Londonas, Ont.

PATINKA, NEPATINKA

Man nepatinka žiema, kad visada yra šalta. Kartais yra ir pora gražių dienų. Tai tos dienos man labai patinka, nes gražiai saulė šviečia. Man nepatinka laukti autobuso, nes kartais man labai šalta. Man patinka, kai sniegas gali lipdyti. Aš mėgstu daryti ant sniego senį. Man patinka slidinėti ant ledo. Kartais mes einame slidinėti ant sniego.

Daiva Jaugelytė, Montrealis

Pieštuko nuotyčiai

Aš gimiau dideliame fabrike. Buvau violetinės spalvos ir turėjau medinį paviršių. Mane idėjo į didelę dėžę su kitais pieštukais tos pačios spalvos ir nuvežė į krautuvę. Nedaug kas pirkė pieštukus tuo metu. Kodėl? Negalėjau pasakyti. Mes buvome uždaryti toje dėžėje kokius du mėnesius.

Vieną dieną ponas atidarė dėžę. Aš buvau labai didelėje krautuvėje, kur beveik galo negalėjau matyti. Dienos slinko, ir vienas po kito pieštukai buvo perkami. Manęs dar niekas nenuperko, nes aš buvau truputį negražiai padarytas. Atėjo vieną dieną berniukas, kuris greit mane paėmė ir išidėjo į maišą. Jis išėjo nesumokėjęs. Aš tikrai buvau supykęs, būdamas tokio blogo vaiko rankose.

Atėjęs namo, jis gražiai išėmė mane iš maišo, nudrožė (aš jums galiu atvirai pasakyti, kad man tai nepatiko, bet aš turėjau priprasti) ir pradėjo piešti. Mat, aš buvau jo mėgstamiausia spalva. Kartą atėjo jo mažiausias brolukas ir, pagriebęs mane nuo stalo, sulaužė į keturias dalis. Berniukas buvo tik trylikos mėnesių ir nelabai žinojo, ką darė. Jo brolis, mano savininkas, tai matydamas, sudavė jam linuotės per rankas, ir mažesnis nubėgo pas mamą.

Dabar vaikas tikrai nežinojo, ką su manimi daryti. Sugulvojo paduoti kaimynui mane pataisyti. Kaimynas mane paėmė ir, padėjęs ant stalo, suklįjavo. Aš jau žinojau, kad aš ilgai negyvensiu. Kaimynas atidavė mane vaikui, o tas, mane pamatęs, pasakė: „Aš noriu naujo, šitas negražus.“ Tuos žodžius sakdamas, išmetė mane į šiukšlių dėžę. Aš ten buvau tris dienas, kol ponas sumetė šiukšlės į kitą dar didesnį maišą ir padavė šiukšlių rinkėjui. Sis įmetė mane į didelį sunkvežimį, kuris ilgai važiovo, užė, kratė ir pagaliau prie didelės duobės mane išmetė. Po kelių dienų ten mane pelytės sugraužė.

Vida Morkūnaitė, VII sk., Montrealis

Mūsų maldos

VASARIS

Lietuva mano, Kryžių Tėvyne, — Tai tavo laisvę Broliai apgynė.

Brolėllams dangų, Dievuli, duoki, Pavergtą šalį Vėl išvaduoti.

KOVAS

Melski, Kazimierai, Taikos, Gelbėk žemę Lietuvos!

Galbėk Vilnių Ir Trakus, Ir visus gerus Vaikus.

Stasys Yla

Žiemos burtai

Ankstyvas žiemos rytas. Miškelyje tylu. Krito snaigės, puošdamos medžius, krūmus. Išstrakėjo kiškis su kiškuoliais, kurie nebuvo dar matę sniego. Atėjo ir daugiau žvėrelių. Jiems buvo smagu sniege žaisti ir bėgioti.

Atėjo popietė. Atėjo vyras kirsti eglutės. Visi žvėreliai išsilapstė. Vyras ilgai vaikščiojo, žiūrėjo į medžius. Atėjo ir jo žmona su vaikais. Jie grožėjosi sniegu, apžiūrėjo gyvulių pėdsakus, nusikirto eglutę ir išvažiavo.

Vakare dar snigo. Buvo apie vieną pėdą sniego. Ir viskas buvo lyg apdengta baltomis plunksnomis. Sniegas žibėjo mėnuliui šviesoje. Visur buvo ramu, tylu. Tai buvo pirmasis sniegas, žiemos burtų pradžia.

Dalia Pajarskaitė, IX skyr., Hamiltonas

Kas

Kas tujų (sydrų) nugėdėjo žaliąsias šakeles? Kas sniegely paliko mažasias pėdeles?

— Kiškellai kėlė puotą šią naktį pakely! Jie šoko ir dainavo šakeles grauždami!

Birutė Vytienė

SIMAS KUDIRKA

Simas Kudirka Te'sme buvo stiprus, Kalbėjo iš širdies. Visiems norėjo parodyti, Kad nieks nepakeis Tokį degantį norą Būti laisvam.

Simas Kudirka, Dabar dirbdamas sunkius darbus. Myli savo Lietuvą, Žmoną ir vaikus.

Dirba — Gal verkdamas, gal merdėdamas, Bet niekad neužmiršdamas, Savo tėvynės — Lietuvos.

Dalia Kronaitė, IX sk. Hamiltonas

“Tėviškės Žiburių” spaudos būliuje besigaivinant ir mintimis besidalinant

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

VASARIO 16 PROGA

JAV LB Taryba, kurios prezidentu pirm. inž. V. Kamantas ir sekretorius V. Kleiza gyvena Čikagoje, išleido bendralaiškį nr. 10, kur šalia kitos gausios informacinės medžiagos, paskelbta ir įdomių minčių Vasario 16 proga: “Esame Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės išvakarėse. Ji yra tapusi mūsų tautinio atsinaujinimo švente. Tą dieną, nusiėmę kasdienybės apsiausta, užsidedame šventišką drabužį ir pakilia dvasia prisimename praeities džiaugsmo momentus bei skausmo valandas, įsiekodami ištermės ateities užsėjimams. Čia pasiryžtame savo tautos labui tęsti tą darbą, kuriam mus įpareigoja išsilvijos misija. Ta proga stengiamės ir konkrečiai finansine auka padėti visiems tiems, kurie įsiekia būdų bei kelių į pasaulio sąžinę, kad laisvės aušra prašvistų ir mūsų pavergtai Lietuvai”.

LIETUVIŲ FONDO DEŠIMTMETIS

Šiais metais Lietuviai (arba milijoninai) Fondas švenčia dešimtmečio sukaktį, ta proga pasiryžęs pasiekti tikslą — milijoną dolerių nejudomo kapitalo. Iki šiol LF jau turi sukurę tris ketvirtis milijono dolerių ir iš gaunamų nuosimčių lietuviško švietimo bei kultūros reikalams išdalinęs \$200,000.

Sukakties minėjimas pradėdamas Klevelando “Grandinėles” dviem koncertais kovo 18 ir 19 d. d. Marijos August. Mokyklos salėje. Siems dešimtmečio paminėjimo koncertams — spektakliams ruošti sudarytas specialus komitetas, į kurį įeina inž. B. Nainys, dr. F. Kaunas, dr. A. Razma, S. Džugienė, rašyt. St. Džugas ir K. Barzdukas. Bilietų kainos — nuo \$7 iki \$2. Sekmadienio spektaklyje jaunimui bus duodama 50% nuolaidos. Toks specialus kainų sumažinimas jaunimui ne kur balkone ar salės užkampuose, bet visoje puikioje koncertinėje salėje galbūt bus pirmas Čikagoje. Iš abiejų spektaklių rengėjai tikisi \$5,000 pelno, kuris atiteks LF iždai.

L. SAGYS APIE SOKIUS

Sausio paskutini savaitgalį Čikagoje lankėsi “Grandinėles” vadovas L. Sagys. Ta proga spaudos konferencijoje padarė pranešimą apie “Grandinėle” ir taut. šokius. Jis pažymėjo, kad LF dešimtmečio sukakties minėjimo koncertams Čikagoje “Grandinėle” atvyksta su nauja programa. Pirmoji dalis susidarys iš paskirų lietuviškų taut. šokių, o antroje dalyje bus atliktas sceninis choreografinis vaizdelis “Duktė”, kur šokių figūromis bus parodyta lietuviška daina, ja palydint grupės kapelai. Tai naujas dalykas “Grandinėles” repertuare, todėl ir į Čikagą atvežama programa vadinama premjerine. Idomu, kad šritinios (augštalčių, žemaičių, džiukų) šokius “Grandinėles” šokėjai šoks vis kitokiais drabužiais apsirėngę ir kiekvienas šokėjas į Čikagą atsivės net po 7 rinkinius taut. drabužių.

Kalbėdamas apie šokėjų prieauglio paruošimą, L. Sagys pabrėžė, kad kiekvienas šokėjas, ateidamas į grupę, turi apsispręsti su mintimis, kad darbas “Grandinėle” (ir kitose grupėse), nėra trumpalaikis dalykas, bet visos eilės metų užsimojimas. Tik 3-čiais, 4-tais metais šokėjai te galės pradėti tikrai šokti. Todėl, pagal L. Sagį, lietuviški taut. šokiai yra daugiau suaugusių šokiai. Galima šokti ir su vaikais, bet tada jie netojo tikrosios prasmės. Daugumai dabar atrodo, kad lietuviški taut. šokiai yra tik pasilinksminimo reikalas. Pasak L. Sagio, apieginai šokiai turėjo savo prasmę bei mintį ir buvo atliekami, kai to reikalavo apeiga. Dabar gi šokama ne dėl šokių ar jo ugdymo, bet tam, kad per šoki išlaikytume jaunimą prie savos visuomenės. Tad ir šokio paskirtis pasidaro kitokia: dabar šokis tarnauja jaunimui ir visuomenei daugiau, negu jaunimas bei visuomenei pasitarnauja pačiam mūsų šokiui.

KONGRESAS IR SOKIAI

L. Sagys pažymėjo, kad šie metai yra Jaunimo Metai, o “Grandinėle”, būdamas lietuviško jaunimo dalis, Čikagą atvežama programa skiria Jaunimo Metams. Jei “Grandinėle” jaunimo kongreso proga bus pakviesta kuo prisidėti prie programų, mielai sutiks.

IV tautinių šokių šventėje “Grandinėle” dalyvaus, skirtus šokius atlikti pilnai, nors turi paruošti ir savo premjerinę programą. “Grandinėle” bendradarbiavo ir bendradarbiaus su taut. šokių šventės rengėjais bei vadovais. Ji tik prašo, kad rengiant “Grandinėles” pasirodymus, būtų leidžiama jai pasirinkti šokius ir juos atlikti taip, “kaip ji nori bei juos supranta”.

DIDELĖS ISKILMĖS

Šiais metais sueina 15 metų, kai lietuviai jėzuitai su gausia visuomenės pagalba pastatė ir lietuvių jaunimui bei visuomenei atidarė dabartinį Jaunimo Centrą Čikagoje. Jis buvo atidarytas 1957. X. 6 išpildingomis iškilimėmis, kurioms vadovavo kun. J. Borevičius. Įdomiu sutapimu, tas pats asmuo ir dabar yra JC direktoriaus pareigose.

Kiek iš neoficialių šaltinių žinoma, JC 15 metų sukaktis bus atžymėta seniai lauktomis iškilimėmis, kurios padelsks šouliu ir lietuviybės ateiti. Sukakties proga, š. m. rugsėjo 10 d., busias atidarytas naujasis Jaunimo Centras su modernia Čiurionio Galerija, Laisvės Kovų Muzėjum, kavinė ir elie naujų kambarių lit. mokykla bei jaunimui. Iškilmės būslančios užbaigtos dideliu banketu.

Naujieji rūmai jėzuitams kainuoja apie \$600,000. Prieš Kalėdas pusiau uždaros vakarienės metu jėzuitų vienuolyn stambiausiems statybos reikiams buvo pranešta, kad statybos užbaigimui dar trūksta \$120,000. Tada buvo prašyta dar daugiau aukų bei paskolių. Matyt, visuomenė paskutinį prašymą vėl giliai paėmė į širdį, nes jau nustatyta ir naujųjų rūmų atidarymo data. Tik dar karta pabrėžiū, kad šios žinios gautos iš neoficialių šaltinių, nes JC statybos direktorius kun. dr. J. Kubilius šiuo metu gydosi Mayo klinikoje, Minnesotoje, o provincijolas kun. G. Kijauskas dar negrįžęs iš P. Amerikos.

SKAITYTOJAI PASISAKO

“VARPAS” IR PRIEKAISTAI

Šio savaitraščio sausio 13 d. laidoje, “Skaitytojai pasisako” skiltyje Vincui Trumpai užkliuvo A. Rinkūno recenzija naujo “Varpo” žurnalo numerio. Recenzijos autorius ir rašinyje palieistas J. Daugėla patys, jei ras reikalo, atsakys V. Trumpai. Man gi labiau rūpi toji dalis, kurioje aš esu įveltas.

Jei kur pasipriešinu kito mintims, labai atidžiai seku kiekvieną oponento pasakytą ar parašytą žodį, kad nenuklyščiau nuo išreiktos prasmės. Todėl ir šiuo atveju, pirm pasisakydamas, pacituosiu V. Trumpos žodžius: “Nesinorėtu, kad į kampaniją prieš Lituanistikos Institutą, kurią vienas asmuo pradėjo “Dirvoje” ir kurią dabar taip karštai įsijungė A. Kučys “Varpe”, jungtusi ir “Tėviškės Žiburiai”.

Nežinau apie jokią kampaniją prieš Lituanistikos Institutą kaip instituciją. Jeigu kažkas ją kažkada pradėjo “Dirvoje”, tai kodėl V. Trumpai pritrūko drąsos parašyti to asmens pavardę? Aš niekad jokios kampanijos prieš Lituanistikos Institutą nevedžiau.

Aprašydamas “Varpe” pereinantis metais Čikagoje įvykusių Lituanistikos Instituto suvažiavimą, kiek ilgiau stabtelėjau ties. dr. T. Remeikio, dr. V. Vardžio paskaitom ir ties pokongresiniu dr. P. Skardžiaus straipsniu “Rauogo” kultūriniam priede. Jeigu dėl šių trijų mūsų mokslo vyrų pareiktų minčių kritiškai pasisakiau, tai, dievaž, juk tai dar joks skandalas ir joks karštas įsijungimas į kampaniją prieš patį Lituanistikos Institutą. Argi net save liberalu laikantis žmogus jau nepažęstų kritikos žodžių ir laukty kit pritarimo ir liaupsinimo visam tam, kas jam yra prie širdies?

Aname straipsnyje “Varpe” cituoju tikrus žodžius iš dr. T. Remeikio, dr. V. Vardžio ir dr. P. Skardžiaus pasisakytų ar parašytų minčių. Nieko ten nėra dviprasmiško ir nieko mįslingo, kad juos būtų galima kitaip suprasti. Iš jų padariau ir savo samprotavimus. Jei jie nepatinka V. Trumpai, tai kitas dalykas, bet kad tai būtų kampanija prieš patį Lituanistikos Institutą, tai jau užsiuoliu. Būty kur kas geriau, jei pagarbos verto sąjūdžio garbės narys būtų panaudojęs plunksną parodyti skaitytojus, kur aš “Varpe” klydau ar rašiau netiesia.

V. Trumpa yra parašęs straipsnį apie minčių toleravimą, apie pakantų ir kultūringą oponento respectavimą. Atsimenu, kaip jis griežtai smerktuos mūsų spaudoje rašančius brolius tautiečius, kurie kitaip manantys vėzdu tvorja per galvą. O dabar, štai, ir jis pats užsimoja. Rašymas be argumentų ir kėlimas nepagrįstų kaltinimų nepadaeda nieko išaiškinti. Ar nebūty buvę geriau, jei V. Trumpa, prieš rašydamas laisšką redakcijai, būtų perskaitęs anų trijų vyrų raštus ir iš jų skaitytųjams įrodę, kad visa tai, ką aš “Varpe” rašiau, yra tik išgalvotos priekabės karštai įsijungti į kampaniją prieš Lituanistikos Institutą?

Kliuvo nuo Vinco Trumpos ir šio savaitraščio redaktoriui, leidusiam išspausdinti A. Rinkūno parašytą “Varpo” recenziją. Tai, pasak jo, esąs taip pat jungimasis į kampaniją prieš Lituanistikos Institutą. Spaudos laisvės gynėjas V. Trumpa, atrodo, jungiasi prie tų, kurie laisvės lietuviškoje spaudoje reikalauja tik sau ir savo bendraminčiams.

Antanas Kučys

BENGALIJA IR LIETUVIAI

Kaikurius mūsų spaudos pateikiamas naujausias valstybės — Bengalijos valdas yra natūpatys grynai pagal JAV didžiosios spaudos kurpalį: sarkastiški nedasakymai, tautos pastangų ir kruvinų kovų suniekimas. Kitaip sakant: pasauli, pripažink ir išaugstink lietuvių tautos laisvės siekius, o visų kity laisvės siekiamai — nesvarbu!...

Amerikos spaudos linija Rytų Pakistano kovose buvo ši: mums nepatinka, kad bengaliečiams padeda In-

dija, kuriai padeda Sov. Sąjunga; gi Vakarų Pakistana remia Maotsetungo Kinija, su kuria amerikiečiai dabar “buddy-buddy”. Ir taip pučiama į vieną dūdą kartu su amerikietiška spauda. O man atrodo, kad nėra skirtumo su kuo einama riešutauti: su velniu ar su Belzebubu. Abu raudoni!

Jei amerikiečių spauda yra nusistatčiusi prieš bengaliečių atsisikymą nuo Pakistano, tai galima paaikinti savotišku mistiniu JAV užsienio politikos principu: kas prašosi bent moralinio užtarimo, negirdėkime (Pabaltijo valstybės, Vengrija); kas nelabai mūsų nori, tebūnie užslopintas mūsų milžiniška materialine parama (Vietnamas). Ir taip nesvarbu, jog milijonai bengaliečių bėgo iš savo tėviškių į svečią šalį, kad išvengtų dvasinės priespaudos ar net gresiančios mirties. Atskira tauta jų niekas, išskyrus Indiją, nenorėjo pripažinti. Zinoma, Qataras su 100,000 gyventojų — tai jau kas kita — čia tauta! Ji turi teisę į nepriklausomybę!

Ar ir mes, lietuviai, pradėjome taip galvoti? Atrodo, laikmės bendrosios linijos — nelabai patinka, kad Rahmanas ir Indira Gandhi truputį socialistinių pažiūrų. Bljomas, kad nauja valstybė josios dabartinių globečių pinkių dėka gali nueiti į “aną” bloką.

Norėčiau paklausti kokių linijos spaudą: kodėl tokios masės žmonijos šiandien orientuojasi kairėn, nežūrint įrodytą baismų, žudynių ir dvasinio išprievartavimo komunizmo ideologijos balansų knygoje? Kodėl dar šiandieną, po tokio žiaurios bolševikinio košmaro Lietuvoje yra nemažas nuosimtis tikinčių į komunizmą? Dalko neišaiškinsime vien rodydami kaltinamuoju pirštų į savo sanbroli lietuvį komunistą: veizėkite, va, išdavikas!...

Prieš išdardami šį sprendimą, susimaukite, grįžkime į praeitį ir pažvelkime į buvusią nepriklausomą Lietuvą ne romantiko, ne augšto valdininko, ne karininko akimis. Pažvelkime akimis berno, mergos, kumecio, kuris už 12 mėnesių sunkaus darbo buvo apmokamas viena miline eilute, pora skarelių, pora pučių grūdų ir, jeigu duosnus ūkininkas, gal dar priedo 50 ar 100 lity Prisiminkime, kiek mes mokėjome padiniams darbininkams... Dievaž, mokyklmės iš klaidų!

Galbūt dabar nevienam kils klausimas: ką bendro turi Bengalija su socialine padėtim Lietuvoje A. Smetonos ir kity valdymo laikais? Mes, kurie materialiai buvome ar esame geresnėje padėtyje, visuose vargeliuose, siekiančiuose gerovės tik joms suprantamomis priemonėmis, matome komunistą — velnią! Užtot parėmę jų pastangas, mes nusisukam nuo jų (ką JAV ir padarė Rytų Pakistano atveju). Tai, sėdėdami šiltoje troboje prie televizijos aparato, kavutės ir konjako klausomės dienoms žinių ir negalime suprasti, kaip čia yra: kasdien Vietkongso kovotojų užmušama tarp 1000—3000, o jų kaip yra taip yra... Ir komunizmas, kaip ta Vezuvijaus lava, palengvėle braunasi į naujus plotus Europoje, Azijoje, Pietų Amerikoje.

Matematikoje 2+2=4; žmonių socialiniame bendravime vargdenis + kova už būvį = komunizmas dar nėra aksioma.

Vyt. Abromaitis

Slavizmai veržiasi lietuvių literatūron

B. RIMGAUDAS

Jau ne nuo šiandien stengiuosi perskaityti tremtyje pagaunamas Lietuvoje išleistas knygas. Perskaitau beveik visus žymesniųjų rašytojų veikalus, išversčius lietuvių kalba. Originalios lietuvių rašytojų kūrybos, kaip nevienas pastebėjo, yra apverttinai mažai. Lietuviška kūrybi- ne dvasia merdi suspausta Maskvos repliu.

Kas būdinga verstinėj literatūroj? Yra neblogų vertimų iš žinomų autorių kūrybos, bet pasi-talo ir tokių vertimų, kuriuos perskaitęs klausiu: "Na, ir ku-riam galam prireikė tasytis su šitokiais tauskalais?"

Sį kartą man rūpi panagrinėti kitą, mano nuomone, daug skau-desinį klausimą — tai slavizmų brovimąsi lietuvių kalba. Čia nekalbėsime apie rusišką komu-nizmo ir lietuvių kalbą atnešus visokius žargonus, kuriuos tar-damas jautiesi važiuojas netašy-tų akmenų pletu, kokiais pa-vergtą Lietuvą mėgo "puosti" carinė ir dabartinė Rusija. Pa-žvelkime, kaip slavizmai jau iš-stūmė lietuviškus žodžius iš lietu-vių literatūros ir įsitaisė lietu-viškų žodžių vietoje.

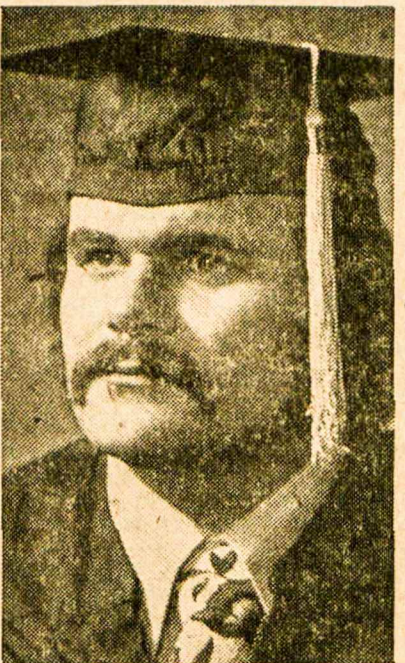
Atsiverskime betkuri Lietuvos je išleista vertimą ir tuojau trenks du išgaleję slavizmai: **prastas ir gatavas**. Sie du žodžiai yra tiek dažnai vartojami, kad net koku darosi. Tarsi neturė-tume lietuviškų žodžių. Juk vie-toje slaviško "prastas" turime lietuvišką žodį blogas, o vietoje žodžio gatavas turime baigta, pa-baigta. Antai, vertėjas Lietuvoje verčia: "Stai jums gatavas per-sonažas." Lietuviškai tai patį sa-kinį galime pasakyti: "Stai jums atbaigtas arba baigtas personažas". Kam tas rusiškas žargonas mieloj lietuvių kalboj, jeigu puik-iausiai galima apsieiti su lietu-višku žodžiu?

Antai, kitas vertėjas, žiūrėk, verčia: "prasta dirva". Kodėl ne-versti lietuviškai: "bloga dirva, nualinta dirva, netręšta dirva." Lietuvių kalba yra tiek lanksti ir tiek turtinga, kad galima rasti gražu, vaizdingą išsireiškimą be rusiškos "paramos". Reikia tik gerai išmokti lietuvių kalbą dar prieš sėdant prie vertėjo stalo.

Visi didžiojausias istoriniu darbu — "Lietuvių kalbos žodynu". Jo darbuotojai verti naga-bos. Čia surinkti ir suklasifikuoti žodeliai-žodeliukai iš bendri-nės ir iš visų lietuviškų tarmių. Džiaugdamasis sklaidai storus

tomus ir didžiojausias lietuvių kalbos lobynu. Tik staiga, tarsi yla į akį, įveltas koks nors rusi-cizmas ar apamai slavizmas, atė-jęs pas mus kaip rusiškos ar len-kiškos vergijos liekana. Kam tas slavizmas reikalingas? Galvoji vienaip ir kitaip, bet atsakymo nerandi. Jeigu jau lietuvių kal-bos žodynas, tai tegul toks ir bū-na be jokių ten vergovės lieka-nų. Visokios spalvos slavizmai ar germanizmai žodyno vertės nepadidina. Mums reikia lietu-vių kalbos, o ne kokio slavizmų-germanizmų plius barbarizmų rinkinio.

Bendroje išvadoje tektų palin-kėti, kad tiek literatūros vertė-jui, tiek žodyno darbuotojui rei-kiėtų vengti rusų ar lenkų pri-mesto šlamšto. Laikas išmesti to-kius žodžius kaip "gatavas", "biednas", "prastas", "kūdas" ir t. t. Tam yra gražūs lietuviški žo-džiai. Kam tad lietuviškus mesti į šoną, o į lietuvių kalbą kišti svetimybės. Jeigu rusas, šveidas mas lietuviška duona, okupuotos Lietuvos įstajose neįsijaučia ipareigotas išmokti ir vartoti lietuvių kalbą, tai argi lietuvis šviesuolis — vertėjas ar žodyno darbuotojas privalo nusilenkti prie okupanto lovio slavizmų srėbėti?

LEVIDAS BONIFACAS KLIMAITIS, baigęs Western Michigan universi-tetą Kalamazoo mieste, Mičigane, 1971 m. gruodžio 18 d. bakalau-ro laipsniu (Bachelor of Science). Jo išėitas pagrindinis kursas yra komu-nikacija, anglų kalba ir geografi-ja. Gimes Vokietijoje 1947 m. Pradžios mokyklą lietuvių šeštadienine mo-kykla baigė Hamiltone, gimnaziją — Kennebunkporte pas Tėvus pranciš-konus. Dalyvavo skautų ir ateitininkų organizacijose. Dabartiniu metu yra pasilikęs tam pačiam universi-tete žiemos semestru, kur pavasarį dar gaus humanitarinių mokslų ba-kalau-ro laipsnį (Bachelor of Arts). Sekantiems mokslo metams yra kvie-čiamas į Vasario 16 gimnaziją Vo-kietijoje mokytoju.

Atsiųsta paminėti

Bronius Budriūnas, MISIŲ GIES-MES. Choriui arba bendram giedojimui. Žodžiai kun. Stasio Ylos. Broniaus Budriūno kūrinimas leisti fon- do leidinys nr. 7. Mecenatas — Ku-nigų Vienybės Connecticut apygarda. Kaina \$0.50. Gaunama pas kompoz. Br. Budriūną, 2820 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Cal. 90039, USA. **Saltinis** nr. 5 ir nr. 6, 1971 m. spa-lis ir gruodis. Sv. Kazimiero Sąjun-gos ir Tėvų marijonų leidžiamas re-liginės bei tautinės minties žurnalas. Adresas: 16 Hound Rd. West Brig-ford, Nottingham NG2 6AH, Britain. **Svietimo Gairės** nr. 5 (9), Čikaga, 1971 m. Du kartus per metus JAV LB švietimo tarybos leidžiamas lie-tuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai. Metinė prenumerata — \$2. Atski-ro numerio kaina \$1. Re-daktorius — Petras Maldeikis, pava-duotojai — Juozas Masilionis ir An-tanas Rinkūnas. Rankraščių siųsti P. Maldeikiui, 2615 N. 39th St., Phoe-nix, Arizona 85008, prenumeratas — JAV LB švietimo tarybos išd. Stasiui Rudziui, 415 Plum St., Michigan City, Indiana 46361, USA.

Metmenys 22, 1971 m. Jaunosios kartos kultūros žurnalas. Šio nume-ro kaina — \$3, keturių numerių pre-numerata — \$10. Administracijos ad-resas: 2606 Princeton Ave., Evans-ton, Ill. 60201, USA.

Stasys Yla, A PRIEST IN STUTT-HOF. Human experiences in the world of subhuman. Anglų kalbon išvertė Nola M. Zbarskas, įvadas — Charles Angoff. 294 psl. kietais vir-šeliais. Kaina — \$7.95. Leidėjas — Manyland Books, Inc., 84-39 90th Street, Woodhaven, N.Y. 11421, USA.

Lituanus No. 3, Fall 1971. Kul-tūrinis žurnalas anglų kalba, leidžia-mas keturis kartus į metus. Metinė prenumerata — \$8, atskiras nr. — \$2. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

Moteris nr. 6, 1971 m. lapkritis-gruodis. Kanados Lietuvių Katalikiš-koj Moterų Draugijos leidžiamas žurna-las. Adresas: 1011 College St., To-ronto 4, Ontario, Canada.

Mūsų Sparnai nr. 31. 1971 m. gruodis. Lietuvių evangelikų reformatų

Čikagos vyčių šokėjai bibliotekos scenoje, parodę lietuvių papročius ir tautinius šokus kitataučiams

Nuotr. A. Gulbinsko

Lietuvos statutas - Gediminaičių palikimas

(TESINYS IS PRAEJUSIO NR.)

Luomai

Redaktorių nuodugnai apra-šė luomas pagal statuto nuosta-tus ir prie to mažai ką galima pridurti. Tenka vien pastebėti, kad statutas aiškiai rodo Lietu-vos D. Kunigaikštiją buvus luo-mine valstybe, būdinga vidur-amžių laikams. Iš gyventojų ma-sės išskirti privilegijuoti luomai, kuriems ir statutas išleistas. Sta-tutas pažymi tris privilegijuotus luomas: kunigaikščius, ponus ir bajorus (šlektas). Kunigaikščiai — palikuonys senų sritinių val-dovų, buvusių dar priešvalstybi-niais laikais. Kunigaikščiais ga-lėjo būti ir valdančios giminės nariai ar jų palikuonys, gavę iš d. kunigaikščio valdyti sritis. Juk žinoma, kad Gediminas pa-dalijo valstybę septyniem sū-nium. Tuo būdu Lietuvos vals-tybėje kunigaikščių tarpe atsirad-o ir valdančios giminės narių. Kai Lietuva išsiplėtė į rusiškus kraštus, kur viešpatavo Riuriko giminės nariai, į lietuvių kuni-gaikščių tarpą įėjo ir Riurikai-čiai, valdė sritis.

Kaip teisingai pastebi redak-torius, XVI a. kunigaikščiai, nors statute vis pirmiaujančių luomu laikomi, jau neturėjo reikšmės, nes senos kunigaikš-tijos buvo išnykusios. Jie tevaldė savo dvarus buvusiose jų srityse ir prilygo kitiem stambiem žem-valdžiam — ponam. Tik iš tradi-cijos jiems paliktas senoviškas titulas ir statute teikiama pir-menybė.

Ponai — stambių žemvaldžių kategorija, vadinta iš lenkų kal-bos atėjusiu žodžiu. Statute mi-nima ir skirtinga ponų grupė — ponai vėliavininkai. Ryškiai ir taikliai aptaria juos redaktorius: "Ponai vėliavininkai turėjo teisę karo atveju iš visų savo dvarų pristatyti vieną karinį dalinį, vė-liavą, skirtingą nuo pavieto vė-liavų, kuriose dalyvavo kiti žė-mininkai" (19 p.).

LIETUVIŠKŲ BALDŲ KŪRĖJAS

ALGIRDAS GUSTAITIS

Medžio dailininką Joną Pra-puolėnį prisimenu iš anų gerų Lietuvos laikų, kai aš buvau gim-nazistu, o jisai vis garsėjančiu medžio meistru.

Po ilgos pertraukos gavau iš okupuotos Lietuvos Klemenso Čerbulėno redaguotą leidinį "Jon-as Prapuolenis". Išleistas Vil-niuj "Vagos" leidyklos 1970 m.; 80 psl., kelios dešimtys nuotraukų, kietais viršeliais. Tiražas — 3.000 egz., kaina — 79 kapei-kos. 15 psl. skirta tekstui. Trum-pos (po puslapį) santraukos rusų ir anglų kalbomis.

Leidinyso tili gražu nepilnas. Paskelbti vos 28 bibliografiniai dalykai apie J. Prapuolėnį ir 5 rusų kalba. Tik trys dalykai pa-minti iš nepriklausomos Lietuvos laikų (be parašo — P. Galaunės, M. Galdikienės) Iš to matyti, daug kas neįdėta. Tai tik albu-mėlis, ne autobiografinis kūrėjo leidinys.

J. Prapuolenio kūryba suskirs-tyta trimis skyriais: 1928-1939 m., 1940-1955 m. ir 1956-1970 m. Iš antrojo ir trečiojo laiko-tarpio jo kūrinių yra įsigiję M. K. Čiurlionio dailės muziejus Kaune, Valstybinis Dailės Insti-tutas Vilniuje, Paveikslų Gleri-

žurnalas. Už laisvą auką gaunamas pas administratorių Joną Palį, 5718 S. Richmond St., Chicago, Ill. 60629, USA.

A teitis nr. 7, 1971 m. rugsėjis. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos žur-nalas katalikiškam jaunimui. Admi-nistratorius — J. Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Gerda Česienė, **LIETUVIŲ KAL-BOS PRATIMAI** antrajam pradžios mokyklos skyriui, 11 dalis. Kaina \$2. Kaligrafinis raštas Astos Jasūnienės. JAV LB švietimo tarybos lei-dinys. Čikaga, 1971 m. Spaudė M. Mor-kūno spaustuvė, 6051 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Aloizis Barons, CELI UN PEDAS. Janio Zarinš į latvių kalbą išverstas Alojzo Barono novelių rinkinys. Įva-das — dr. A. Klimo, aplankas Kazio Veselkos. 124 psl. minkštas viršė-liai. Kaina \$2. Išleido Čikagoje 1971 m. latvių žurnalas "Treji Varti".

J. JAKSTAS

Trečias privilegijuotas žemi-ninkų luomas buvo bajorai (šlėk-ta). Šis gausus luomas labai įvai-ravo socialine ir ekonomine pa-dėtimi. Vieni jų beveik prilygo ponams, kiti mažai kuo skyrėsi nuo paprastųjų. Bajorams, sto-ventiems arti paprastųjų, itin rū-pėjo "saugoti" savo luomo gry-numą ir žiūrėti, kad paprastieji neįsibrautų į jų tarpą. Tuo ba-jorų susirūpinimu galima išaiš-kingi statuto nuostatas (II-10), kur d. kunigaikštis pasizada ne-iškelti paprastųjų "aukščiau ba-jorų ir išsaugoti visą bajoriją jos garbingume." Kalbama, kaip ba-jorystės teisės turi būti įrodomos, kaip bajoras turi apsiginti teismo keliu, jeigu jam kas nors bajorystę ginčija. Ypač pabrėžia-mas bajorų luomo skirtumas nuo paprastųjų ir miestiečių tuo, kad už bajoro sumušimą baudžiami rankos nukirtimu (III-14). Tuo tarpu bajoras, primušęs ba-jorą, baudžiamas pinigine bauda.

Žemiausias, neprivilegijuotas luomas neturi statute bendro pa-vadinimo. Redaktorių suskirstė paprastuosius pagal vienuoliktą statuto skyrį, kur nustatomos bausmės už jų nužudymą, trimis grupėmis: tarnai - pasiuntiniai, valstiečiai ir nelaisvųjų šeimyna.

Tarnai-pasiuntiniai turėjo pa-reigą vežioti savo ponų laisvus. Valstiečiai buvo dvejojai: laisvi, galėję kilnotis iš vieno pono žė-mės į kito, ir nelaisvi, pririšti prie žemės. Jie neturėjo teisės kraustyti iš vietos į vietą. Jų pa-vadinimas "neskilnojas" (nepo-chožy) pabrėžia jų padėties esmę — priplikimą prie žemės. Tai gausus baudžiauninkų luomas. Dar žemiau nei baudžiauninkai stovėjo nelaisvieji, dirbantieji pono ūkyje ir dažniausiai patys neukininkavę. Jie — pono žė-miausieji tarnai, vadinti dar šei-myniškiais (čeliadai). Statutas (XI-13) nurodo, kokie žmonės

padavo nelaisvaisiais: pasmerk-ti mirti nusikaltėliai, jei jiems gyvybė buvo dovanota (jie turė-jo vergauti tam, kuriam nusi-kalto ir kuris juos nuo mirties bausmės atleido); karo belais-viai, žmonės iš seno buvę nelais-vi ir žmonės susituokę su ne-laisvaisiais, iš nelaisvųjų gimę.

Nelaisvųjų žmonių grupę sta-tuto išleidimo metu jau nyko. Jie buvo beveik susilieję su vals-tiečiais baudžiauninkais.

Tarnybos bei verslai

Feodalinė senosios Lietuvos valstybės sanvarka gražiai atsi-spindi gyventojų versluose ir jų tarnybose. Išimtinę tarnybą tu-rėjo įvairaus dydžio žemvaldžiai, būtent, krašto gynybą nuo prie-šo. Jie karo metu visi turėjo sto-ti į karių eiles ir dar atsivesti nustatytą karių kiekį pagal žė-mės dydį. Karo prievėl dažnai statute vadinama žemės tarnyba. Nuo karo tarnybos neatleidžiami ir dvasiškai, jeigu jie turėjo pri-vačius dvarus — ne bažnytinis. Jie šiuo atveju prilyginami dva-rininkams. Bažnytinės žemės naudojosi privilegija neiti karo tarnybos.

Neprivilegijuotų luomų žmo-nės gė įvairias tarnybas. Statu-tas (XI-2) sumini 19 amatininkų rūšių. Jie tarnavo žemvaldžiams. Itin svarbiomis tarnybomis lai-kytos medžioklė ir bitininkystė. Apie medžioklę kalba išlitas (IX) statuto skyrius. Čia sužinome, kokie žvėrys buvo medžiojami anais laikais Lietuvos giriose. Pasirodo, statuto išleidimo me-tu Lietuvos giriose dar būta lau-kinųjų arklų. Jų turbūt buvo dar nemažos kaimenės, jeigu jie ne-perdaug vertinti. Jų kaina tokia pat, kaip ir meškos: 3 rubliai grašių. Briedis vertintas du kar-tus brangiau, o stumbas — ke-turis kartus. Sakoma, Prūsijoje laukiniai arkliai išnyko XVII a. Turbūt ir Lietuvoje dingo tuo pačiu metu. Su giriomis glau-džiai siejosi ir bitininkystė. Bi-tės laikytos drėvėtuose medžiuose giriose arba ten padarytuose aviliuose. Bitininkai galėjo lai-kyti bites ir svetimuose miškuose. Medžiai su bitėmis tada jiems priklausė. Bitininkai ženklinad-vo medžius tam tikrais žymeni-mis. Pagal žymenų senumą buvo sprendžiama, kam bites su me-džiais priklausio, jei kildavo gin-čiai dėl jų nuosavybės.

Statutas — senosios Lietuvos visuomenės veidrodys

Trumpoje Lietuvos statuto ap-žvalgoje negalima aptarti viso jo turinio, kur kiekviename posky-ryje vis keliamas aiškštės koks nors reikšmingas buities atvejis. Tik ištiesi skaitančiam statutą tegali atsiverti vaizdas to margo visuomeninio gyvenimo, susidė-jusio Gediminaičių Lietuvoje. Statutas rodo, kad Lietuvos D. Kunigaikštija, buvusi didžiausia valstybė Rytų-Vidurio Europoje, visai prilygo didžiosioms Euro-pos galybėms. Ji susikūrė san-tvarka pagal anų laikų istorines sąlygas, pagal to laiko dvasią ir palikuose statutuose ją įamžino.

Statutai liudija augstą to me-to lietuvių valstybinės sampra-tos lygį. Labai tinkamai baigia-maisiais žodžiais įvertino statutą redaktorių dr. A. Plateris. Jie tinka užsklęsti ir šiai apžvalgai:

Statutą reikia laikyti Lietuvos D. Kunigaikštijos valstybingumo pa-minklu, kurio turime didžiulius. Ne-suklysimė pasake, kad šalia IV a. Justiniano kodekso ir įvairių XVIII, XIX a. Europos valstybių teisinę, Lietuvos statutas buvo vienas to-bu-liausių, geriausiai parengtų teisy-nų Europoje. Tuo negausios valstybės, kurios savo teisę kodifikavo tuo lai-ko tarpui, dažniausiai ribojosi jau-kartiniais įstatymų leidybos aktais, o Lietuvoje teisinė kūryba ėjo su per-traukomis septyniadsimti metų su viršum. Statuto atsiradimą galima sieti su bendru kūrybiu pakilimu, pasireiškusi Lietuvoje XVI a. bū-vyje.

DIDŽIOSIOS LIETUVIŠKŲ KUNI-GAIKŠTIJOS STATUTAS. Vertė Jonė Deveikė. Vertimą spau-dai parengė, įžangą ir žodynėlį parašė bei biografiją sudarė Aleksandras Plateris. Išleido Al-gimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Spaudos darbus atliko Morkūno spaustuvė. Čikaga 1971. Kaina \$10.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KUN. DR. JUOZAS PRUNSKIS

pernai įsteigė metinę \$500 žurnali-tikos premiją ir ją pavedė tvarkyti Lietuvių Katalikų Mokslo Akademi-jai. Premijai naudojami pastovios, neličiamos sumos nuosimčiai. LKM Akademijs 1971 m. premiją paskirti sudarė vertintojų komisiją, pakvietu-si kun. Leonardą Andriejų, OFM, dr. Domą Jasaitį, dr. Jokūbą Stuką, dr. Vytautą Vygantą ir dr. Bronių Radzi-va-ną. Brooklyne sausio 23 d. įvyku-siame posėdyje LKM Akademijos kun. J. Prunskio fondo žurnalistikos premijos komisija ją vienbalsiai pa-skyrė Juozui Brazaičiui už brandų ir svarų įnašą į lietuvių periodinę spau-dą pastarajame penkiasdešimtmetyje. Laureatas J. Brazaitis yra buvęs dėstytoju Vytauto D. universitete, dirbęs "Lietuvos", "XX Amžiaus" re-dakcijoje, pagrindiniame "I Laisvę" laikraštyje, dalyvavęs rezistencinėje veikloje, ėjęs 1941 m. sukilime suda-rytos Lietuvos laikinosios vyriausybės ministerio pirmininko pareigas. Šiuo metu jis dirba Brooklyn leid-žiamo savaitraščio "Darbininkas" redakcijoje. Premijos įteikimu pasi-rūpins LKM Akademijos Niujorko židinys.

HENRIKO NAGIO POEZIJA KA-

NAGIO ANTOLOGIJOJE. Š. m. sausio pabaigoj "The Sono Nis Press" leidykla, priklausanti Britų Kolumbijos universitetui, išleido es-tetiškai apipavidalintą, didelio for-mato, 256 psl. poezijos antologiją anglų kalba. Antologija pavidinta: **VOLVOX: poetry from unofficial languages of Canada — in English translation.** Antologijon įtraukta 28 poetų eilėraščiai, kurių originalai su-kurti ne anglų ir ne prancūzių kalba. Poetai atstovauja šešiolikai kalbų. Iš baltiečių yra du estai — Arved Viir-laid ir Hannes Oja. Latvių atstovų nėra. Visi šie poetai gyvena Kana-doje. Henriko Nagio atspausdinti 7 eilėraščiai. Jo eilės jau anksčiau bu-vo atspausdintos "Canadian Litera-ture" žurnale, kurį leidžia Britų Ko-lumbijos universitetas Vankuverio mieste. Eilės išvertė Aldona ir Ro-ber Page. Šiuo metu tariamasi iš-leisti Henriko Nagio eilių rinktinę anglų kalba toje pačioje leidykloje. Jo poezijos anglų kalba paskelbta įta-kingame "Hudson Review", Decem-ber, "The Literary Review", uni-versitetiniame Wayne Writers ir kt.

SOL. G. ČAPKAUSKIENE, kolo-ratūrinis sopranas Montrealyje, dai-nuos CBC valstybinės bendrovės prancūziškų televizijos programoje "Les Echanteurs". Įrašas buvo pa-darytas Kvebeko mieste, bet šiuo me-tu dar nežinoma transliacijos data. Sol. G. Čapkauskienė taip pat daly-vaus Čikagoje ir Montrealyje rengia-mo Vasario 16 minėjimų progra-mose.

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS

INSTITUTO Čikagoje leidžiamas prof. dr. P. Joniko kalbotyros veika-las "Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimsas" jau išspausdintas. Leidinio mecenatas — JAV Lietuvių Fondas.

ČIURLIONIO ANSAMBLĮ už sėk-

mingas gastroles Kolumbijoje ir Ve-ne-cueloje, o taip pat ir 32 metų veiklos sukakties proga sausio 22 d. Sv. Jurgio parapijos salėje pagerbė Klevelando lietuvių. Pagerbtuves su- rengė specialus komitetas: LB Ohio apygardos pirm. K. Ziedonis, išvy-kos P. Amerikon komiteto pirm. F. Eidimtas, nariai — V. Cyvas, O. Jo-kubaitienė, S. Lazdinis, P. Bielinis ir A. Jonaitis. Salės sienas puošė J. Garlos nuotraukos iš Čiurlionio vieš-nagės P. Amerikoje. Ansamblių svei-kino K. Ziedonis, J. Daugėlė ir PLB pirm. St. Barzdukas. Pagerbtuvėse dalyvavo ir žodį tarė Klevelando bur-mistras R. Perk. Vadovo muz. A. Mi-kulskio diriguojamas Čiurlionio an-samblis su sol. I. Grigaliūnaitė, sop-ranu, už pagerbtuves atsilvygino ope-rų ištraukų koncertu, kuriame skam-bėjo populiarūs P. Mascagni, G. Ver-di, Ch. Gounod, J. Offenbacho melo-dijos. Ispaniškai buvo atlikta Sauc-o "Alma Hanera". Sol. I. Grigaliūnaitė padainavo L. Arditti grakštųjį valsa "Bučikas".

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGI-NĖ SALPA Filadelfijoje ir Niujorke rengia du G. Breichmanienės vado-vaujamo "Gyvataro" koncertus, ku-riuose dalyvaus ir torontietis barito-nas Jonas Vaskevičius. "Gyvataro" tautinių šokių ir dainų koncertas bus vasario 26, šeštadienį, 6 v. v. Filadelfijoje, Lietuvių Muzikinio Klubo sa-lėje, 2715 E. Alleghny Ave., o vasa-rio 27, sekmadienį, 3 v. p. — Niujorke lietuviams Richmond Hill High School salėje, 89-30 114 St., Rich-mond Hill, N. Y.

VATIKANO DIENRASTIS "L'Os-servatore Romano" sausio 2 d. lai-dioje paskelbė ilgą P. Droulers, SJ, raš-inį apie Lietuvių Katalikų Moksly Akademijos neseniai išleista Lietu-vo Katalikų Bendrijos XVII-XVIII š. dokumentų rinkinį "Relationes status diocesium in Magno Ducatu Lituaniae, vol. I: Dioceses Vilnensis et Samogitiae". Šį 600 psl. Vilniaus ir Žemaičių diocesių dokumentų rinkinį redagavo prof. dr. Paulius Rabi-kauskas, SJ. Recenzijai P. Droulers, SJ, pasirinko reikšmingą antraštę — "Du Lietuvos istorijos šimtmečiai".

DAIL. V. VIZGIRDA Lietuvių Die-nos proga savo kūrinių parodą birže-lio 18 d. surengs Los Angeles mie-sto. Grupinės ar individualios parodos jau yra tapusios gražia Los Angeles Lietuvių Dienos tradicija.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

RASYTOJA JIEVA SIMONAITY-TE 75 metų amžiaus sukaiktis proga buvo pagerbta specialiu vakaru Vil-niaus dramos teatre. Apie jos gyve-nimo kelią ir kūrybą kalbėjo K. Kor-sakas, prozininkas M. Sluckis, Klai-pėdos jaunųjų rašytojų sekcijos pir-mininkas E. Kripaitis ir rašytojas J. Baltušis. J. Simonaitytės kūrinių iš-traukas skaitė Vilniaus jaunimo te-aatro aktorė M. Didžpetrytė ir Kauno dramos teatro aktorė R. Staliūnaitė. Koncertinę programą dalį atliko P. Mataičio vadovaujamas etnografinis ansamblis. "Vaga" išleido naujausia rašytojos kūrinių "Paskutinė Kūnelio keliuonė", mozaikinį romaną, kuriame vaizduojamas Klaipeidos krašto lie-tuvininko Ansio Kūnelio šeimos bėgi-mas nuo fronto linijos, grįžimas su-degintu sodybon, sunkūs pokario kėtai, išvykimas Vokietijon. Pats A. Kūnelis miršta geležinkelio stotyje, sauoje glauždamas grumstą lietu-viškos žemės. Lietuvoje lieka tik jo sūnus Martynas, įsijungęs į komunis-tinę santvarką kolchoze. Recenzantai labiausiai giria J. Simonaitytės at-skleistus siurpius karo vaizdus ir silpnaisio romano vieta laiko jo už-baigą — nepakankamai motyvuota Martyno pasilikimą, neryškų šio per-sonažo paveikslą. Paklausta apie ateities planus, J. Simonaitytė Augustui Gričiiui pareiškė: "Man gydyto-ja uždraudė ne tik dirbti, bet ir maštyti. Tai man labai, labai pavojin-ga. Bet kaip liautis mąstyti, kad tos mintys skverbiasi ir skverbiasi į gal-vą. Kaipgi nutrauksi jų eigą, lyg ko-kį siūlą..." Sukakties proga rašyto-ja buvo pagerbta ir augščiaušioj okupuotos Lietuvos sovietinių insti-tucijų, neišskiriant nė partinių.

G. VERDI "KAUKIŲ BALIUMI"

gastroles Vilniaus operoje pradėjo Bulgarijos Rusės operos teatro diri-gentas Romeo Raicevas, tenoras Ni-kolajus Zdravkovas, baritonas Kirilas Kristevas, mezo-sopranas Ana Ang-elova. Šiame spektaklyje susitiko net trijų operos teatrų atstovai, nes bulgarams talkino vilniečiai ir Le-ningrado S. Kirovo operos sopranas Ona Glinskaitė, atlikusi Amelijos vaidmenį. Svečiai iš Bulgarijos taig-i dainavo G. Verdi opere "Aida", "Don Carlos", G. Puccini — "Tos-ca" ir G. Donizetti — "Lucia di Lam-mermoore". Be jau minėtų solistų, gastroles dalyvavo tenoras Ivanas Dymovas, bosas Stefanas Dimitrovas.

DAIL. JUOZO BALČIKONIO 50

kilimų paroda buvo surengta Vil-niaus dailės parodų rūmose. Di-džiausio lankytojų dėmesio susilaukė ristišne technika atliktas kilimas "Ra-lio, karvytės", gobelenai — "Pavasa-rio sruatas", "Mėnėsienė", batika — "Žirgų sportas", "Muzika". Dail. J. Balčikonis jau 20 metų vadovauja Vilniaus dailės instituto tekstilės ka-tedrai.

KAUNO DRAMOS TEATRAS R.

Blaumano pjesės "Siuvėjų dienos Silmačiuose" spektakliu paminėjo aktorius Antano Mackevičiaus am-žiaus septyniadsimtmietį ir jo 45 metų sceninio darbo sukaktį. Vulfon-so vaidmenį atliko sukaiktuvinkas. Savo repertuare jis turi beveik 200 vaidmenų, pradedant V. Sekspyro klasikinį "Karalium Lyrų" ir bai-giant dabartinį lietuvių dramaturgų scenon atvestais veikėjais. A. Macke-vičius taip pat yra vaidinęs lietuviš-kuose filmuose — "Aušra prie Ne-muno", "Kalvio Ignoto teisybė", "Kai susilieja upės", "Birželis — vasaros pradžia", "Žaidžios žemės mūsų".

LIETUVOS AKLIŲ DRAUGI-

JOS kamerinis choras surengė pirmą-jį koncertą Vilniuje. Jo meno vado-vas yra R. Zdanavičius, choristei-rės — A. Purlienė ir L. Lečiūskaitė, koncertmeisteris — G. Purlys. Pa-veikslų galerija paverstojė Vilniaus katedroje skambėjo lietuvių kompoz-itorių harmonizuotos liaudies dainos — M. K. Čiurlionio "Oi giria, giria" J. Zilevičiaus "Pas motę paau-gau", K. V. Banaičio "Už žirų ma-rų", M. K. Čiurlionio, H. Purell, J. S. Bacho bei kitų kompozitorių kūri-niai, su vargonais atlikta V. A. Mo-carto giesmė "Ave verum".

VILNIAUS RASYTOJŲ KLUBE

meninių vertimų komisija surengė vokiečių poeto Rainer Maria Rilke poezijos vakarą. Naujausios jo eilė-raščių vertimus skaitė V. Bložė, J. Degutytė, A. Danieliūs, S. Geda ir J. Juškaitis. Vakaro dalyviai aptarė didžiojo vokiečių poeto kūrybą ir jo poezijos vertimų į lietuvių kalbą problemas. 1975 m. bus minimas M. Rilke šimtasis gimtadienis. Šia proga nutarta pasiūlyti "Vagos" lei-dyklai išleisti jo eilėraščių rinktinę lietuvių kalba.

TRIJŲ KAUNO DAILININKŲ pa-roda sausio 29 d. buvo atidaryta M. K. Čiurlionio dailės muziejuje. Pa-rodą įstatyti Povilo Burzausko ke-ramikos darbai, Anelės Mironaitės kilimai, Sofijos Rimantienės metalo ir gintaro dirbiniai, medžio drožiniai.

MENO MOKSLŲ kandidato diser-taciją "Estetinės M. K. Čiurlionio kū-rybos problemos" Leningrado kon-servatorijos mokslineje taryboje ap-gynė vilnietis muzikologas Jonas Bruveris.

"VAGOS" LEIDYKLA šiemet ža-da išleisti vysk. M.

ANNETTE — RUNNYMEDE, \$21,900 prašoma kaina, mūrinis 6-ųjų kambarių namas, moderni virtuvė, naujas šildymo įrengimas. Kambarius rūšyje. Tuojau galima užimti.

RONCESVALLES — HOWARD Pk., \$3,900 įmokėti ir viena atvira skola. 8 kambariai, atskiras mūrinis namas, 3 virtuvės. Garažas.

SWANSEA, \$25,500 prašoma kaina. 5 kambarių, atskiras, mūrinis, vieno aukšto namas su plačiu įvažiavimu ir dviem garažais. Priedo du kambariai rūšyje.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$4,900 įmokėti. 8 kambariai dviejose augštuose. Atskiras, mūrinis namas, garažas ir vieta trečiam. Dvi modernios virtuvės, vandeniu-alyva šildomas. Tuojau galima užimti.

ROYAL YORK — BLOOR, \$26,-

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST

700 prašoma kaina. Mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Gražūs 6 kambariai, didelis sklypas. Tuojau galima užimti.

BLOOR — WINDERMERE, \$6,900 įmokėti. 7 kambarių, atskiras mūrinis namas su dviem garažais ir privačiu įvažiavimu. Dvi virtuvės ir naujas šildymo įrengimas.

ISLINGTON — RICHVIEW, modernus 3 didelių miegamųjų vienaugštis, gražių plytų namas su dviem garažais. Priedo du dideli kambariai rūšyje su patogumais. Prašoma kaina — \$42,900.

HIGH PARK — TRIBUTIS, \$10,000 įmokėti. 14 metų senumo, augštuose, atskiras, mūrinis namas, garažas ir vieta trečiam. Du butai po 3 miegamuosius ir vienas dviejų miegamųjų. Lengvos išsi-mokėjimo sąlygos.

Reikalingi namai pardavimui

Namų telef. 766-8479

TEL. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3

Antrd. 10-3

Trečiad. uždaryta

Ketvirtad. 10-3

ir 4.30-7

Penktad. 10-3

ir 4.30-8

Šeštad. 9-12

Sekmad. 9.30-1

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Parduodame American Express kelių narių čekius ir International Money Order — pinigines prelaides. Pirmame mokėjimus už nekiln. turą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

MIDLAND — BALM BEACH, 35 akrai žemės ir 7 kambarių mūrinis namas, apaugęs vaismedžiais. Virš 700 pėdų ant asfaltuoto kelio ir tik 1 mylia nuo Georgian Bay ežero. Ideali vieta, geras pirkiny. Įmokėti \$5,000 ir prašo tik \$20,000.

RUNNYMEDE — ANNETTE, įmokėti tik \$4,000 už 6 kambarių namą. Moderni virtuvė, naujas šildymas, platus šoninis įvažiavimas, garažas. Idealus vienos šeimos namas.

BLOOR — DURE ST., gerai įrengtas 10 kambarių dvibutis. Patogus gyventi ir nuomoti. Naujas alyva šildymas, dvigubas garažas. Įmokėti \$8,000 ir viena atvira skola išmokėjimui.

PORT CREDIT — MISSISSAUGA RD., 6 kambarių vienaugštis ir didelis sklypas 83 x 400 apaugęs medžiais. Graži aplinka, puošnių namų rajonas. Įmokėti \$8,000.

HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES, šeši dideli kambariai, alyva šildomas, moderni didelė virtuvė. Arti krautuvų ir gero susisiekimo. Įmokėti apie \$5,000.

BLOOR — JANE, gražių plytų, naujesnės statybos šešių kambarių namas. Vandeniu-alyva šildomas, dvi prausyklos. Arti požeminio susisiekimo ir krautuvų. Įmokėti apie \$8,000.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKŲ VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devyneris ir kt.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnoj. VYT. V. GIRDAUSKAS

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — WINDERMERE, \$25,000 įmokėti, mūrinis, atskiras 10 metų senumo, po 6 kambarius butas, užbaigtas rūšys, 2 garažai, privatus įvažiavimas. Pilna kaina \$53,000.

BATHURST — EGLINTON, \$7,000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 2 butai per 2 augštus, po 6 kambarius, garažas, privatus įvažiavimas. Pilna kaina \$42,000.

ROYAL YORK — BLOOR, \$10,000 įmokėti, mūrinis, atskiras, vienaugštis (bungalow), garažas, privatus įvažiavimas. Pilna kaina \$30,000.

BLOOR — DUNDAS COURT, \$5,000 įmokėti, 2 butai po 4 kambarius. Pilna kaina \$24,000.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

SPORTAS

KREPSINIO ZAIDYNES TORONTE

Kanados apygardos krepšinio rungtynės, įvykusios Toronte vasario 5-6 d.d., sutraukė sportuojantį jaunimą iš Hamiltono, Londono ir Toronto. Dalyvavo keturi klubai su 20 komandų, kuriose žaidė virš 200 žaidėjų. Daugiausia komandų atsiuntė Toronto Aušra — 9, Toronto Vytis ir Hamiltono Kovas — po 5, Londonas — 1. Žaidinių tvarkymas pirmą kartą buvo pavestas Aušros ir Vyčio klubams. Žaidynės vyko Priskėlimo parapijos auditorijoje ir Kent mokykloje. Organizacinius darbus Priskėlimo salėje buvo atlikus Aušros klubas, o Kent mokykloje — Vyčio. Visam darbui koordinuoti buvo sudarytas organizacinis komitetas, į kurį įėjo atstovai iš abiejų klubų ir apygardos valdyba.

Priskėlimo auditorijoje rungtynės vyko sekančiose klasėse: jaunių A, vyrų ir moterų. Jaunių klasėje, kadangi dalyvavo tik trys komandos, buvo žaidžiamas su kiekvienu; šios klasės nugalėtoju liko Toronto Vytis, pirmose rungtynėse nugalėjęs ūgiu augštesnę Hamiltono Kovo komandą 71:41. Žaidimą visą laiką vedė Vytis savo gerais metimais ir dideliu noru laimėti. Po keturių valandų poilsio ta pat Vyčio komanda laimėjo prieš Aušrą 73:59. Čia vėl matėsi Vyčio persvara, nors Aušra ir labai stengėsi. Gal didžiausias Aušros minusas buvo tas, kad ši komanda šiais metais pirmą kartą žaidžia kartu, yra nesusižadusi, trūksta darnumo ir kovingumo. Paskutiniam jaunųjų susitikime Hamiltono Kovas išsikovoję II vietą, laimėdamas prieš Aušrą 71:64. Šios rungtynės atrodė bus lengva pergale Kovui: po pirmo puslaikio jis vedė 45:29. Aušra, sugrįžusi aikštėn antram puslaikiui, smarkiai pasipaudė, ir trečio ketvircio gale sekė tik devyniais taškais. Tačiau Aušra šitokio tempo išlaikyti negalėjo ir paskutinio ketvircio pirmose keturiuose minutėse nemetė nė vieno krepšio, kai tuo tarpu Kovas pridėjo dar 12 taškų savo naudai. Aušra vėl pasipaudė ir iki galo Kovui leidžia mestis tik baudas, bet laiko stoka ir Kovo kietas dengimas pergale nulėmė Hamiltono pusėn.

Moterų klasėje dalyvavo tik dvi komandos — Aušros ir Vyčio. Jų susitikimas įvyko sekmadienį po triukšmingų, greitų vyrų rungtynių, tad žaidimas atrodė labai lėtas. Aušra labai vienpusiškai žaidė per pirmas 10 minučių laimėjo 14 taškų, o Vytis nepajėgė įmesti nė vieno baudos. Nors Aušra visą žaidimą vedė, bet kiekvienas Vyčio metimas buvo palydimas audringomis ovacijomis. Rungtynės baigėsi lengva 63:17 Aušros pergale.

Visiškai kitaip atrodė vyrų klasės žaidimas. Čia dalyvavo keturios komandos: Toronto Vytis, Londono Tauras ir dvi Aušros. Pirmame susitikime Aušra, nors ir nemažai skirtumų, bet nelengvai laimėjo prieš Londono Taurą 109:82. Pirmajame kėlinyje Aušra tiksliais metimais, o Tauras užsipyrimu ir noru nepasiduoti žaidimą vedė gana lygiai. Likus tik penkiom minutėm iki kėlinio galo, Aušra pasipaudė ir kėlinį baigė 47:38 savo naudai. Antram kėliniui prasidėjus, Miniotas ir Stonkus staigiais bei tiksliais metimais skirtumą pakelia iki 20 taškų, kuris ir lieka beveik iki rungtynių galo. Aušros stiprumas buvo jos puolėjose: Miniotas, Stonkus ir Kaknevičius iškovoję 88 komandos taškus. Gera žaidė Nekrošius ir Žutautas. Londono taškus surinko Breikmanis ir Navickas (38, 21), padėdami Leparsko, Liutkaus ir Butkaus.

Antrame susitikime Toronto Vytis lengvai susidorėjo su Aušra II. Galutinis rezultatas 100:54 Vyčio naudai rodo komandų nelygybę. Vyčio Klimą ir Ignatavičių, iškovojusius po 18 taškų, sekė Akelaitis, Duliūnas, gi Aušros žaidimas sukosi apie Laurinavičių, kuris iškovoję 21 tašką. Toliau atsilikę taškais buvo Žalauškas, Kušneraitis, Akelaitis ir Kareckas.

Vyrų baigmėje rungėsi du seni priešininkai — Toronto Vytis ir Aušra. Šiam žaidimui Vytis savo sudėtį papildė keliais iškilniais jaunių žaidėjais, kurie daugiau rungtynių jau neturėjo. Rungtynių pradžioje viena komanda atsilygindavo kitai metimais ir iki kėlinio vidurio rezultatas buvo lygus. Bet Aušrai į aikštę įlėdus Placiakį, kuris ypač geras svodinio paėmimui nuo lentos, rezultatas pradėjo krypti į vieną pusę, ir kėlinio gale Aušra jau vedė 20 taškų skirtumui. Antras kėlinys vėl vienas, nes atrodė, kad abi komandos yra pavargusios. Nors Vytis ir labai stengėsi, bet Aušros kietas dengimas ir emimai nuo savo lentos skirtumą laikė iki pat galo su menku pakilimu. Paskutiniom penkiom minutėm Aušra įleido atsarginius, kurie žaidimą užbaigė 97:69 pergale.

Po paskutinių rungtynių J. R. Simanavičius pravėdė trumpą taurių įteikimą, po kurio Vyčio klubo pirm. P. Berneckas ir Aušros klubo pirm. P. Nausėdas padėkojo visiems už atsilankymą ir tuo žaidynės baigėsi.

Sia proga tenka paminėti ir žaidinių progą šeštadienio vakare įvykusius šokių, į kuriuos susirinko virš 400 dalyvių. Visi linksmai pasišoko labai gražiai grojant Dimskio Kairio orkestrui, kuris yra susidaręs iš jaunų lietuvių muzikantų. Jo muzika yra labai smagi ir patraukli tiek jauniems, tiek seniems šokėjams, kurių buvo beveik vienodal.

L. B.

VYČIO ŽINIOS

Mamertą Duliūną, mūsų klubo garbės narį ir neuilstamą klubo darbuotoją, mininti 50 metų amžiaus sukaktį, sveikiname ir linkime asmeninės laimės bei ištvermės sportinėje veikloje.

Mergaitės, 16 m., CYO lygos pirmenybėse nugalėjo OLP 16:15. Žaidė: Zubrickaitė 3, Underytė 3, G. Zukauskaitė 4, Zalneriūnaitė 2, Sec-kington 2, Valiukaitė 2, Ažuolaitė. Sekėlių vadovai pasiskirstė pareigomis: vyrų — A. Juozaitis, jaunių — R. Vaitkevičius, mergaičių — M. Nacevičiūtė, šaudymo — E. Kuchalskis, stalo teniso — J. Nešukaitis, slidinėjimo — V. Paulionis.

A. Supronas visuotinio susirinkimo už ilgametį sportinę veiklą pakeltas į garbės narius.

Mūsų rėmėjams A. Pulkiui, S. Gailėvičiui, P. Bražukui, A. Kazakevičiui, V. Tankevičiui, K. Kaknevičiui, B. Mackevičiui ir mūsų nuolatiniams bei nuosirdžiam rėmėjui V. Bakui (Pembroke, Ont.) nuosirdžiai dėkojame. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Kanados sporto apygarda turės savo atstovą II pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Kiekvienas sporto klubas siūlo savo kandidatą. Kas nori kandidatuoti ir atstovauti Aušros klubui, prašom susisiekti su A. Naušėdu tel. 743-9042.

Atspausdintos klubo nario kortelės. Jos bus išdalintos visiems užsimokėjusiems nario mokeskį. Ontario stalo teniso turnyre Londono dalyvavo aušriečiai P. Klevinas, A. Plučaitė ir B. Plučaitė. Dalyvavo virš 100 žaidėjų. Paulius laimėjo vieną I ir vieną II vietą. Neatsilikio ir Birutė, kuri iškovoję vieną I ir dvi II vietas. Ponams Plučams už nuvežimą ir Londono lietuviams už dėmesį bei paskatinimą žaidėjams nuosirdus acii.

CYO lygoj mažiausios mergaitės laimėjo prieš St. Bonaventure 39:13, prieš Blessed Sacrament 13:8. Mergaitės B pralaimėjo prieš Blessed Sacrament 21:41.

Moterų krepšinio komanda laimėjo prieš Rambler 26:23. Ji šį sezoną yra pralaimėjus tik vienas rungtynes ir savo lygoj stovi I vietoj.

BC lygoj Tridents nugalėjo mūsų vyrus 91:87. A. Stonkus treniruojamoji komanda žaidė; K. Grigaitis 4, P. Žutautas 9, B. Wagomen 32, P. Wheatley 33, A. Stonkus 9, ir A. Kareckas.

Sv. Mykolo mokykloje vasario 12 d. žaidė Canisius kolegijos komanda prieš Niagara Falls universitetą, kuriame žaidžia Gintaras Rautinsas. Salėje buvo daug lietuvių, kurie norėjo pamatyti aušriečių G. Rautinsą. Savo pulkiui žaidimu ir metimais Gintaras neapvydė atėjusiųjų po pamatyt. Jis vienas iškovoj virš 50 taškų. Nežiūrint jo didelių pastangų, stipresnė Canisius komanda laimėjo 105:90.

Krepšinio treniruotės — Sv. Eleono ir Priskėlimo parapijos salėse įprasta tvarka.

Labai svarbu! Automobiliai į LIETUVĄ

Puikiaisia trumpa savo gimimėn. TIK TRUMPAM LAIKUI GREITAS IR GARANTUOTAS PRISTATYMAS

Seniai lauktas ir visiškai NAUJAS MODELIS

ZIGULIS VAZ. 2101

Pilna kaina JAV \$3275.00

MOSKVIC 412 IE

Liukusinis modelis

Pilna kaina JAV \$3275.00

MOSKVIC 402 IE

Pilna kaina JAV \$3009.50

ZAPOROŽEC ZAZ 966

Pilna kaina JAV \$2012.50

Duotas labai ribotas kiekis. Todėl nelaukite UZSAKYKITE DABAR TIK PER

Intertrade Express Corp.

125 East 23rd. Street, Fifth Floor

NEW YORK, N.Y. 10010, USA.

Telefonas: 982-1530

Mes turime 23 metų patyrimą ir turime daug tikstančių patenkintų klientų.

TV-HIFI

Talsom ir parduodam prieinamom kainom

imtu ir parduodu ir spalvotus, keičiam senus — į naujus

1613 DUNDAS Street West

Ateitininkų žinios

Ateitininkiškas jaunimas kartu su tėvais paminėjo Vasario 16 Šv. Jono Kr. parapijos bažnyčioje ir salėje. Visi organizuotai dalyvavo 10 v. Mišiose, kurių metu giedoję vyr. moksleiviai. Mišias laikė kun. dr. Gaida, o pamokslą pasakė kun. J. Staškus. Po Mišių visi susirinko parapijos salėje. Stud. Laima Gustainytė pasidaino savo mintimis apie tautybę ir lietuviškumą, primindama visiems mūsų pareigas lietuvių tautai. Meninėje programoje pasirodė visi jaun. mergaičių būreliai su deklaracijomis, šokiais ir dainomis. Neatsilikio ir berniukai. Vyr. moksleivės, kartu su 7 ir 8 sk. mergaitėmis, padainavo keletą dainų ir ypatingai gražiai lumdelių pagrojo Viktutė Vingelytė. Programai vadovavo Renata Slapšytė. Padėka tenka visiems vadovams, ypač p. Stravinskienai, kuri globoja jaun. mergaičių vadoves. Po minėjimo visi pasivaikino tėvų komiteto paruoštais užkandžiais.

Visų ateitininkų pareiga dalyvauti Bendruomenės ruošiamame Vasario 16 minėjime. Mūsų ruošiamas minėjimas jokių būdu nepakeičia bendrojo minėjimo, o tik jį dalinai papildoma, pritaikant programą jaunesniesiems.

Nepamirškite pasiskubinti išplatinti tėvų komiteto ruošiamos loterijos bilietus.

Skautų veikla

Minint Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 54-tąsias metines, "Satrijos" ir "Rambynio" tūntai po organizuoto dalyvavimo šv. Mišiose susirinko Priskėlimo salėn sueigai. Inesius vėliaus, perskaityti vadovybės įsakymai ir v. s. P. Jurgėlos laiškas Kanados skautams. Po skautų įžodžio apie Vasario 16 šventę trumpą referatą paskaitė s. v. psl. A. Simanavičius. Toronto šaulių VI Pūtvio kuopos pirm. S. Jokūbaitis pasveikino skautus iš Kanados rajono vadui s. K. Butarais prisegė šaulių žvaigždę, skirtą Šaulių Sąjungos. Sueigai vadovavo s. V. Morkūnas.

Vasario 16-tosios sueigoje paskelbti Toronto skautai, kuriuos LS Brolijos vyr. skautininkas apdovanojo garbės ženklais. Vėliaus žymenių apdovanojti s. v. v. sl. G. Kalinauskas ir s. v. sl. Algis Kaminskis; Pažangumo žymenių — s. v. sl. A. Šeškus, psl. G. Jankaitis, sl. A. Gaptis, M. Sarūnas ir A. Senkevičius. Garbės ženklų pažymėjimus įteikė tunt. s. P. Butėnas.

Vasario 16-tosios proga į vyresniškumo laipsnius pakelti še "Rambynio" tunto skautai: į vyr. sl. I. K. Bubelis, A. Kobelskis, R. Marijošius, A. Valiūnas; į sl. I. — T. Regina ir E. Stanionis; į psl. I. — P. Gvildys, A. Kalinauskas, G. Senkevičius ir A. Valickis; į vair. I. P. Pakštis ir G. Andrius.

Į Mindaugo dr-ės įstojo A. Baziliauskas. Sveikiname.

Gauti skautams austi diržai. Kreiptis į ps. A. Jankaitienę tel. 762-3838.

Sausio 31 d. Dariaus-Girėno oro skautų dr-ės sueigoje G. Urbonas parodė skaidrių iš aviacijos gyvenimo. Skautai už tai jam nuosirdžiai dėkoja. Balandžio mėn. numatoma iškyla į sklandymo mokyklą.

Skautai, norintys įsigyti uniforminių marškinų, kreipiasi į tunt. s. P. Butėną, tel. 769-1489.

Vasario 16-tosios sueigoje įžodį davė "Satrijos" tunto skautės: N. Dūdaitė, R. Dūdaitė, L. Siminkevičiūtė, A. Varankaitė ir R. Tamulionytė. Į vyresniškumo laipsnį pakeltos: į valt. — K. Paškevičiūtė; į sl. — S. Mažeikaitė, R. Siminkevičiūtė ir G. Sarkaitė; į psl. — K. Dambraitė ir V. Turitaitė. Pažangumo žymeniu buvo apdovanojama tunto adjutantė v. vl. R. Lasienė.

Į patyrimo laipsnius išlaikė "Satrijos" tunto skautės: į I pat. I. G. Draudvilaitė, Z. Štinkaitė ir J. Palulytė; į II pat. I. K. Dambraitė ir J. Bakerytė.

Skautaitės yra raginami dalyvauti bendrame Vasario 16 minėjime šį sekmadienį, vasario 20 d.

S. Pačevičienė dėkoja "Satrijos" ir "Rambynio" tuntams bei tėvų ktui už gėles ir lankymą jos ligos metu.

C. S.

Lietuviška baldų dirbtuvė

P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537 Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydymoji medžiaga (troldius) galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius. Pagarsėjęs tyrinymų institutas atrado nepaprastą gydymąją medžiagą, sugebiančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pazeistų audinių gijimą.

Visais tyrimais atvejais švelniai sutraukiamas, įvykdamo hemorojus sutraukiamas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pazeistoms cėlems ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdeles formose "Preparation H" — pasakykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narij

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

BLOOR — SIX POINT, gražus 3 miegamųjų atskiras namas, puiki moderni virtuvė, vandeniu-alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis sklypas; prašoma kaina \$31,900; nedidelis mokesčiai, arti susisiekimo bei krautuvų.

PARKDALE, 9 kambarių atskiras namas, gražiai išlaikytas, naujas šildymas, garažas su plačiu įvažiavimu; apie \$7000 įmokėti; viena atvira skola 10 metų, arti susisiekimo bei krautuvų, puikus nuomojimo rajonas.

BLOOR — INDIAN ROAD, 6 kambarių mūrinis namas, moderni virtuvė, gražus viduje; kartu parduodama su ekstra sklypu šalia, maždaug 102 pėdų fronto; apie \$10,000 įmokėti nuosavybė

Nauja terminologija

Paskutiniu metu daillioji lytis žodyną papildė naujais terminais. Jos nukarpė savo sukneles, sijonėlius, ir dėlto susidarė visa eilė naujų terminų. Sudėjus visus moteriškus aprangos terminus nuo 18-19 amžiaus, gautume tokią gradaciją suknelėms ir sijonams pavadinti: 18-19 amž. užkulninės, nes siekė kulnis; 20 amž. — atsirado blauzdinės, kiek vėliau — šlauninės ir paskutiniu metu — pasturgalinės. Ar ši terminologija prigis, priklauso nuo aplinkybių.

• Nesiskusk savo amžiumi; jeigu jau nustojai senėti, esi miręs.

PASKUTINIS VĖLIAVOS...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

rija, Marija", po to vėl himną, bet nepabaigė, nes pasirodė keli sunkvežimiai pilni raudonarmiečių, kurie skubiai iššokė iš sunkvežimių su durtuvais nuskubėjo į minią ir ėmė ją skirstyti.

Didžioji minios dalis, kaip paprastai, pasuko Gedimino gatvę, bet čia juos sustabdė sunkvežimio agitatorių, paskirtų važinėti po miestą. Jų uždavinys — pamatčius būrėlių žmonių sustoti ir pasakyti ugningą kalbą apie šios dienos svarbumą. Sunkvežimioje stovėjo būrelis nelietuviško veido žmonių, kurių vienas iškėlė raudoną vėliavą ir ja mosuodamas pradėjo rekti savo kalbą. Žmonės reikalavo duoti kelią, nes iš užpakalio minią spaudė kareiviai. Kalbėtojas tęsė savo riksmą. Tada kažkas išlupo iš gatvės grindinio tašytą akmeninę plokštę ir paleido į sunkvežimį. Minia pradėjo mėti į sunkvežimį, ką tik turėjo rankose. Krito ant sunkvežimio net moterų batukai ir lietsargiai. Sunkvežimio šoferis pradžioje nesugaudęs, kas čia dedasi, paleido motorą ir nurūko Pilies gatvės link. Tuo pat momentu nuo komunistų partijos būstinės, čia pat Gedimino gatvėje, atžgiavo gerai paruoštų vyrų būrys, išrikuotas trim eilėmis per visą gatvės plotumą. Jie visi buvo apsivilkę gerais odiniais švarkais. Tvirtai atbėgę į pirmąsias minios eiles, smigo pilni pasitikėjimo. Minia nė nemėgino trauktis. Išleido puolėjus ir ėmė juos "malti". Nežinia kuo tai būtų pasibaigę, jei nebūtų pasirodęs stiprus būrys dar Lietuvos laikų policininkų iš čia pat esančios trečios nuovados. Jie puolė gelbėti iškliuvusių "draugų". Šiems minia pagaliau leido ištrukti iš apsupimo, bet stūmė juos atgal į Gedimino gatvę be jokio pasigailėjimo. Vįjos iniršusi gatvė ir į kiemus, kur policija juos išgelbėjo. Po to polici-

Gydytojo sprendimas

Moteris skundžiasi psichiatru:

— Mano vyras staiga pradėjo vadintis Napoleonu Bonapartu!

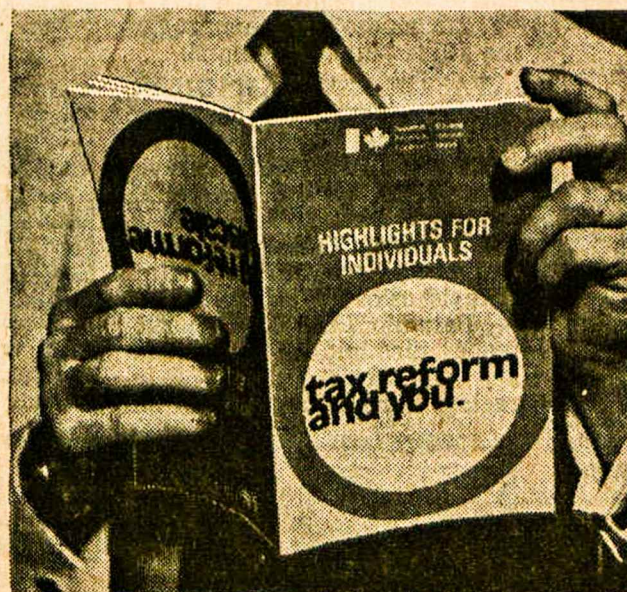
— Tai nieko blogo, kol jis tamstos nepradėjo vadinti Zoefina.

Zmogaus galimybės

"Visiems, kiaušėms ir angelams, Franklis stengiasi parodyti, kad žmogaus gyvenimas niekad nepraranda savo prasmės. Visiems jis nori priminti, kad yra galimybės tapti angelu ir angelui kiaušė." (Antanas Paškus, "Aidai", 1971, 7 nr.)

Parinko Pr. Alš.

AR JAU GAVOTE INFORMACIJAS, KURIOS JUMS REIKALINGOS?

Mokesčių reformų įstatymas jau įsigaliojo. Norėdami išaiškinti, kaip jis Jus palies, neseniai išsiuntinėjome visiems informacijas. Tačiau galimas dalykas, kad Jūs nebuvote įtrauktas į turimų adresų sąrašą.

Jei taip, Jums reikia dviejų knygelių, kad suprastumėte, kaip mokesčių reforma liečia Jus. Jūs vadinas:

- "Highlights for Individuals"
- "Valuation Day"

Norintieji gauti šias knygeles rašykite:

Taxation Distribution Centre

P.O. Box 8489, Ottawa

K1G 3L5

arba pasiimkite iš vietos pašto, įstaigos.

Atsiminkite, Jūsų pačių labai reikia jas perskaityti. Susisiekite su mumis, jei dar jų negavote. Būkite pasiruošę dabar, kad būtų lengviau užpildyti savo pajamų mokesčius 1973 metais.

Mokesčių reforma ir Jūs

National Revenue, national Taxation Impôt

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

NUO LOŠNOS IKI DANGORAIZIOI VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425

Petras Prakas

Namų: 920-2501

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, žaidytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavoje gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvių aptarnauja Jonas Jurenas 430 BATHURST ST. Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4-1403 30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON:

(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)

Frank Barauskas

REALTOR

231-6226

Frank Barauskas

Insurance Agency Limited

231-2661

Gerardas Balčiūnas

Advokatas (barrister, solicitor)

233-9632

A. ČIZIKAS ALFA RADIO & TV

• Pardudam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •

• Statom ir taisom antenas •

• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •

672 Landsdowne Ave. • Tel. 531-6165

Didžiausios ir gražiausios europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės. Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALUS

GAMINIAI

KAS SAVAITĖ

tip-top MEATS

DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST

(prieš Keele požeminio stotį)

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL

Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitis)

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
 - sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
 - be atskiro atlyginimo
 - agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
 - parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
 - parūpina eismo priemones ekskursijoms
 - patarnauja atskirai giminės
- Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

Pajieškojimai

Jieškoma Liudvika Mikulskis (antroji pavardė nežinoma), gyvenusi 91 —48, 88 Road, Woodhaven, dirbusi 103—55 Lefferts Bl., Richmond Hill, New York. Paskutiniu metu gyveno 162—22, 85th St., Jamaica, N. Y. 11432. Žinantieji apie ją maloniai prašomi pranešti. Bus atlyginta. Rašyti: "Tėviškės žiburiai" administracija, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada.

Gal atvirkščiai?

Prahoje pasiskundė pilietis komisariate, kad du Svecarijos kareiviai pavogė jo sovietinį laikrodį.

— Gal atvirkščiai? — paklausė milicijos pareigūnas.

— Galbūt, bet aš to nesakiau.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

AUTOMASINŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAI-SYMAS, GREITAS ir SĄŽINGINGAS PATARNAVIMAS.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College) Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Pardudamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika. 1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

NOTARAS A. LIUDZIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank II aukštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009

Priima pacientus pagal susitarimą

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

MEDUS -

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose. Iš bityno:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wktoria BUKOWSKA, R.O

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadi-

niais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie

Howard Park Ave.) Kabineto te-

lefonas LE 1-4251. Darbo valan-

dos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val.

vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ry-

to iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus

telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

ART'S PHOTO STUDIO

780 QUEEN ST. W. PRIE GORE VALE TEL. EM. 4-7994

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 54-ji sukaktis tebūnie atšvęsta lietuviškame atšaukinyje, susitelkime ir maldoje. Šventės progą šį sekmadienį 11 v. iškilmingos pamaldos par. bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms su vėlavimais.

— Šį trečiadienį — Pelenų Diena, Gavenios pradžia. Kadangi ši diena vasario 16, specialios pamaldos bus 7.30 v. vakaro.

— Šį sekmadienį tikybės pamokų vaikams nebus.

— Statybos fondui \$200 aukoją Juozas ir Ona Kanapkos.

— Pamaldos: šį penktadienį 8 v.r. už a.a. B. Steponaitienę, vėlonės mirties metinių progą; šeštadienį, 9 v.r., už a.a. Leoną Karbūną 5 metų mirties metinių progą (užpr. p.p. Augėnai); sekmadienį: 10 v. metinės už a.a. Joną Samsoną, 11 v. už a.a. Joną Palulį, 12 v. už a.a. Mariją Kuncaitienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos žinios

— Sekmadienį, 9.30 v. r. pamaldos su šv. Komunija; Vasario 16 progą Tautos Fondo atstovus, kaip kiekvienais metais, prieš ir po pamaldų rinkus aukas.

— Visi parapijiečiai skatinami atnaujinti 1972 m. "Svečio" prenumeratą. Šiuo reikalu malonėkite susisiekti su p. Langiene.

— Parapijoje bus Raudonojo Kryžiaus pirmosios pagalbos pamokos. Kursas truks du mėnesius. Pamokos — kartą savaitėje. Baigę šį kursą gaus pažymėjimą. Kad šios pamokos galėtų būti dėstomos mūsų bažnyčioje reikia, kad susirinktų bent 20 asmenų. Visi nuo 16 m. amžiaus gali šį kursą lankyti. Suinteresuotieji prašomi kreiptis į Petrą Šturmą tel. 252-4930. Visi lietuvių visuomenė nuosirdžiai kviečiama.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapija, ryšium su "T. Žiburiu" patarnavimu informacijos srityje 1971 m., paaukko laikraščiu \$50. Leidėjai reikią nuosirdžiai padėką.

— Vienintelė KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji įdusai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

27 KAMBARIŲ MOTELIS ir viešbutis su alumi vakarinėje Ontario provincijos dalyje. Ypatingai geros pajamos iš motelio. Turime raštingus pajamų įrodymus. Reikia apie \$100,000 įmokėti. Tinkamas verslas dviem partneriams. Duodame smulkesnį informaciją. Skambinti arba rašyti St. Dargilui, 231-6226, Frank Barauskas, Realtor, 3828 Bloor St. West, Islington, Ontario.

JIESKOMAS LIETUVIS BERNIUKAS virš 16 metų amžiaus, kuris norėtų išmokyti elektriko darbą, valdžios pripažinto. Telrausis pas A. Ceponį tel. RO 6-8372 arba 923-7194.

"TEVIŠKĖS ŽIBURIAMS" reikalingas darbininkas 1-2 dienoms savaitėje. Gali būti ir vyresnio amžiaus vyras. Kreiptis į administraciją.

TORONTO PRISIKELIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVO ĮSTAIGA reikalingas nuolatinis tarnautojas arba tarnautoja. Informaciją reikalingą kreiptis į vedėją.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spintelės ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

MORTGICIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujos mortgicijos prasmę skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO MEDŽIO DARBUS, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

City Driving School. Pripažinta, Ontario Safety Lygos ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudimą. Nemo-kami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinuosius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinus automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

BARONESSA Beauty Salon. Savininkė Alė Kerberienė 2265 BLOOR ST. W., kaimas Bloor-Durie gatvių. Telefonas 762-4252. Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ PARKSIDE MEAT MARKET. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ. 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

Prisikėlimo par. žinios

— Vasario 16 minėjimas bažnyčioje — šį sekmadienį. Po 11.15 Mišių — specialios pamaldos. Choras išpildys du naujus kūrinius — muz. St. Gailevičiaus "Iš visų kraštų pasaulio" ir kun. Br. Jurkšo "Išgirs mus, Kristau". Mišiose 11.15 v. organizuoti ir su vėlavimais dalyvauja VI. Pūtvių kuopos šauliai ir katal. moterų draugija. Prie bažnyčios bus galima įteikti aukas Tautos Fondui.

— Mišios: trečiadienį, 8 v. koncel. — už a.a. V. Navalinską, užpr. B. Navalinską, ir už a.a. K. Narbutienę, užpr. E. Narbutaitę; penktadienį, 8 v. koncel. — vienos iš jų už a. Myk. ir Algr. Slapšius, užpr. V. Slapšienę; sekmadienį, 9 v. — už a.a. Juozą ir Agotą vėles, užpr. V. Sinkvičiaus; 12.15 v. — už a.a. Elzbieta vėlę, užpr. D. Asevičienę.

— Vasario 13 d. įvyko visuotinis metinis parapijos susirinkimas, kuriame peržiūrėti par. finansai ir veikla. Per 1971 m. pajamų ir išlaidų turėta po \$155,000. Išmokėta \$40,000 skolų. 1972 m. parapija yra įsipareigojusi sumokėti \$70,000 skolų ir \$7-8,000 palūkanų. Tai sumai sukelti siūlyta — vajus, didelė loterija, nario mokesčio įvedimas ir pan., bet palikta parapijos tarybai nuspręsti, kas naudingiausia ir tinkamiausia. Prie dartinės judros par. tarybos dar priimti: Pr. Dovidaitis, R. Juknevičius ir J. Sablinskas. Negalėjusieji dalyvauti par. susirinkime, atspausdintą metinę apyskaitą su aukų ir aukotojų sąrašą prašom pasiimti prie bažnyčios durų šį sekmadienį.

— Parapijos metinė vakarinė kovo 12, sekmadienį. Visos vietos rezervuotos. Bilietai jau šį sekmadienį bus gaunami par. kavinėje. Bilieto kaina bus skaitoma kaip asmens auka par. skoloms mokėti.

— Religinio kurso suaugusiems užbaigia Mišiomis — vasario 23, trečiadienį, 7.30 v. Parodų salėje. Kviečiami kursantai ir kiti.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos vaikams šį sekmadienį įprasta tvarka.

Nuosirdi padėką viešniai iš JAV dail. Valdis Siugzdaitis-Fitzpatrick už didelį aliejinį paveikslą parapijos patalpoms papuošti.

Baltiečių Federacijos rūmuose veikia "The Baltic Appeal Committee", kuris kreipiasi į United Church generalinę tarybą, prašydamas priimti rezoliuciją, smerkiančią komunistinę tironiją Baltijos kraštuose. Taryba priėmė gerokai sušvelnintą rezoliuciją, kurioje pasmerkiama komunistinė ir nekomunistinė tironija, paneigianti žmogaus teises. Krikščionių pareiga esanti — kovoti prieš tą tironiją, nes sudaro grėsmę teisingumui, laisvei, galtingumui ir t. t. Ši rezoliucija buvo įjungta į brošiūrą "Little Justice, Little Joy". Šiomis dienomis minėtasis baltiečių komitetas atspausdino ilgą pareiškimą, kuriame išdėstoma tikroji būklė Baltijos kraštuose ir kreipiamasi į Kanados vyriausybę, prašant atsivelti į ją sovietų persamoje Europos saugumo konferencijoje, t. y. neisduoti Baltijos valstybių Sov. Sąjungai. Pareiškime taip pat kreipiamasi į United Church narius bei apamai Kanados visuomenę, prašoma prisidėti tautdūnimo Baltijos kraštuose, žmogaus teisių nepašaukimo ir remti tautų apsisprendimo teise.

Moksliečių ateitininkų centro valdybą sekretorės pareigoms pakvies ta Rasa Bukšaitytė, vietoj Vaidos Kuprevičiūtės, kuri dėl studijų turėjo pasitraukti. Rasa studijuoja York universitete rusų ir vokiečių kalbas. Ji aktyviai dalyvavo moksliečių veikloje, o dabar — studentų. Be to, ji dirba šeštadieninėje mokykloje ir moko "Birbynės" mergaitės kankliuoti. Žiemos kursuose Dainavoje Rasa buvo mergaičių vadove.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

Adv. Neimanas, lietuvių kilmės, aktyviai dalyvauja liberalų partijos veikloje; kurį laiką buvo Ontario padalinio pirmininku. Jis dalyvavo Otavoje įvykusiame Ontario liberalų partijos konferencijoje.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI TORONTE

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 54-oji sukaktis Toronte minima visu iškilmingumu. Praėjusį savaitgalį į atskirai paminėjo ateitininkai ir skautai. Šį savaitgalį — vasario 19 ir 20 d.d. rengiamas bendras visų Toronto lietuvių minėjimas, kuriame dalyvauja ir kviečiami kiti tautybių svečiai. Jų tarpe bus ir apylinkės valdybos kviečiamas L. Milne, bandęs Helsinkyje išvaduoti Simą Kudirką. KLB Toronto apylinkės valdyba yra numatiusi tokią iškilmių programą:

VASARIO 19, SEŠTADIENIS, 6 v.v., bendra vakarinė Prisikėlimo salėje. Dalyvauti kviečiami visi tautiečiai drauge su kviečiamais kanadiečiais svečiais. Įėjimas — \$5. Pakvietimus prašoma įsigyti Liet. Namuose, Prisikėlimo bankelyje, "T. Žiburiuose". Meninę programą atliks jaunimo vienetai.

VASARIO 20, SEKMADIENIS, specialios pamaldos: Sv. Jono Kr. šventovėje — 11 v.r., Prisikėlimo — 11.15 v.r., lietuvių evangelikų — 9.30 v.r.; iškilmingas aktas-koncertas — 4 v.p.p. Central Technical School (Lipincott-Harbord). Pagrindinis lietuviškosios dalies kalbėtojas — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas St. Barzdukas, angliskosios dalies — federacinės vyriausybės darbo ministro M. O'Connell. Minėjime bus renkamos aukos Tautos Fondui, kuris finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ir vietinėms išlaidoms padengti. Meninę programą atliks: "Varpas", "Gintaras", St. Kairio muzikinis vienetas ir kiti. Iškilmes rengia KLB Toronto apylinkės valdyba ir kviečia visus tautiečius dalyvauti šioje pagrindinėje tautos ir valstybės šventėje.

PLB valdybos pirmininkas Stasys Barzdukas — pagrindinis Vasario 16 iškilmių kalbėtojas Toronte

A + A

dailininkui Vytautui Remeikiai

mirus, jo žmoną VIDĄ, motiną p. REMEIKIENĘ,

seseris — ELENĄ ir SCHOLASTIKĄ, taip pat kitus

gimines bei artimuosius giliai užjauciamie —

S. ir B. Marijošiai

Tikintiesios Lietuvos Diena rengiama kovo 5, sekmadienį, visose Kanados lietuvių katalikų parapijose. Tuo būdu norima išskirti viešumon religinę tautiečių būklę okupuotoje Lietuvoje ir teikti moralinę bei finansinę paramą tikintiesiems tėvynėje. Parapijų klebonai tą sekmadienį prašomi atlaikyti specialias pamaldas su atitinkamu pamokslu ir padaryti rinkliavas religinei šalpai. Ta progą jau kreiptasi į Kanados vyskupus, prašant tą dieną paskatinti savo gnomuosius melstis už persekiojamus Lietuvos tikinčiuosius. Tikintiesios Lietuvos Dieną organizuoja Kanados Lietuvių Katalikų Centras, kurį įveda lietuvių parapijos, institucijos ir organizacijos.

Kurėjai — savanoriai kviečiami vasario 20 d., 10.45 v.r., susirinkti Sv. Jono Kr. par. salėje ir dalyvauti organizuotai su vėliava iškilmingose Vasario 16 pamaldose, o 4 v. p.p. Central Tech. mokyklos (Lipincott — Harbord) salėje minėjime. V-ba

Toronto jūrų šauliai ir šaulės renkasi vasario 20 d., 10.30 v. r., į Sv. Jono Kr. parapijos salę organizuotai dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventės pamaldose, 4 v. p. p. dalyvauja Central Tech. mokyklos auditorijoje minėjimo akte taip pat uniformuoti.

"Paramos" kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyks vasario 27, sekmadienį, 3 v.p.p., 1610 Bloor Street West, Club Bloorale salėje (tarp Dundas ir Keele gatvių). Registracija — nuo 2 v.p.p. Taupydami ir skolinami "Paramoje" padedame ne tik sau, bet ir lietuvių. "Parama" iki šiol paaukėjo iš peleno virš \$30,000 lietuvių organizacijoms. Būkime aktyvūs "Paramos" nariai, dalyvausime metiniame susirinkime. Valdyba

— "Tėvynės Prisiminimų" sekmadieninė radijo valandėlė yra perduodama ta pačia banga nuo 9.30 v.r.

KLB Toronto apylinkės valdyba, pirmininkaujama J. Karpio, rūpinasi lietuvių kalbos įvedimu bent vienoje gimnazijoje, kur yra pakankamas skaičius lietuvių mokinių. Tam tikslui renkami mokiniių tėvų parašai, kurie yra reikalingi kreipiantis į švietimo vadybą.

Jaunimo mėgėjų teatras bando pirmuosius žingsnius — ruošia pirmąjį vaidinimą kovo mėnesiu. Repeticijos vyksta Liet. Namuose du kartus į savaitę. Režisuoja p. Biškevičienė.

Toronto Maironio šeštadieninė mokykla Vasario 16-ją paminėjo vasario 12, šeštadienį, pačioje mokykloje. Ta progą prisiminėsimas ir Simas Kudirkas. Buvo sujungtos paralelinės klases. Įvairias programas atliko patys mokiniai. Taip pat mokiniams kalbėjo ir svečiai: K. Mangliakas, R. Sakalaitis, S. Sarkaitis ir T. Jurėnaitis.

Katalikų moterų draugijos suruoštamie užgavenių baliuje Prisikėlimo salėje gražiai užsirekomendavo naujai susidaręs mišrus Toronto studentų oktetas: J. Norkutė, J. Simonaitytė, R. Stončiūtė, B. Adomonytė, J. Norkus, P. Dunderas, B. Dilkutė, N. Butrukas. Sokiams linksmam grojo Dimsio-Kairio orkestras.

Latvija-Amerika, Kanados latvių laikraštis, ilgus metus buvo leidžiamas du kartus į savaitę; 1971 m. pabaigoje tapo savaitrašiu, sumažino formatą, bet padidino puslapių skaičių iki 24. S. m. vasario 12 laidoje išspausdino Aleksandro Vilks parašytą vedamąjį "Lietuvos diena", o pirmame puslapyje idėjo L. Švėgzdaitės nuotrauką Vasario 16 progą.

Rita ir Juozas Karasiejai, Toronto tautinių šokių "Gintaras" vadovai, praėjusią savaitę susilaukė pirmagimės dukrelės.

Veronika Mokickaitė po širdies operacijos pamazų sveiksta Sv. Mykolo ligoninėje. Toje pat ligoninėje gydosi J. Visockis.

VI. Pūtvių kuopos šauliai vasario 20, sekmadienį, pamaldose organizuoti su vėliava dalyvauja Prisikėlimo parapijos bažnyčioje 11 v. Kuopos šauliai ir šaulės — uniformuoti ir neuniformuoti renkasi par. salėje 10.30 v.r. Iškilmingas Vasario 16 akts bus tą pačią dieną 4 v. p. p. Central Tech. mokyklos auditorijoje. Pamaldose ir minėjime šauliams ir šaulėms dalyvavimas būtinas. Valdyba

Nauji Tautos Fondo apylinkių igaliotiniai: Windsor apylinkės TF igaliotiniu, vietoj atstataudinusio P. Januškos, jo pasiūlymu, patvirtintas Balys Balaišis, 1180 Ford Blvd., Windsor 16, Ont. Londono apylinkės TF igaliotiniu, vietoj pasitraukusio iš pareigų A. Petrašiūno, KLB Londono apylinkės valdybos pirmininko pasiūlymu, patvirtintas Viktoras Gudelis, 243 Highbury Ave., London 41, Ont.

TF atstovybė Kanadoje Estijos nepriklausomybės šventė — vasario 27, sekmadienį, 3 v. p. p., Ryersono Instituto salėje.

Metinis "Dainos" susirinkimas įvyko pas L. Novogrodskienę sausio 30 d. Valdyba ir revizijos komisija padarė pranešimus. Valdyba sutiko patikrinti tai pati: K. Butienė — pirm., L. Novogrodskienė ir R. Zibienė — vicepirm., St. Matulevičienė — sekr., J. Kulikauskienė — izd. Revizijos komisijos rinkimas paliktas sekančiam susirinkimui. Gauta daug padėkos laišku už dovanas Kalėdoms nuo senelių ir ligonių Vokietijoje. Pzv. M. Brakauskienė rašo: "Su asaromis akyse dėkoju jums — visai šalpos grupei "Daina" ir visiems aukotojams, kurie prisidėjo pinigais prie nupirkimo vėlojamiosios kėdės mūsų sūnui. Kėdę jau nupirkau ir džiaugiuosi galėdama jį pavežioti po kambary. Tikrai neturiu žodžių atsidėkoti už tokią didelę pagalbą, kurią pirmą kartą gavau mano sūnau gyvenime." Dainietės nuosirdžiai dėkoja kun. kleb. P. Azubaliui už leidimą rinkliavai prieš Kalėdas. Aukų gauta \$122. Taipgi gauta iš V. Yau-niskienės Winnipeg \$10. Alv. Brakauskos kėdė iš p. Kvedaro gautas žiedas, kuris paverstas pinigais. Ačiū abiem aukotojams. Šį mėnesį "Dainai" sukanka 30 metų. Minėjimas įvyks balandžio mėn. per "Pavasarių sukinių" balių, į kurį jau dabar kviečiame atsilankyti. Dėkojame L. Novogrodskienei už malonų susirinkimo priėmimą. Sekantis susirinkimas įvyks kovo 12 d., 3 v. p. p., pas P. Jankaitienę. M. F. Y.

SV. JONO KR. PARAPIJOS KNYGYNĖ jau galima gauti plokšteles: "Gyne gimta padangė", kurią išleido "Atžalynas" Vankuveris; "Tėviškos vėjas", stereo, išleista L. Stankevičiaus Montrealy; Stasės Klimaitės lietuvių kompozitorių dainų rečitalis, išleistas "Lietuvių Dienų" žurnalo. Taip pat jau gauta: Petronėlės Orinaitės romanai "Liepalotų Medynuose"; Kaz. Barėno "Dividešimt viena Veronika"; J. Gliudos "Simas" anglų kalba.

ELEKTROS RANGOVAS Fleet Electric Co. Ltd. Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte 923-7194. Sav. A. Ceponis

Brighton kinoteatras 127 Roncesvalles Avenue, Toronto, tel. 532-2710

Rodys du įdomius filmus RASPUTINAS ir su Sofija Loren rusų meilės istoriją "Saulėgrąža"

Visi turėtų pamatyti VASARIO 18-23, abu spalvoti. Kasdien vienas seansas nuo 7 v.v. Seštadienį, sekmadienį, nuo 5 v.p.p. be pertraukos. ATEIKITE VISI — NEPRALAIŠKITE PROGOS!

Sekantis filmas — T. Ševčenko meniškas spalvotas filmas "COH" ju 158 metų gimimo dieną — Kovo 10. Sekite sekančius skelbimus.

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis

723-7194. Sav. A. Ceponis